

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2015

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2015

פרק א': דוח הדירקטוריון

פרק ב': דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי ועל הגילוי

פרק ג': דוחות כספיים

פרק ד': הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות
הכספיים המיוחדים לחברה

מספר חברה: 520007469

משרד ראשי: רח' אלנבי 115, תל אביב, 6581708

מוקד שירות לקוחות ארצי: 03-7107777

פקס: 03-7107788

www.menoramivt.co.il

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1.....	1	תיאור החברה	.1
1.....	1.1	בעלי מניותיה של החברה	
1.....	1.2	תחומי פעילותה של החברה	
2.....	1.3	אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון	
12.....	1.4	התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית	
15.....	.2	המצב הכספי	
15.....	2.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים	
17.....	.3	תוצאות פעילות	
17.....	3.1	נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים	
18.....	3.2	פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו	
19.....	3.3	תוצאות הפעילות בתקופת הדוח	
21.....	3.4	מידע כספי לפי תחומי הפעילות	
31.....	.4	תזרים מזומנים	
31.....	.5	מקורות מימון	
32.....	.6	חשיפה לסיכוני שוק	
32.....	.7	שינויים בגמול נושאי משרה ביחס לדוח התקופתי	
32.....	.8	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה	
33.....	.9	פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד	
33.....	.10	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים	
33.....	.11	הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	
34.....	.12	אירועים לאחר תאריך המאזן	
34.....	12.1	שינוי שיעור מס ערך מוסף	
34.....	12.2	שינוי שיעור מס חברות	

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2015

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לתשע"ה החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "תקופת הדוח").

הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2014, אשר פורסם ביום 30 במרס 2015 (להלן: "הדוח התקופתי").

ביחס לתיאור עסקי המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה" או "המפקחת").

חלק א' - הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

1. תיאור החברה

1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם פלמס אסטבלישמנט וניידן אסטבלישמנט (תאגידי זרים) המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, בהתאמה, והמחזיקים ביחד בכ- 61.86% ממניות החברה. מנכ"ל החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כיו"ר מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח") מחזיק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות החברה. יתרת מניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

1.2 תחומי פעילותה של החברה

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת באמצעות חברות בנות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכלל זה ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, הכולל פנסיה וגמל, ביטוח כללי, הכולל ביטוח רכב (חובה ורכוש) וביטוח כללי אחר וכן ביטוח בריאות. בנוסף, עוסקת החברה, באמצעות חברות בנות נוספות בשליטתה, בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים, ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם פעילויות נוספות (שאינן מהוות "תחום פעילות" כהגדרת המונח בתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף, מבנה וצורה), התשכ"ט-1969), כגון השקעות בנדל"ן בחו"ל, באמצעות חברה בשליטתה.

כמו כן, מחזיקה הקבוצה בשלוש סוכנויות ביטוח: ארנון את וינשטוק סוכנות לביטוח (1989) בע"מ וסיני סוכנות לביטוח בע"מ, באמצעות שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה"), ואורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ, באמצעות מנורה מבטחים ביטוח, והכל כמפורט בתרשים מבנה האחזקות של הקבוצה, בסעיף 1.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2014.

לתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2014.

1.3 אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.3.1 משא ומתן להשקעה באמפא קפיטל

החברה מנהלת משא ומתן עם אמפא השקעות בע"מ (להלן: "אמפא השקעות") להשקעה בחברת אמפא קפיטל בע"מ, חברה בת של אמפא השקעות, העוסקת במתן אשראי לעסקים (להלן: "אמפא קפיטל"). בכוונת החברה לרכוש 30% מאמפא קפיטל עם אופציה לרכישת 10% נוספים במהלך שלוש (3) שנים ממועד ההשקעה הראשונית. סכום ההשקעה הצפוי לרכישת 30% הראשונים מוערך בסך של כ- 63.5 מיליוני ש"ח. לחברה ניתנה התחייבות ל- **No Shop** לצורך השלמת בדיקת הנאותות (DD), לתקופה של 30 ימי עסקים אשר הוארכה לשבועיים נוספים. ביצוע ההשקעה כפוף להשלמת המו"מ וחתימה על הסכם מפורט וכן לקבלת אישורים שונים ובכלל זה אישור הדירקטוריונים של החברות המתקשרות ושל הממונה על ההגבלים העסקיים, ככל שנדרש. אין וודאות כי המו"מ יגיע לכדי גיבוש הסכם מחייב. ראה דיווח מידי מיום 24 בספטמבר 2015 ומיום 18 בנובמבר 2015 (אסמכתא: 2015-01-124410 ו- 2015-01-157488).

האמור לעיל הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. ההסכם המחייב בין החברה לבין אמפא השקעות, ככל שיגובש הסכם כאמור, עשוי להיות שונה מהמתואר לעיל, ותלוי, בין היתר, בתוצאות בדיקת הנאותות ובהתקדמות המשא ומתן בין הצדדים.

1.3.2 פרסום תשקיף מדף של החברה

ביום 20 ביולי 2015, פרסמה החברה תשקיף מדף נושא תאריך 21 ביולי 2015, לפרטים ראה דיווח מיום זה, אסמכתא: 2015-01-076959.

1.3.3 אסיפה כללית שנתית ומיוחדת של החברה

ביום 4 באוגוסט 2015, התכנסה אסיפה כללית שנתית ומיוחדת של החברה בה נדונו ואושרו העניינים הבאים: (1) אישור מתן כתבי פטור ושיפוי בחברה לדירקטורים המכהנים בחברה, לרבות לבעל השליטה בה ולמנכ"ל החברה; (2) מתן כתבי פטור ושיפוי בחברות בנות בהם מכהנים בעל השליטה ומנכ"ל החברה; (3) דיון בדוח התקופתי והשנתי לשנת 2014; (4) מינוי מחדש של רואה החשבון המבקר; (5) מינוי מחדש של הדירקטורים אשר אינם דירקטורים חיצוניים אשר כיהנו בחברה נכון למועד האסיפה; (6) תיקון תקנון החברה. ראה דיווח מידי מיום 29 ביולי 2015 (אסמכתא: 2015-01-059109), דיווחים משלימים מהימים 29 ביולי 2015 ו-30 ביולי 2015 (אסמכתאות: 2015-01-084717 ו-2015-01-085494), תוצאות האסיפה מיום 4 באוגוסט 2015 (אסמכתא: 2015-01-089265), ופרטים ביחס לתקנון המתוקן לרבות בדבר הגדלת הונה הרשום של החברה (אסמכתא: 2015-01-089310). לפרטים נוספים ראה באור 7 לדוחות הכספיים.

1.3.4 נכס נדל"ן ברוסיה

בהמשך לאמור בבאור ג(3) לדוחות הכספיים לשנת 2014 לעניין נכס נדל"ן במרכז סנט פטרסבורג ברוסיה, המוחזק באמצעות Yatelsis Rever Development Ltd (להלן: "יטלסיס נהר") (חברה כלולה של מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ), נתגלעו מחלוקות בין חברה מאוחדת של יטלסיס נהר לבין השותף בנכס, בעיקר לעניין דרכי הניהול והפיתוח של הנכס אשר עלולות לפגוע בשווי הנכס, בפרט על רקע עיכובים בפיתוחו. יצוין, כי שווי ההשקעה עומד, נכון לתאריך הדוח, על סך של כ- 41 מיליוני ש"ח. בהמשך לאמור, הוגשה תביעה נגד השותף לאכיפה של הסכם השותפים.

1.3.5 פרסום תשקיף מדף - מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ

ביום 28 במאי 2015, פרסמה מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים גיוס הון"), חברה נכדה של החברה, תשקיף מדף. למיטב ידיעת החברה, למועד התשקיף, פעילותה היחידה של מנורה מבטחים גיוס הון, הינה גיוס מקורות מימון בישראל עבור מנורה מבטחים ביטוח, שהינה מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, באמצעות הנפקות של כתבי התחייבות נדחים, סחירים ולא סחירים, כאשר כל תמורתם תופקד במנורה ביטוח, שערבה לפירעונם, זאת בהתאם

להוראות ההסכם בין מנורה מבטחים גיוס הון לבין מנורה מבטחים ביטוח ובכפוף לתנאים שנקבעו באישור הממונה שניתנו למנורה מבטחים ביטוח.

1.3.6 גיוס חוב בחברה נכדה - מנורה מבטחים גיוס הון

ביום 30 ביוני 2015, בהמשך לפרסום דוח דירוג של מנורה מבטחים ביטוח וכתבי ההתחייבות של מנורה מבטחים גיוס הון (כמפורט בסעיף 1.3.12 להלן) ולאחר פרסום דוח הצעת מדף על ידי מנורה מבטחים גיוס הון וקבלת אישור הממונה, לפיו כתבי ההתחייבות הנדחים האמורים יוכרו כהון שלישוני מורכב של מנורה מבטחים ביטוח, הודיעה החברה על תוצאות המכרז הציבורי להנפקת כתבי התחייבות נדחים (סדרה ד') של מנורה מבטחים גיוס הון, במסגרתו גויסו סך הכל 252,255 אלפי ש"ח בשיעור ריבית שנתית של 4.1%. ראה באור 7ב' לדוחות הכספיים.

1.3.7 ביטוח דירקטורים ונושאי משרה

בהמשך לאמור בבאור 137' בדוח התקופתי לשנת 2014, בחודש אוגוסט 2015, חידשה החברה את פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לשנת 2015-2016, לרבות עבור בעל השליטה בחברה, בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), התש"ס-2000 ("תקנות ההקלות") ובהתאם למדיניות התגמול בחברה. תנאי הכיסוי וגבולות האחריות של הפוליסות האמורות תואמים את תנאי הפוליסות שהסתיימו.

1.3.8 הסכם עם המוסד לביטוח לאומי בענף רכב חובה

בחודש יוני 2015 ובחודש אוגוסט 2015 חתמו מנורה ביטוח ושומרה, בהתאמה, על הסכם עם המוסד לביטוח לאומי הכולל כללים תנאים ומועדים ליישוב דרישות השיבוב שתוגשנה על ידי המוסד לביטוח לאומי בענף רכב חובה. תוקפו של ההסכם הקודם פג בשנת 2009 וההסכם החדש חל ממועד תום ההסכם הקודם ואילך. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.3ה' להלן.

1.3.9 נייר עמדה - תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון

בהמשך לאמור בסעיף 8.1.5.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי ובסעיף 1.3.14 להלן (ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח), בקשר לנייר עמדה של הממונה שעניינו "תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון", הגישה התאחדות החברות לביטוח חיים בע"מ, בחודש יוני 2015, המרצת פתיחה המבקשת מביהמ"ש לקבוע כי תגמול לבעל רישיון הנגזר מדמי הניהול איננו בניגוד לדין וכי אין ולא היה בעצם התקשרותם של הגופים המוסדיים בהסכמים לתשלום דמי עמילות הנגזרים מדמי הניהול משום הפרת חובה כלשהי בידי הגופים המוסדיים.

1.3.10 מנורה מבטחים פנסיה וגמל – רכישת קופת גמל

בחודש מאי 2015, השלימה מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים פנסיה וגמל"), את רכישת מלוא מניות "רשף חברה לניהול קופות גמל למורים על יסודיים בע"מ" ("רשף"), שהינה החברה המנהלת של רשף קופת גמל מסלולית לתגמולים והילה קופת גמל מסלולית לתגמולים ופיצויים ("הקופות הנרכשות") מארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים בישראל ("ארגון המורים"), בהתאם להסכם שנחתם ביום 30 בספטמבר 2014. בגין רכישת מניות רשף לא שולמה תמורה, ובמקביל התחייבה מנורה מבטחים פנסיה וגמל כי שיעור דמי הניהול שישלמו עמית הקופות הנרכשות במהלך התקופות הנקובות בהסכם לא יעלה על השיעורים הקבועים בהסכם. סך נכסי הקופות הנרכשות למועד השלמת העסקה הסתכם בכ- 2,094 מיליוני ש"ח. בהמשך לאמור, ביום 5 באוגוסט, 2015 הושלם הליך של שינוי מבני, אשר במסגרתו מוזגה רשף לתוך מנורה מבטחים פנסיה וגמל, אשר הפכה להיות החברה המנהלת של הקופות הנרכשות, ורשף התחסלה ללא פירוק. יצוין, כי לעניין היבטי המיסוי מועד המיזוג הינו יום 30 ביוני 2015. ראה באור 7ג' לדוחות הכספיים.

1.3.11 התארגנות עובדי מנורה מבטחים ביטוח

בחודש אפריל 2015, התקיימה פגישה בין הנהלת מנורה מבטחים ביטוח, לבין חברי הוועד של ההתאגדות העצמאית של עובדי מנורה מבטחים ביטוח ("הנציגות"), בה הוצג תקנון ההתאגדות ורשימה עדכנית של למעלה משליש מעובדי מנורה מבטחים ביטוח שהצטרפו

להתאגדות כארגון יציג כמשמעו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957. בהמשך לאמור, בחודש מאי 2015, הגישה הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") נגד מנורה מבטחים ביטוח ונגד הנציגות, בקשה דחופה לביה"ד האזורי לעבודה בת"א (להלן: "בית הדין") על מנת למנוע את המשך הפגיעה (הנטענת על ידה) בזכות ההתארגנות של עובדי מנורה מבטחים ביטוח ואת הפגיעה במהלכי ההתארגנות של העובדים במסגרת ההסתדרות, ושלא באמצעות הנציגות.

בחודש ספטמבר 2015 ניתן פסק דין בתיק האמור על ידי בית הדין. בפסק הדין קבע בית הדין כי לא היתה נקיטת עמדה של מנורה מבטחים ביטוח בתהליך ההתארגנות העובדים וכי לא הוכחה פגיעה מטעם מנורה מבטחים ביטוח בזכות ההתארגנות של עובדי מנורה מבטחים ביטוח, ובכך דחה את כל טענות ההסתדרות בעניין זה. כמו כן דחה בית הדין את הסעדים המבוקשים על ידי ההסתדרות כנגד מנורה מבטחים ביטוח. באשר לנציגות, קבע בית הדין כי נכון למועד פסק הדין, לא מתקיימים התנאים שבדין, על מנת להכיר בנציגות כארגון עובדים, ולכן הוא אינו יכול, בשלב זה, להיות ארגון יציג במנורה מבטחים ביטוח. כן קבע בית הדין כי מאחר שמדובר בסכסוך אמיתי בין "שחקנים חדשים" בתחום יחסי העבודה הקיבוציים, אין צו להוצאות.

בחודש אוקטובר 2015, הודיעו ההסתדרות והנציגות, כל אחת באופן עצמאי, כי למעלה משליש מעובדי מנורה מבטחים ביטוח בחרו בהן לייצג את עובדי מנורה מבטחים ביטוח וכי כל אחת מהן, בנפרד, הינה ארגון העובדים היציג במנורה מבטחים ביטוח, וכי ברצונה להיכנס למשא ומתן עם הנהלת מנורה מבטחים ביטוח במטרה להגיע להסכם קיבוצי. בהמשך לאמור, ועל רקע המחלוקת בין הארגונים בשאלת היציגות, הגישה מנורה מבטחים ביטוח לבית הדין הארצי בקשת צד בסכסוך קיבוצי (טען ביניים) על מנת שבית הדין, בהתאם לסמכותו, יכריע במחלוקת האמורה ויקבע מי מבין הארגונים, אם בכלל, נחשב כארגון יציג במנורה מבטחים ביטוח. במקביל, הגישה ההסתדרות הודעת ערעור לבית הדין הארצי על פסק הדין של בית הדין האזורי. ביום 16 בנובמבר, 2015 התקיים דיון בבית הדין הארצי בו הביע עמדתו כי בשלב זה של הדיון ועל מנת לקדם את הפן המעשי של פסק הדין מושא הערעור, ומבלי להתייחס לקביעותיו ותוכנו, הינו סבור כי על ההסתדרות ומנורה מבטחים ביטוח לבדוק, בתוך עשרה ימים, ביחד ובשיתוף פעולה, את טפסי ההצטרפות שהוגשו על ידי ההסתדרות למנורה מבטחים ביטוח ביום 2 באוקטובר 2015 ולהגיע למסקנה האם ההסתדרות היא ארגון העובדים היציג. היה ותתעוררנה מחלוקות לעניין זה יובאו הדברים להכרעת בית הדין. ראה באור 7 בדוחות הכספיים.

1.3.12 דירוג החברה וחברות בנות

מנורה מבטחים ביטוח ומנורה מבטחים גיוס הון

בחודש יוני 2015, פרסמה החברה דוח דירוג של חברת מידרוג בע"מ (להלן: מידרוג) בנוגע להותרת הדירוג של מנורה מבטחים ביטוח Aa2 באופן יציב, הותרת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים סדרות 1 ו-1 א' של מנורה מבטחים ביטוח בדירוג Aa3 באופן יציב, והותרת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב) סדרות ב' ו-ג', בדירוג A1 באופן יציב. כמו כן, הודיעה מידרוג על דירוג Aa3 באופן יציב של כתבי התחייבות נדחים (סדרה ד') של מנורה מבטחים גיוס הון.

מנורה מבטחים החזקות

ביום 15 באפריל 2015, פרסמה מידרוג דוח מעקב בנוגע לדירוג תעודות ההתחייבות סדרות א' ו-ב' של החברה, ובו הודיעה כי היא מותירה את דירוג כתבי ההתחייבות הקיימים של החברה (Aa3 יציב) על כנם.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל

ביום 1 באפריל 2015, פרסמה חברת מידרוג דוח מעקב בנוגע לדירוג החברה המנהלת מנורה מבטחים פנסיה וגמל בדירוג איכות (Investment Manager Quality Rating). בהתאם לדוח, הדירוג נותר על כנו - MQ1 - איכות הגוף המדורג מוערכת כגבוהה מאד וזאת בהתבסס על שקלול יכולות הניהול, היציבות העסקית והאיתנות הפיננסית.

לדוחות הדירוג המלאים ראה דיווחים מידיים של החברה מימים 1 באפריל 2015, 15 באפריל 2015, 20 באפריל 2015 ו-11 ביוני 2015 (אסמכתאות: 2015-01-072175, 2015-01-079339, 2015-01-002817 ו-2015-01-046377).

1.3.13 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות שלה, כייצוגיות ותביעות תלויות נוספות, ראה באור 6 בדוחות הכספיים.

1.3.14 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

כללי

- בחודש אוקטובר 2015, פרסמה הממונה חוזר שעניינו "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים - תיקון", מטרת החוזר הינה קביעת הוראות משלימות להוראות החוזר שעניינו מדיניות תגמול לנושאי משרה בגופים מוסדיים שנכנס לתוקף בחודש יולי 2014. בחוזר נקבעו, בין היתר, הגבלות על שכר דירקטורים וכן הגבלות על שכר יו"ר הדירקטוריון, הוראות בדבר ייחוס עלויות העסקה בקבוצת משקיעים, הוראות בדבר הרחבת עליות ההשבה בנסיבות חריגות במיוחד של תגמול משתנה בידי בעל תפקיד מרכזי, לרבות במקרה של גרימת נזק חריג בשל הפרת הוראות דין או תוך רשלנות חמורה, והוראות משלימות נוספות ובכלל זה, לעניין התחילה והתחולה המדורגת של הוראות החוזר.
- בחודש אוגוסט 2015 פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "בדיקת נאותות העתודות (LAT) בדוחות הכספיים של חברות ביטוח", הקובע, בין היתר, את אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות ואת הגילוי הנדרש לגביהם בדוחות הכספיים, זאת בהתייחס למאפיינים השונים של תזרימי המזומנים העתידיים, לרבות: חוסר נזילות (באמצעות פרמיית אי נזילות) וסיכונים ביטוחיים אשר אינם ניתנים לפיזור (CNHR) (Cost of non-hedgeable risks). החוזר נכנס לתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2015. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.3(ג) להלן ובאור 2(ב)(3) לדוחות הכספיים.
- בחודש יולי 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "צירוף לביטוח". במסגרת החוזר נקבעו הוראות להסדרת ההתנהלות של חברות ביטוח ושל סוכני ביטוח בעת צירוף מבטחים לתוכנית ביטוח, לרבות לעניין הוספת כסוי הרחבה או כתב שירות לפוליסה קיימת. בין היתר, נקבעו בחוזר הוראות לעניין התאמת הביטוח לצרכי המועמד לביטוח, התנהלות לקראת כריתת חוזה הביטוח, קבלת הסכמה לכריתת חוזה ביטוח, ומסירת מידע רלוונטי לאחר הצירוף לתכנית הביטוח (לרבות הפרטים שיש להציג בדף פרטי הביטוח). כמו כן, נקבעו בחוזר הוראות לעניין חובת תיעוד שלבים מסוימים בתהליך ואופן התיעוד, וכן הוראות לעניין הליכי בקרה נדרשים. החוזר אף קובע הוראות מיוחדות בכל הקשור לשיווק ביטוח באופן יזום. החוזר, יחול על חברות הביטוח, על ה"פול" ועל סוכני ביטוח בענפים המפורטים בחוזר שעיקרם ביטוחי פרט. החוזר ייכנס לתוקף באופן מדורג, החל בחודש אוגוסט 2015 ועד לחודש יולי 2016. להערכת הקבוצה, החוזר צפוי להשפיע על הליכי המכירה של מוצרי הביטוח בערוצי השיווק השונים, וזאת לאור הדרישות החדשות, ובפרט הדרישה להתאים את הביטוח לצורכי הלקוח באופן שאינו קבוע היום בהוראות הדין, הרחבת חובות הגילוי והרחבת אחריות המבטח והסוכן. מעבר לכך, הוראות החוזר יביאו להכבדה על תהליך המכירה ויחייבו היערכות מתאימה, בדגש על התאמת תהליכי העבודה לרבות התאמות מיכוניות, הכשרת עובדים, והנחיית סוכנים. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, והן תלויות, בין היתר, בהתנהגות הסוכנים והלקוחות בפועל ובפסיקת בתי המשפט.
- בחודש מאי 2015 פרסמה המפקחת באתר האינטרנט של הפיקוח נתונים השוואתיים של כל חברות הביטוח, שעניינם "מדד השירות", ביחס לענפי ביטוח כללי, חיים ובריאות. נתונים כאמור, צפויים להתעדכן ולהתפרסם מדי שנה. "מדד השירות" משקלל שלושה מדדי משנה, שעניינם שירות למבוטח: (1) "מדד תשלום התביעות" המבקש לשקף את רמת הטיפול בתביעות במונחים של שיעור תשלום תביעות ומהירות הטיפול בתביעות; (2) "מדד הטיפול בפניות" המבקש לשקף את מידת שביעות הרצון של לקוחות מטיפול הקבוצה בפניותיהם ו- (3) "מדד תלונות הציבור" המבטא ציון המתבסס על מספר התלונות שהוגשו כנגד הקבוצה במהלך השנה החולפת ומספר התלונות שנמצאו מוצדקות. פרסום המדדים ההשוואתיים הוא חלק מסדרת מהלכים של הפיקוח, כגון: השקת מחשבוני פרמיות ודמי ניהול שמטרתם לעודד את התחרות ולהגביר את שקיפות

וזמינות המידע לציבור המבוטחים (ראה בסעיף זה להלן). להערכת הקבוצה פרסום נתונים השוואתיים כאמור, עשוי להוות כלי מדידה נוסף בבחירה האם לרכוש מוצר ביטוח מחברה זו או אחרת, ולהגביר את התחרות בין החברות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

- בחודש מאי 2015, פרסמה המפקחת מספר חוזרים שעניינם "תיקון הוראות החוזר המאוחד בפרק ניהול נכסי השקעה", במסגרתם נקבעו, בין היתר, הוראות בדבר התנאים להמשך החזקה של משקיע מוסדי במעל 20% מאמצעי השליטה של תאגיד לווה עקב מימוש אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב בידו, שתחילתן ביום פרסום החוזר; הוראות בדבר התנאים להשתתפות של גוף מוסדי בעסקאות קונסורציום וסינדיקציה, וביניהם המידע שעל מארגן העסקה להעביר לגוף המוסדי, דרישות המינימום לעסקאות קונסורציום ותפקידי מארגן העסקה בקונסורציום ישראלי, שתחילתן ביום 1 באוגוסט 2015; הוראות בדבר התנאים אשר חלים על גופים מוסדיים בעת מתן הלוואות מותאמות לתאגיד אשר הוא או בעל השליטה בו היו בקשיים בשנים שקדמו למתן הלוואה, שתחילתן ביום 1 בינואר 2016; הוראות לעניין הנהגת מגבלות פנימיות למתן אשראי ללווים, נהלי חיתום ואנליזה להלוואות מותאמות, תנאים להסתמכות על ערבות, הנחיות בנוגע לדרך פעולה בעת הפרת תניה לפירעון מידי וחובת גילוי ביחס לאשראי שנלקח למימון רכישת מניות שליטה בתאגיד, שתחילתן ביום 1 באוגוסט 2015; והוראות בדבר החובות החלות על ועדת השקעות טרם מתן הלוואות ממונפות וכללי דיווח לעניין זה, שתחילתן ביום 1 באוגוסט 2015.

- בחודש אפריל 2015, ובהמשך לתיקון סעיף 40 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, שעניינו הליכי אישור של תכניות ביטוח, פרסמה המפקחת תיקון לעמדת הממונה בעניין עקרונות לניסוח תכניות ביטוח, באופן שכעת הוא כולל עקרונות כלליים בלבד המהווים קווים מנחים בעת ניסוח תכנית ביטוח ואינו כולל עוד את רשימת הנהגים הראויים והבלתי ראויים. רשימה זו הועברה לחוזר ייעודי שפורסם, שעניינו הוראות לניסוח תכניות ביטוח, כהוראות שיש לכלול והוראות שאין לכלול בתכנית ביטוח, יחד עם הוראות נוספות. להוראות החוזר נקבעה תחולה מדורגת, בהתאם לסוגי המוצרים, ועד ליום 1 ביוני 2016. הקבוצה פועלת להתאים את תכניות הביטוח המשוקות על ידה להוראות החוזר, על פי לוחות הזמנים שנקבעו בו.

- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "הנחייה לביצוע תרגיל IQIS לשנת 2014 (IQIS4)". ההנחייה לביצוע תרגיל IQIS4 הינה אחד מהשלבים בתהליך ההיערכות המתוכנן של חברות הביטוח ליישום הדירקטיבה האירופאית Solvency II ולחישוב הון נדרש על בסיס הדירקטיבה. ההנחייה לביצוע IQIS4 כוללת שינויים ועדכונים לעומת סקר הערכה הכמותי IQIS2, שהוגש על ידי חברות הביטוח בפברואר 2014 לתאריך מאזן דצמבר 2012, כאשר עיקרי השינויים נוגעים לתרחישי ביטולים, אריכות ימים, ריבית, מניות, מרווח, מרווח סיכון ופרמיית הנזילות. החוזר קובע, בין היתר, את הדיווחים שיש להגיש למפקחת בהתאם לנספחים המצורפים לחוזר וכן דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על IQIS4. כמו כן, החוזר מפרט את תוכן הדיווח ומועד ההגשה, אופן ההגשה וכן חיוב של חברות הביטוח לקיים דיון בדירקטוריון, שידון בממצאי IQIS4 שהוגשו על ידי ההנהלה, טרם הגשת הדוחות למפקחת. בהמשך לאמור, בחודש אוגוסט 2015, פרסם הפיקוח מסמך הבהרות לעניין גילוי בדוחות הכספיים, הקובע, בין היתר, כללי גילוי לעניין היערכות החברה ליישום Solvency 2, ובהן הנחיות לפירוט תכניות פעולה של מבטח אשר תוצאות ה- IQIS4 הינן בעלות השפעה שלילית מהותית על יחס כושר הפירעון שלו. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1.3 להלן.

ביטוח חיים וחטכון ארוך טווח

- בחודש נובמבר 2015 אישרה ועדת הכספים את פרק ו' להצעת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2015 ו-2016 (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2015, שעניינו ייעוץ פנסיוני ושיווק פנסיוני. במסגרת הצעת החוק, מוצע, בין היתר, לבצע תיקונים בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ולקבוע כי מי שעוסק

בשיווק פנסיוני או גוף קשור לו לא ייתן למעסיק שעבור עובדיו הוא נותן שיווק פנסיוני גם שירותי תפעול, אלא אם התקיימו כל התנאים הבאים: (א) המעסיק משלם לסוכן הביטוח דמי סליקה בשיעור שלא יפחת מ-0.6% מסך התשלומים שהופקדו על ידי המעסיק לקופות הגמל של עובדיו או 10.5 ש"ח בתוספת מע"מ, לפי הגבוה מביניהם (ב) עמלת ההפצה המשולמת על ידי הגוף המוסדי לסוכן הביטוח תפחת בגובה דמי הסליקה ששילם המעסיק (ג) דמי הניהול שנגבו מהעובד הופחתו בגובה ההפחתה מעמלת ההפצה (ד) המעסיק בחר בקופת ברירת מחדל בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק קופות הגמל. כמו כן, הוצע לקבוע כי סוכן ביטוח פנסיוני לא יקבל כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, בקשר עם שיווק פנסיוני, למעט אחד משני אלה: (א) שכר והחזר הוצאות המשולמים ישירות מהלקוח (ב) עמלת הפצה מהגוף המוסדי. בנוסף, מוצע כי במקרה של פנייה יזומה של לקוח לביצוע עסקה במוצר פנסיוני ישירות מול הגוף המוסדי, לא יידרש ייעוץ/שיווק פנסיוני, למעט במקרים הבאים: (א) הלקוח עמית פעיל בקרן ותיקה (ב) הלקוח מבוטח פעיל בקופת הביטוח (ג) ביצוע העסקה יכלול החרגות בשל מצבו הבריאותי של הלקוח או (ד) בתנאים נוספים כפי שיקבע הממונה לעניין זה. בנוסף, מוצע לערוך תיקון בחוק קופות הגמל, לפיו עובד יהא רשאי לבחור בכל עת בעל רישיון לשם מתן שירותי ייעוץ/שיווק פנסיוני (למעט ביצוע הפקדות או פעולות מסוימות שהוגדרו). כמו כן, אישרה ועדת הכספים לבצע תיקונים בפקודת מס הכנסה, ובכלל זה, להפחית את תקרת הטבת הניכוי מהכנסה לעובד בגין הפקדות שביצע המעסיק עבורו לקופת גמל או בגין רכישת ביטוח מועדף מפני אובדן כושר עבודה, מ-4 פעמים השכר הממוצע במשך ל-2.5 פעמים השכר הממוצע במשך (דהיינו – לסך של כ-24,000 ש"ח). הפחתת תקרת הטבות המס כאמור עלולה לגרום להקטנה בהיקף ההפקדות של עובדים (שהפקידו עד כה בגין שכר העולה על 24,000 ש"ח) למוצרים פנסיוניים, אך לא ניתן להעריך את השפעתה על ההפקדות למוצרים הפנסיוניים בקבוצה שכן היא תלויה בהתנהגות הלקוחות, לעניין עצם ההפחתה ושיעורה. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות כאמור, בין היתר, בנוסח הסופי של החקיקה וכן בהתנהגות הלקוחות בפועל.

- בחודש נובמבר 2015, פורסם תיקון מס' 13 (הוראת שעה) לחוק קופות הגמל. במסגרת התיקון הוחלף המונח "קופת גמל לא משלמת לקצבה" ב- "קופת גמל לחסכון", בוטלה החובה לבצע משיכה של כספים קצבתיים מקופת גמל לחסכון רק על דרך של העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה וניתנה אפשרות לתשלום קצבה מקופת גמל לחסכון באמצעות שילוב של משיכה תקופתית (אנונה) מהקופה ורכישת ביטוח אריכות חיים ממבטח חיצוני. התיקון יכנס לתוקף תוך 30 ימים ממועד פרסומו. כמו כן, הוסדרה, במנגנון של מתן הודעה, אגב הצטרפותו של מבוטח לקרן פנסיה, האפשרות להעביר כספים מקרן הפנסיה בה המבוטח הינו במעמד לא פעיל, אל קרן הפנסיה שאליה הוא מצטרף, העברה אשר תבוצע כל עוד לא יביע המבוטח התנגדות (opt-out). כמו כן, נקבעה הוראת שעה, לתקופה של שנתיים (מ-1 באפריל 2016 ועד ל-31 במרץ 2018), שבה יופעל מנגנון, שבמסגרתו יאותרו, בתיווכה של הממונה, כספים לא נזילים של מבוטחים בקרנות פנסיה, אשר הינם במקביל מבוטחים פעילים בקרן פנסיה אחרת, תוך העברת הכספים לקרן הפנסיה הפעילה, אשר תתרחש כל עוד לא יביע המבוטח התנגדות להעברה (opt-out). בנוסף, הורחבה תחולת תיקון 190 לפקודת מס הכנסה (שעניינה העברת כספי פיננסיים לחשבון מיוחד) גם ביחס לכספי פיננסיים המופקדים בקרן פנסיה. הוראת השעה עשויה להאט (באופן זמני) את הגידול בהיקף הנכסים של קרנות הפנסיה שבניהול הקבוצה. כפועל יוצא, החוק הנ"ל עלול לפגוע בהכנסות הקבוצה וברווחיותה. יחד עם זאת, היקף הפגיעה אינו ניתן לאומדן, שכן אין בידי הקבוצה מידע לגבי שיעור לקוחותיה שלצד היותם עמיתים לא פעילים בקרנות הפנסיה שבניהולה הינם עמיתים פעילים בקרנות פנסיה שבניהול חברות מנהלות מתחרות, או לגבי שיעור לקוחותיה שלצד היותם עמיתים פעילים בקרנות הפנסיה שבניהולה הינם עמיתים לא פעילים בקרנות פנסיה שבניהול חברות מנהלות מתחרות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות כאמור, בין היתר, בשיעור העמיתים הפעילים בעלי חשבונות לא פעילים בקרנות הפנסיה השונות כמפורט לעיל.

- בחודש אוגוסט 2015, פרסמה המפקחת טיוטה שנייה לחוזר שעניינו "דיווח למפקח על תעריפים בתכניות ביטוח חיים", אשר נועד להסדיר, בין היתר, את האופן בו ידווחו

ויעדכנו הגופים המוסדיים את תעריפי הביטוח המרביים שיונהגו בפוליסות ביטוח למקרה מוות, בהעדר התנגדות של המפקחת, ואת תעריפי הביטוח המרביים שיוצעו בפועל למצטרפים חדשים (להלן – "דמי הביטוח"), וזאת לצורך הצגתם במחשבון תעריפי ביטוח חיים שמקים משרד האוצר. המחשבון יאפשר למבקשים להצטרף לביטוח חיים להשוות בין דמי הביטוח המוצעים על ידי החברות השונות ומשכך, להערכת הקבוצה, צפוי להגביר את התחרות על המחיר הקיימת בין חברות הביטוח. **הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.**

- בחודש יולי 2015, ובהמשך לחוזר שעניינו מקדמי קצבה להבטחת תוחלת חיים שנכנס לתוקף בינואר 2013 והגביל את השיווק של תכניות ביטוח משולבות חיסכון הכוללות מקדמי קצבה להבטחת תוחלת חיים (להלן – "מקדם מובטח"), פרסמה המפקחת טיוטת חוזר שעניינה "שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים". בהתאם לטייטה, ניתן יהיה לשווק תכניות ביטוח חיים משולבות בחיסכון תלויות תשואה עם מקדם מובטח, למבוטחים עם פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדם מובטח בחברת ביטוח אחרת, המבקשים לבצע נידור לחברה. בטייטה מוצע, בין היתר, לקבוע הוראות בכל הנוגע למקדמי הקצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים, לרבות בכל הנוגע לתמחורם, אופן שיווקם ואופן עדכוןם. כמו כן, מוצע בטייטה כי דירקטוריון המבטח יקבע מדיניות לעניין שיווק פוליסות אלו ולעניין הפחתת דמי הניהול אגב שימור של פוליסות קיימות במבטח הכוללות מקדם מובטח, וזאת בשים לב לסיכונים הגלומים בפוליסות אלו. הטייטה צפויה לחול החל ממועד פרסומה. להערכת הקבוצה ההוראות יאפשרו למבוטחים לנייד את החיסכון שלהם תוך שמירה על המקדם המובטח ובכך יגדל כוח המיקוח של החוסכים אל מול חברות הביטוח שיתחרו ביניהן על הפחתה בדמי ניהול אגב שימור. **הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והמבוטחים בפועל.**

- בחודש יוני 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "מסמך הנמקה", המחליף חוזר ישן בעניין זה. במסגרת החוזר החדש נקבע מבנה חדש ואחיד למסמך הנמקה, שהינו מצומצם וממוקד יותר מבעבר. נקבעו סוגי עסקאות/פעולות שבגינן ניתן ליתן מסמך הנמקה ממוקד, וסוגי עסקאות/פעולות שבגינן ניתן להסתפק במסירת סיכום שיחה. כן נקבע בחוזר, כי בעל רישיון יברר את זהות המוצרים שבידי לקוח במקרה של מילוי מסמך הנמקה מלא, על דרך של הגשת בקשת מידע חד-פעמית באמצעות המסלוקה הפנסיונית ("פשינג"). חובת הפשינג תיכנס לתוקף מיום 1 בנובמבר 2015, ואילו יתר הוראות החוזר תיכנסנה לתוקף ביולי 2016. להערכת הקבוצה החוזר עומד לשנות את דפוס הפעילות של בעלי רישיון, לרבות בעלי הרישיון שעובדים בגוף מוסדי, ויהיה כרוך בהוצאות בגין ביצוע הפשינג מול המסלוקה. בחודש נובמבר 2015 פרסמה המפקחת הודעה כי ההוראה בדבר חובת ה"פשינג" כאמור, תדחה ותכנס לתוקף החל מיום 1 בדצמבר 2015.

- בחודש יוני 2015, פרסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) דמי עמילות מרביים בביטוח חיים ומבנה אגב הלוואה לדור(תיקון), התשע"ה-2015, לפיה דמי העמילות המרביים שישלם מבטח לסוכן ביטוח בשל ביטוח חיים הנדרש כבטוחה אגב הלוואה לדור יהיו 20% כולל מע"מ מדמי הביטוח שנגבו מהמבוטח. התיקון יחול על דמי עמילות המשולמים בשל חוזים לביטוח חיים אגב הלוואה לדור ותחילתן הצפויה של הוראות אלו הינה מיום 1 בינואר 2016.

- בחודש אפריל 2015, פורסם חוזר בעניין "קצבת נכות בקרן פנסיה במקרה של זכאות לקצבה ממקור אחר", הקובע הוראות אחידות בתקנוני קרנות הפנסיה לעניין התקבולים שיש לקזז בגינם את קצבת הנכות בקרן הפנסיה, ולעניין אופן הקיזוז. החוזר מחייב את החברות המנהלות להגיש תיקון לתקנון עד ליום 31 ביולי 2015 והוא יכנס לתוקף ביום 1 באוקטובר 2015.

- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "דרך גביית דמי ניהול מיתרה צבורה על ידי גוף מוסדי", לפיו מועד חישוב וגביית דמי הניהול מהיתרה הצבורה יהא בהתאם להוראות הקבועות בתקנות הפיקוח שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012. מטרת החוזר לקבוע דרך אחידה לחישוב של דמי ניהול מיתרה צבורה וזאת בכדי

לאפשר השוואה מדויקת בין דמי הניהול אשר נגבים בקופות הגמל השונות. תחילתו של חוזר זה ביום 1 בינואר 2016 והוא יחול על כל קופות הגמל, למעט קופות ביטוח ששווקו לפני 2013.

- בחודש אפריל 2015 פרסמה המפקחת טיוטת חוזר שעניינה "קווים מנחים לעניין תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה", הקובעת מבנה אחיד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה, אשר יאפשר למועמדים לביטוח לערוך השוואה בין התוכניות השונות. הטיטה קובעת הגדרה אחידה לאובדן כושר עבודה וכן הוראות שונות לתכנית הבסיסית לרבות בכל הנוגע לתקופת הביטוח, תקופת ההמתנה, היקף הכיסוי, תגמולי הביטוח, חריגים לכיסוי, אפשרות לעדכון הכיסוי לאחר שינוי העיסוק ואפשרות קיזוז תגמולי הביטוח במקרה של תשלום מגורמים ממשלתיים או ממבטחים אחרים. הטיטה חלה על כל התכניות לביטוח אובדן כושר עבודה, אישיות או קבוצתיות וצפויה להיכנס לתוקף החל מיום 1 ביוני 2016, ובכל הנוגע לפוליסות קבוצתיות בעת חידושן לאחר מועד התחילה.
- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר בדבר "דיווח לממונה על דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני", שנועד להסדיר את דיווחי הגופים המוסדיים אודות דמי הניהול המרביים שקבע עבור מצטרפים חדשים לקופות גמל שבניהולו, לצורך הצגתם במחשבון דמי ניהול שמקים משרד האוצר, במטרה לאפשר לחוסכים להשוות בין דמי הניהול המוצעים למצטרפים חדשים לקופות הגמל השונות. להערכת הקבוצה מחשבון זה עלול להגביר את התחרות הקיימת בין הגופים המוסדיים השונים על המחיר (דמי הניהול). עם זאת, בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות השקת המחשבון על הקבוצה, שכן השלכותיו בפועל תלויות במידה רבה בהתנהגות המתחרים והלקוחות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות מהסיבות שפורטו לעיל.
- בחודש מרס 2015, פרסמה המפקחת חוזר "הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל" שבמסגרתו נקבע, בין היתר, נוסח אחיד לפרטים שייכללו בטפסי ההצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל וטפסי עריכת שינויים בהם, הסדרת צירוף עמיתים על ידי מעסיק באמצעות דיווח ממוכן בנוסח שנקבע בחוזר, המידע שעל הגוף המוסדי למסור לעמית המצטרף, וכן הסדרת אפשרות להעביר כספים, אגב הצטרפות לקרן פנסיה, מקרן הפנסיה בה העמית נמצא במעמד לא פעיל, לקרן הפנסיה שאליה הוא מצטרף.
- בחודש ינואר 2015, פרסמה הממונה נייר עמדה לגופים מוסדיים שעניינו "תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון". מנייר העמדה עולה כי לדעת הממונה תשלום דמי עמילות שנגזרים מדמי הניהול שמשלם עמית או מבוטח הינו פסול ואינו עולה בקנה אחד, לפי העמדה, עם חובת הנאמנות המוטלת על הגופים המוסדיים ועל בעלי הרישיונות. בהמשך לעמדת הממונה הנ"ל, בחודש מרס 2015 פורסמה הבהרה לעמדת הממונה בה חזרה על עיקרי נייר העמדה תוך שהיא מבהירה, בין היתר, שאין באמור כדי לשנות את העמדה לפיה חברה מנהלת רשאית לקבוע דמי ניהול דיפרנציאליים וזאת עד לגובה התקרה המרבית הקבועה בדין. בנוסף, ובהתחשב, בין השאר, בהיקפה של הפרקטיקה הקיימת והצורך בשינוי מערך החוזים הקיים (לפי עמדת הממונה), ציינה הממונה כי אין בכוונתה להפעיל את סמכויות האכיפה הנתונות לה בכל הקשור לפעולת הגופים המוסדיים וסוכני הביטוח הפנסיוני ביחס ללקוחות שצורפו לגופים המוסדיים לפני פרסום העמדה ואף בתקופה הסמוכה שלאחריה לפי מערך החוזים שהיה קיים במועד פרסומה. ראה גם סעיף 1.3.9 לעיל.

ביטוח כללי

- בחודש נובמבר 2015, פרסמה המפקחת טיוטת חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה" ושעיקרו עדכון דמי הביטוח השיווי (באמצעות "הפול") לכלי רכב פרטיים ומסחריים; ביטול קביעת דמי ביטוח נטו ייחודים לציי רכב וקולקטיבים; ביטול מנגנון הצמדת דמי ביטוח החובה למדד; הרחבת האפשרות להחזר דמי ביטוח לכלל כלי הרכב בתום תקופת הביטוח (כיום ניתן רק לציי רכב); ביטול הוראות כפולות עקב הכללתן בפוליסה התקנית; והתאמת ההוראות הנוגעות להליך אישור דמי הביטוח בענף האמור להוראות סעיף 40 לחוק הפיקוח כפי שתוקנו לאחרונה. על פי המוצע, מרבית הוראות החוזר המתוקן יחולו על פוליסות בענף ביטוח רכב חובה שתקופת הביטוח בהן מתחילה ב- 1 במרץ 2016. להערכת החברה למכלול התיקונים המוצעים יכול שתהיה השפעה מהותית על דמי ביטוח בענף רכב חובה תוך ירידה ברווחיות ענף זה. הקבוצה

לומדת את הוראות טיוטת התיקון. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור הנוסח של החוזר הסופי כפי שיפורסם וכן לאור התנהגות המתחרים והלקוחות בענף לאחר כניסתו לתוקף של החוזר.

- בחודש אוגוסט 2015, ובהמשך לתיקון סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, שעניינו זכות תביעה של המוסד לביטוח לאומי ("המל"ל") מצד שלישי ("שיבוב") להשבת גמלאות ששולמו או שישולמו על ידי המל"ל, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפל"ד (כמפורט בסעיף 8.1.5.2 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי), פורסם תזכיר חוק התייעלות הכלכלית לשנים 2015 ו-2016 (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2015, אשר במסגרתו הוצע להוסיף ולתקן את הוראות החוק האמור. בחודש נובמבר 2015, אושר נוסח התיקון לקריאה שניה ושלישית. במסגרת נוסח זה, במסגרת נוסח זה מוצע לקבוע כי הדיווח למל"ל בהתאם להוראות הסעיף הנ"ל יהיה מקוון; כי תיקבע מסגרת זמנים ליישוב דרישות השיבוב מחוץ לכתלי בית המשפט - מענה ראשוני לדרישת שיבוב מטעם המל"ל שיכלול פירוט הסתייגויות ו/או תשלום הסכום שאינו שנוי במחלוקת, קבלת דרישה מתוקנת (ככל שהמל"ל ימצא לנכון) ומענה על הדרישה המתוקנת; קביעה כי תקופת ההתיישנות על פי סעיף 328 של 15 שנה מיום קרות המקרה שחייב את המל"ל לשלם את גמלת הביטוח הלאומי, ותחול בכל מקרה, ולא רק במקרים בהם המבטח לא דיווח על סכום שניכה ו/או רשאי היה לנכות גמלאות. כמו כן, מוצע לתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ולקבוע בו סמכות למפקח להטיל סנקציה של עיצום כספי על אי דיווח, בסכום שהיה מוטל על המבטח בשל הפרה המנויה בחלק א' של התוספת השלישית לחוק הפיקוח. התיקון, אם וככל שיהפוך לדין מחייב, יחול על ניכוי שנעשה ביום 1 בינואר 2016 ואילך או על פסק דין או הסכם שמכוחם רשאי המבטח או הצד השלישי שהוא מבוטח שלו לבצע ניכוי, שניתן או נכרת ביום 1 בינואר 2016 ואילך, לפי המוקדם. להערכת הקבוצה, תזכיר החוק, אם וככל שיהפוך לחקיקה מחייבת, עלול להשפיע על התשלומים למוסד לביטוח לאומי בביטוחי חובה וחבויות ולהגדילם. עם זאת, לא ניתן בשלב זה להעריך את השלכות התיקון, בין היתר מן הטעם שהוא מעורר שאלות פרשניות, לא ניתן לדעת האם יהפוך לדין מחייב, מה יהיה נוסחו הסופי וכיצד ישליך על הסכם השיבוב שנחתם עם המל"ל (ראה סעיף 1.3.8 לעיל). הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, מן הטעמים שפורטו לעיל.

- בחודש יוני 2015, פרסם הפיקוח הכרעה עקרונית בעניין תשלום מע"מ וירידת ערך ברכב שלא תוקן. על פי האמור בהכרעה, מבדיקות שערך אגף שוק ההון ומפניות שהתקבלו אצלם, חברות הביטוח מפחיתות סכומים בגין ירידת ערך ובגין מע"מ מתגמולי הביטוח בתביעות צד ג' שבהן החליט התובע שלא לתקן את רכבו וזאת, על פי ההכרעה, בניגוד להלכות שנקבעו בעניין בפסיקת בית המשפט העליון. לאור האמור, נקבע בהכרעה, כי במקרה שבו מבטח בחר לפצות מבוטח בתשלום ערך הנזק (ולא, למשל, בדרך של תיקון או החלפה) או במקרה שצד ג' תובע את נזקיו הישירים בגין תיקון הרכב, כאשר גובה הנזק נקבע על ידי שמאי וחברת הביטוח לא ערערה על קביעתו, עליה לשלם תגמולי ביטוח הכוללים, בין היתר, את ירידת הערך של הרכב, ככל שקיימת, ואת מס ערך מוסף החל בעניין (ובתנאי שאינו זכאי בניכוי מס תשומות), זאת גם אם לא תיקן את רכבו בפועל. במסגרת ההכרעה, מבקש הפיקוח לבטל הכרעה קודמת שנתן בעניין "תשלום לצד ג' טרם נעשה התיקון בפועל". להערכת הקבוצה, יישום ההכרעה לא צפוי להשפיע באופן מהותי על היקף תגמולי הביטוח בתביעות רכב רכוש - צד ג'. עם זאת, הקבוצה עדיין לומדת את ההכרעה ובשלב מקדמי זה אינה יכולה להעריך באופן מלא את השלכותיה. הערכת הקבוצה בקשר עם השלכות טיוטת ההכרעה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדו"ח. בשלב זה לא ניתן להעריך את מלוא ההשלכות.

- בחודש אפריל 2015, השיק המפקח על הביטוח "מחשבון ביטוח דירה", המוצג באתר האינטרנט של הפיקוח, המיועד לאפשר לציבור להשוות בין פוליסות לביטוח דירה של חברות הביטוח השונות וזאת, בין היתר, בהתבסס, על מחיר הביטוח, ציון חברת הביטוח במדד השירות ומאפיינים נוספים של הפוליסה. המחשבון עשוי להגביר את התחרותיות בענף ביטוחי דירות ולהשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות בענף זה. עם זאת, בשלב

זה, לא ניתן להעריך את השלכות השקת המחשבון על הקבוצה, שכן השלכותיו בפועל תלויות במידה רבה בהתנהגות המתחרים והלקוחות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות מהסיבות שפורטו לעיל.

ביטוח בריאות

- בחודש אוגוסט 2015 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל), התשע"ה-2015 (לעניין פסקה זו - "התקנות"), שעניינם קביעת תנאים אחידים לכיסויים ביטוחיים מסוג ניתוחים, טיפולים מחליפי ניתוח והתייעצויות בישראל במתכונת של פוליסה אחידה ומחייבת. בפוליסה האחידה נקבעו, בין היתר, הגדרה אחידה לעניין מקרה הביטוח, הכיסוי הביטוחי, החריגים לכיסוי ותקופת האכשרה. כמו כן, נקבע כי המפקח יהא רשאי לקבוע הוראות לעניין התנאים, אופן ושיעור ההשתתפות העצמית של המבוטח וכן הוראות לעניין התנאים למתן השירות באמצעות ספקי שירות שאין למבטח הסדר עימם לביצוע ההליך. מועד התחילה של התקנות נקבע ליום 1 בפברואר 2016. להערכת הקבוצה פרסום התקנות יגדיל את כח המיקוח של המבוטחים אל מול חברות הביטוח שיתחרו ביניהן על מחיר הכיסוי הביטוחי ועל השירות למבוטח, ומשכך צפוי להשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והמבוטחים בפועל. בחודש ספטמבר 2015 פרסמה המפקחת הוראות בדבר פניית מבטחים למי שהיו מבוטחים בפוליסות ניתוחים ערב תחילתן של התקנות, לצורך מתן אפשרות מעבר לפוליסה התואמת את הוראת התקנות.
- בחודש יולי 2015 פורסם תיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח בריאות קבוצתי), התשע"ה-2015. במסגרת התיקון נקבע, בין היתר, כי תקופת הביטוח בפוליסת בריאות קבוצתית לא תעלה על 5 שנים. כמו כן, נקבע כי במקרה שבו חלה עלייה בדמי הביטוח המשולמים על ידי המבוטח בתקופת הביטוח או במועד חידוש הביטוח בסכום העולה על 15 ש"ח או בשיעור העולה על 50 אחוזים, לפי הנמוך מביניהם, לרבות הפחתה בהיקף הכיסוי הביטוחי, תידרש הסכמתו המפורשת של המבוטח לחידוש ומקום בו לא תתקבל הסכמה כאמור, לאחר משלוח ההודעות בהתאם להוראות התקנות, לא יחודש הביטוח. מועד התחילה של התיקון נקבע ליום 1 בינואר 2016.
- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "אי תלות בין כיסויים בביטוח בריאות". במסגרת החוזר, נקבע, בין היתר כי מבטח יאפשר למועמד לביטוח לרכוש תכנית בסיס ללא תלות ברכישה של תכנית נוספת אחרת או תכנית בסיס אחרת, אלא אם התיר זאת המפקח מראש ובכתב או אם לא התנגד לתמחור מופחת שהוגש מראש של מספר תכניות בסיס הנמכרות יחד. כמו כן, נקבע כי מבטח יאפשר למבוטח שרכש פוליסה הכוללת מספר תכניות, לבטל כל אחת מהתכניות בכל עת, מבלי להתנות את הביטול האמור בביטול אחת או יותר מהתכניות האחרות שנרכשו יחד עם אותה תכנית. בוטלה תכנית כאמור, ביטולה לא יגרום לביטול הנחה בתכנית אחרת. בחודש יולי 2015, הודיעה המפקחת על דחיית מועד תחילת החוזר כך שהוראותיו יחולו על כל פוליסות הפרט בענף מחלות ואשפוז ובענף תאונות אישיות שישווקו החל מיום 1 בפברואר 2016. בחודש ספטמבר 2015 פרסמה המפקחת עדכון נוסף לחוזר זה.
- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "עריכת תכנית לביטוח בריאות פרט". בחוזר נקבעו הוראות בדבר תנאי הביטוח בפוליסת בריאות פרט, תקופת הביטוח ואופן חידוש הביטוח. בין היתר, נקבע כי תקופת הביטוח של פוליסות אלו תחודש אחת לשנתיים לכלל המבוטחים ללא בחינה מחודשת של המצב הרפואי וללא תקופת אכשרה נוספת. עוד נקבע כי במקרה שבו חלה עלייה בדמי הביטוח החודשיים בתקופת הביטוח הבאה של יותר מ- 10 ש"ח או מ- 20 אחוזים מדמי הביטוח לפי הגבוה מביניהם, תידרש הסכמתו המפורשת של המבוטח לחידוש ומקום בו לא תתקבל הסכמה כאמור, לאחר משלוח ההודעות בהתאם להוראות החוזר, הפוליסה תבוטל. בנוסף, נקבע כי שינוי בתנאי התכנית או בדמי הביטוח יחולו עבור כלל המבוטחים, למעט דמי הביטוח הנובעים מהנחה או תבחין שאושר על ידי המפקח. עוד נקבע כי על המבטח לפנות לכלל המבוטחים הקיימים אצלו ערב מועד התחילה ולהציע להם לעבור לפוליסה העדכנית שתואמת את הוראות החוזר. חוזר זה חל על ביטוחי בריאות בענף מחלות ואשפוז, למעט ביטוח אובדן

כושר עבודה, ביטוח סיעודי, ביטוח שיניים, ביטוח נסיעות לחו"ל וביטוח רפואי לעובדים זרים. בחודש ספטמבר 2015 פרסמה המפקחת עדכון לחוזר זה, לפיו, בין היתר, מועד התחילה של החוזר יהא ביום 1 בפברואר 2016. במקביל, בחודש ספטמבר פרסמה המפקחת עדכון לחוזר עריכת תוכנית לביטוח מחלות קשות ולחוזר הוראות לעניין הכיסוי הביטוחי בתוכנית לביטוח תרופות תוך התאמתם למנגנונים הקבועים בחוזר עריכת תכנית לביטוח בריאות פרט הנ"ל. כמו כן, הובהר במסגרת חוזר עקרונות לשינוי תעריפים בביטוח בריאות למבוטחים קיימים כי הוראות חוזר זה לא יחולו על ענפי הביטוח והפוליסות שנקבעו בחוזר עריכת תכנית בריאות פרט שישווקו לאחר פברואר 2016.

• בחודש מרס 2015, הציגה המפקחת את כוונתה לפתח "מחשבון ביטוח בריאות" אשר יוצג באתר האינטרנט של הפיקוח, ואשר נועד לאפשר לציבור להשוות בין דמי הביטוח המוצעים על ידי החברות השונות בפוליסות מסוג ניתוחים, תרופות והשתלות, וזאת בהתבסס על מחיר הביטוח, ציון חברת הביטוח במדד השירות ומאפיינים נוספים של הפוליסה. המחשבון צפוי להגביר את התחרות בסוגי הפוליסות שיוצגו במחשבון, להשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

1.4 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

1.4.1 שוק ההון - התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

פעילות הקבוצה, שעיקרה בתחום הפיננסי, מושפעת מרמת הפעילות הכלכלית במשק בכלל ובשוק ההון בפרט, וכן מהשפעות מאקרו כלכליות עולמיות כמפורט להלן.

1.4.2 סביבה כללית והשפעות גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

בהמשך לתנודות משמעותיות בקצב הצמיחה ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2014, על רקע ההאטה במהלך מבצע צוק איתן וההתאוששות ממנה, הנתונים המקרו כלכליים שפורסמו במהלך החודשים האחרונים מצביעים על קצב צמיחה שנתי מתון של כ- 2.6% בלבד של המשק הישראלי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2015 (במחירים קבועים, לאחר ניכוי השפעת העונתיות). הנתונים הראשוניים שפורסמו לרבעון השלישי של שנת 2015 עקביים עם ההערכה שהמשק ממשיך לצמוח בקצב מתון, בהובלת הצריכה הפרטית, תוך המשך חולשה ביצוא על רקע היסוף המצטבר של השקל לעומת שער החליפין האפקטיבי ועל רקע ההתמתנות המתמשכת בקצב צמיחת הסחר העולמי.

עיקר ההאטה בצמיחה במחצית הראשונה של שנת 2015 נובעת מכך שרכיב היצוא הפתיע לשלילה וירד בשיעור של כ- 8.6% (בחישוב שנתי). הירידה בשיעור היצוא נובעת במידה רבה מגורמים זמניים, בראשם שיבושי העבודה שאירעו במחצית הראשונה של שנת 2015 בענף הכימיקלים וכן כתוצאה מהשקל החזק ומירידה בביקוש העולמי, התפתחות שבאה לידי ביטוי בחולשת הסחר העולמי.

המגמות ביצוא מדאיגות במיוחד לאור העובדה שתעשיות היצוא מהוות מקור לתעסוקה איכותית בשכר נאות ולאור הפחתת תחזיות הצמיחה העולמית של המוסדות הבינלאומיים. קרן המטבע העריכה בחודשים האחרונים שמדינות רבות עוברות סוג של שינוי מבני, שבעקבותיו הצמיחה העולמית תהיה פחות מבוססת סחר ולפיכך הסחר העולמי צפוי לצמוח בשיעורי צמיחה מתונים יותר מבעבר. עבור משקים קטנים ופתוחים, דוגמת המשק הישראלי, מדובר בתחזיות לא טובות.

ההשקעה בענפי המשק המשיכה גם היא להכביד על הצמיחה כאשר ירדה בשיעור שנתי של כ- 5.8%. נקודת אור בולטת היא העלייה המחודשת בפעילות של שוק הנדל"ן הישראלי כאשר, ההשקעה בבנייה למגורים עלתה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2015 בשיעור שנתי של כ- 3.8%.

מנגד, הצריכה הפרטית צמחה בשיעור שנתי של כ- 4.8%, בין היתר כתוצאה מהריבית הנמוכה ומהשפעת ההכנסה של הירידה במחירי האנרגיה.

בחינת ההתפתחות לפי רבעונים מראה שברבעון השני של 2015 עלה התוצר ב-0.2% בחישוב שנתי, לאחר עליות בשיעור של 2.0% ברבעון הראשון ו- 6.2% ברבעון האחרון של

שנת 2014. בעקבות ההאטה בצמיחת המשק הפחית בנק ישראל את תחזיות הצמיחה של המשק הישראלי בשנת 2015 מקצב שנתי של כ- 3% לקצב שנתי של 2.5%.

למרות ההאטה המסוימת בקצב צמיחת המשק, הנתונים משוק העבודה המשיכו להיות חיוביים, כשהם מצביעים על התבססות של האבטלה ברמות נמוכות ושל שיעורי ההשתתפות והתעסוקה ברמות גבוהות. האבטלה במשק הישראלי עמדה על שיעור (מנוכה עונתיות), של כ- 5.1% בסוף חודש ספטמבר 2015 כאשר תקבולי מס הבריאות (שמהווים אומדן לגידול השכר במשק), היו גבוהים נומינלית ביוני-אוגוסט 2015 בכ- 5.7% לעומת החודשים המקבילים אשתקד. יצוין, שהכנסת אישרה את העלאת שכר המינימום בשלוש פעימות ל- 5,000 ש"ח, והוא עלה באפריל 2015 מ- 4,300 ל- 4,650 ש"ח לחודש.

סביבת האינפלציה במשק הישראלי נותרה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 נמוכה מאוד על רקע הייסוף בשער החליפין וירידת מחירי האנרגיה. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2015 נרשמה אינפלציה שלילית של 0.4%, כאשר סעיף הדיור המשיך לרשום עלייה משמעותית בעקבות פעילות ערה בשוק הדיור, הן מצד ההיצע והן מצד הביקוש, אשר באה לידי ביטוי בהיקפים גבוהים של עסקאות, התחלות וסיומי בנייה ורמה גבוהה מאוד של נטילת משכנתאות.

ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה נותרו נמוכות מהגבול התחתון של יעד האינפלציה של בנק ישראל. בעקבות רמת האינפלציה הנמוכה כאמור, החליט בנק ישראל להוריד את שיעור הריבית במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 לרמת שפל היסטורי של 0.1%. בשילוב עם פעילות בנק ישראל בשוק המט"ח, הרי שהמדיניות המוניטרית ממשיכה להיות מרחיבה מאוד.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם גירעון הממשלה ב- 3.8 מיליארד ש"ח (כ- 2% מהתוצר) לעומת כ- 10.9 מיליארד ש"ח (כ- 2.8% מהתוצר) בתקופה המקבילה. הירידה בגירעון הממשלה נובעת בעיקר כתוצאה מגידול משמעותי בהכנסות המדינה ממסים. בעקבות כך הוחלט על הורדת שיעור המע"מ מ- 18% ל- 17% מתחילת חודש אוקטובר 2015 ועל הורדת שיעור מס החברות מ- 26.5% ל- 25% מתחילת שנת 2016.

שלוש התפתחויות בכלכלה העולמית ניצבו במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 במרכז תשומת הלב - המשבר ביוון, צניחת מחירי המניות בסין וציפיות להעלאת שיעור הריבית בארה"ב לראשונה זה עשור. החרפת המשבר ביוון לא פגעה באופן משמעותי בפעילות הכלכלית בגוש האירו, כאשר למרות שבמשאל עם שבוצע ביוון היה רוב מוחץ למתנגדי ההסכם עם אירופה, אישר הפרלמנט היווני את המתווה המשופר שהוצע לנושים אשר סלל במהלך חודש יולי 2015 את הדרך לחתימת ההסכם עם הנושים האירופאים, דבר שמנע מיוון להגיע לכדי חדלות פירעון ואת יציאתה של יוון מגוש האירו.

בנוסף, ה-OECD הפחית במהלך חודש יוני 2015 את תחזיותיו לצמיחת התוצר והסחר העולמיים ב- 2015, באופן חד יחסית (3.1% לעומת 3.7% בתחזית הקודמת לגבי התוצר, ו- 3.9% לעומת 4.6% לגבי הסחר), ובמידה מתונה יותר את התחזיות ל- 2016 (3.8% לעומת 3.9%, ו- 5.3% לעומת 5.5%, בהתאמה). שינויים דומים נערכו בתחזיות הבנק העולמי.

מהאינדיקטורים המקרו כלכליים שפורסמו במהלך שנת 2015 עולה שהתאוששות הכלכלה העולמית האטה, בעיקר על רקע התפתחויות במשקים המתעוררים. במקביל, קרן המטבע הבין-לאומית הפחיתה את תחזית הצמיחה העולמית לשנת 2016 מ- 3.8% ל- 3.6% ואת התחזית לצמיחת הסחר העולמי מ- 4.4% ל- 4.1%.

בארה"ב מסתמנת האטה ואינדיקטורים ראשוניים מצביעים על צמיחה של 1.5% בלבד ברבעון השלישי (בשיעור שנתי) לעומת שיעור צמיחה של כ- 3.9% ברבעון השני ושל כ- 0.6% בלבד במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015. שיעור הצמיחה הנמוך יחסית של המשק האמריקאי הושפע מהתחזקות הדולר מול המטבעות העיקריים וכן מההאטה בשיעור הצמיחה העולמי. נתונים שהתקבלו במהלך החודשים האחרונים אף שיקפו האטה מסוימת בשוק העבודה האמריקאי: שיעור ההשתתפות ירד, מספר המשרות החדשות שנוספו היה נמוך מהצפי ושכר השכירים המשיך לעלות בקצב נמוך. על רקע ההתפתחויות הכלכליות במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, פרסם הבנק המרכזי האמריקאי תחזית מתונה יותר לקצב העלאת הריבית, אולם ההערכה הינה שהריבית במשק האמריקאי תעלה בחודש דצמבר 2015.

בכלכלת גוש האירו נצפתה מגמה של שיפור במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015. זאת, על רקע הפעלת תכנית להרחבה כמותית במהלך הרבעון הראשון של השנה, בהיקף חודשי של כ-60 מיליארד אירו למשך כשנה וחצי, אשר כוללת בעיקר רכישת איגרות חוב שהונפקו על ידי המדינות החברות בגוש, ועל רקע הפיחות הגבוה בשער החליפין של האירו אל מול הדולר. המגמה החיובית באה לידי ביטוי בעלייה בקצב הגידול במדד המסחר הקמעונאי ומהתאוששות מסוימת גם בסקרי הציפיות, ובכלל זה, במדד מנהלי הרכש. לעומת זאת, במדד הייצור התעשייתי חלה האטה בחודשים האחרונים בהשפעת האטה בפעילות הכלכלית העולמית. שיעור האבטלה בגוש האירו המשיך לרדת במהלך השנה, אם כי בקצב איטי, ונכון למועד הדוח הוא עדיין ברמה זו ספרתית. הנתונים על כלכלת גרמניה הושפעו לרעה מהחולשה ביעדי היצוא שלה, סין בראשם, וקיים חשש לפגיעה משמעותית בענף הרכב בעקבות האירועים בחברת פולקסוואגן. על רקע נתוני האינפלציה הנמוכים ההערכה שה- ECB ינקוט צעדי הרחבה נוספים קיבלה חיזוק, במיוחד לאחר נאומו האחרון של נשיא ה- ECB.

גם ביפן אכזבו מדדי הפעילות כאשר נראה שיפן נקלעת למיתון נוסף לאחר שנתוני הצמיחה ביפן הציגו צמיחה שלילית בשיעור שנתי של כ- 0.8% במהלך הרבעון השלישי לאחר צמיחה שלילית בשיעור של כ- 0.7% במהלך הרבעון השני של שנת 2015. בעקבות נתוני הצמיחה המאכזבים נוצר ביפן צפי לצעדי הרחבה מוניטריים נוספים.

בסין נרשמה ברבעון השני צמיחה בשיעור של כ- 6.9%, קרוב מאוד ליעד הממשלתי, ואולם אינדיקטורים שונים מצביעים על האטה משמעותית אף יותר בצמיחה של המשק הסיני ולכך עלולה להיות השפעה מהותית על הצמיחה העולמית ועל רווחיותן של חברות יצואניות. ההאטה בצמיחה של המשק הסיני ניכרת במחירי הסחורות והאנרגיה אשר נותרו נמוכים והם עשויים להצביע על כך שהאינפלציה תוסיף לרדת בטווח הקצר.

הפעילות הריאלית במשקים מתעוררים נוספים המשיכה להתמתן, במיוחד בקרב יצואניות של סחורות ובקרב מדינות שמקיימות קשרי מסחר ענפים עם סין. הבנק המרכזי הסיני הפחית שוב את הריבית ואת יחס הרזרבה הנדרש מהבנקים.

1.4.3 שוקי האג"ח והמניות

שוקי ההון בישראל ובעולם התאפיינו בתנודתיות גבוהה כאשר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 הם המשיכו לכבוש רמות שיא חדשות אולם הרבעונים השני והשלישי קיזזו את הרבעון הראשון. מדד ת"א 25 עלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2015 בשיעור של כ- 1.8%, כאשר מדד הדאו ג'ונס ירד בכ- 9.3% ומדד הדאקס הגרמני ירד בכ- 1.5%. מדד המניות הסיני ירד בתקופה הנסקרת בשיעור של כ- 15.7%, לאחר שבאמצע יוני החלה הבורסה בסין לקרוס אולם שורה של צעדים שנקט הממשל הסיני בעקבות הנפילות במדד, דוגמת התחייבות של הבנק המרכזי הסיני לתמיכה בשוק המניות והקמת קרן ליצוב השווקים שהוקמה על ידי חברות הברוקראז' הגדולות בסין אשר התחייבו להזרים יותר מ- 19 מיליארדי דולרים, הביאו לבלימת המפולת בשוק המניות הסיני.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של 2015, מדדי האג"ח הממשלתי המובילים בישראל עלו בשיעור של עד כ- 2.4%, כאשר מדדי האג"ח הקונצרני המובילים ירדו בשיעור של עד כ- 1.0%.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, פוחת שער היציג של השקל מול הדולר בכ- 0.9%, כאשר מול האירו יוסף השקל בכ- 6.8% על אף רכישות אגרסיביות של מט"ח מצד בנק ישראל.

1.4.4 התפתחויות לאחר תאריך המאזן

בשלהי חודש אוקטובר 2015 הודיעה הועדה המוניטרית של בנק ישראל שהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל צפויה להיות מרחיבה למשך זמן רב לאור התפתחויות בסביבת האינפלציה, בצמיחה בישראל ובכלכלה העולמית, בשער החליפין וכן במדיניות המוניטרית של הבנקים המרכזיים העיקריים. הערכה זו של בנק ישראל נחשבת לכלי מוניטארי לא קונבנציונלי המשדר הרחבה והוא תומך בהערכה שבנק ישראל לא יעלה את הריבית במהלך השנה הקרובה.

נגיד הבנק המרכזי האירופי, מריו דראגי, הכריז במהלך חודש אוקטובר 2015 כי לאחר החלטת הריבית (שנשארה על כנה) בכוונת הבנק המרכזי האירופי לבחון בחודש דצמבר הקרוב את היקף תכנית התמריצים תוך אפשרות לביצוע צעדי הרחבה נוספים.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2015 חלה החמרה במצב הבטחוני המתבטאת, בין היתר, בגל גובר של התנגשויות קשות בין מפגעים לבין שוטרים ואזרחים. אופי האירועים הבטחוניים עלול לפגוע בצריכה הפרטית, שהייתה מנוע הצמיחה העיקרי של המשק הישראלי במהלך החודשים האחרונים. נכון למועד הדוח קיימת אי ודאות לגבי שאלת סיום גל האלימות הנוכחי.

2. המצב הכספי

2.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

2.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

באלפי ש"ח	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	21,016,882	18,872,697	19,355,151
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	16,551,906	16,419,711	16,499,702
נכסים אחרים	6,740,402	6,558,527	6,524,498
סך כל הנכסים	44,309,190	41,850,935	42,379,351
הון התחייבויות:			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	16,877,802	16,504,415	16,508,787
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה(*)	20,605,163	18,575,385	19,061,142
התחייבויות פיננסיות	1,715,562	1,748,435	1,774,750
התחייבויות אחרות	1,915,755	1,835,562	1,959,928
סך כל ההון וההתחייבויות	44,309,190	41,850,935	42,379,351

(* חלק מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה מוצגות בסעיפי התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות).

סך הנכסים של הקבוצה נכון ליום 30 בספטמבר, 2015 עומד על סך של 44,309 מיליוני ש"ח לעומת סך של 42,379 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2014. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו ומתוספת התשואה על הנכסים הפיננסיים כתוצאה מעליות השערים בשוקי ההון.

סך ההתחייבויות של הקבוצה נכון ליום 30 בספטמבר, 2015 עומד על סך של 41,114 מיליוני ש"ח לעומת סך של 39,305 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2014. הגידול בסך ההתחייבויות נובע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח, ומתוספת תשואה בגין התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

2.1.2 נכסים המנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה:

לימים	לימים 30 בספטמבר		במיליוני ש"ח
	31 בדצמבר 2014	% שינוי	
	2014	2015	
עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה	19,355	18,873	21,017
עבור עמיתי קרנות פנסיה	67,018	65,224	73,360
עבור עמיתי קופות גמל	16,761	16,485	19,615
עבור לקוחות קרנות נאמנות וניהול תיקים	13,343	13,883	11,028
סה"כ נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה*	116,477	114,465	125,020
	9.2%		

(* הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה, קופות הגמל (למעט קופות גמל מבטיחות תשואה), קרנות הנאמנות וניהול התיקים.

2.1.3 ההון העצמי

ההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של החברה, נכון ליום 30 בספטמבר 2015, הסתכם בכ- 3,187 מיליוני ש"ח לעומת סך של 3,066 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול בהון נובע בעיקר מרווח כולל בסך של 121 מיליוני ש"ח, המורכב מרווח נקי בסך של כ- 182 מיליוני ש"ח ומירידה בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 59 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") החלות על המבטחים בקבוצה, למנורה מבטחים ביטוח ולשומרה קיים, נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 495 מיליוני ש"ח וכ- 66 מיליוני ש"ח, בהתאמה. בנוסף, סכום ההשקעות שיש להעמיד בשומרה כנגד עודפי הון בהתאם להוראות הממונה, אשר אינם ניתנים לחלוקה, מסתכמים לסך של 31 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2015, גייסה מנורה מבטחים ביטוח באמצעות מנורה מבטחים גיוס הון כתבי התחייבות נדחים אשר הוכרו על ידי הממונה כהון שלישוני מורכב במנורה מבטחים ביטוח בסך של כ- 249 מיליוני ש"ח (לפרטים נוספים ראה סעיף 1.3.6 לעיל).

ביום 19 במאי, 2015 החליט דירקטוריון שומרה על חלוקת דיבידנד בסך 20 מיליוני ש"ח, אשר שולם ביום 30 ביוני, 2015. בחודש אוגוסט 2015, הוגש למפקח על פי הנחיותיו, תרגיל לחישוב דרישות ההון (IQIS4) על פי הדירקטיבה האירופאית Solvency 2 במנורה מבטחים ביטוח ובשומרה. בהתאם לתוצאות התרגיל, ומבלי להתחשב בהקלות לעניין החישוב בהתאם להוראות המעבר בדירקטיבה, למנורה מבטחים ביטוח ולשומרה קיימים עודפי הון ניכרים בהיקף של מאות מיליוני ש"ח ועשרות מיליוני ש"ח, בהתאמה. יצוין, כי במהלך חודש יוני 2015 גייסה מנורה מבטחים ביטוח הון שלישוני בסך של כ- 249 מיליוני ש"ח, אשר להם השפעה חיובית נוספת על עודפי ההון האמורים.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012, והחוזרים מכח התקנות האמורות, למנורה מבטחים פנסיה וגמל ולמנורה מבטחים מהנדסים, נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 199 מיליוני ש"ח וסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, בהתאמה. ביום 11 במאי, 2015 החליט דירקטוריון מנורה מבטחים מהנדסים על חלוקת דיבידנד בסך של כמיליון ש"ח, אשר שולם ביום 14 במאי, 2015 וביום 12 באוגוסט 2015 על חלוקת דיבידנד בסך של כמיליון ש"ח נוספים, אשר שולם ביום 16 באוגוסט 2015, וביום 19 במאי, 2015 החליט דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד בסך 30 מיליוני ש"ח, אשר שולם ביום 30 ביוני, 2015. לאחר תאריך הדוח, ביום 17 בנובמבר, 2015 החליט דירקטוריון מנורה מבטחים מהנדסים על חלוקת דיבידנד בסך מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 19 בנובמבר, 2015. בנוסף, ביום 22 בנובמבר 2015, החליט דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 1 בדצמבר 2015.

לחברה חברות בנות נוספות אשר חלות עליהן הוראות בדבר שמירה על הון עצמי מינימאלי. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בקבוצה עומדות בדרישות ההון שנקבעו לפי העניין (ראה גם באור 5 לדוחות הכספיים).

3. תוצאות פעילות

3.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

באלפי ש"ח	1-9/2015	1-9/2014	% שינוי	7-9/2015	7-9/2014	% שינוי	1-12/2014
פרמיות שהורווחו ברוטו	4,383,437	4,176,407	5.0%	1,500,518	1,415,714	6.0%	5,596,269
פרמיות שהורווחו בשייר רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	3,808,111	3,551,558	7.2%	1,306,643	1,212,310	7.8%	4,780,007
הכנסות מדמי ניהול	604,397	645,494	(6.4%)	157,267	228,386	(31.1%)	831,298
הכנסות מעמלות	106,142	129,303	(17.9%)	36,882	36,287	1.6%	166,529
הכנסות אחרות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	14,112	1,738	712.0%	1,518	815	86.3%	2,177
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	3,406,348	4,275,858	(20.3%)	743,876	1,621,519	(54.1%)	5,263,571
הוצאות מימון חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות	974,148	936,379	4.0%	327,554	311,850	5.0%	1,247,511
רווח לפני מיסים על ההכנסה	553,323	545,187	1.5%	185,337	186,881	(0.8%)	732,984
מיסים על הכנסה	53,551	63,857	(16.1%)	24,062	24,818	(3.0%)	82,525
רווח נקי	181,766	202,940	(10.4%)	15,544	47,487	(67.3%)	213,657
רווח (הפסד) כולל	122,850	254,010	(51.6%)	(24,238)	57,189		243,171

3.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
1,231,132	10.2%	315,167	347,189	10.5%	907,798	1,002,798	רכב רכוש
805,550	(0.6%)	205,378	204,227	1.6%	599,486	608,965	רכב חובה
610,547	(1.6%)	156,590	154,128	(0.2%)	461,076	460,332	ענפי רכוש ואחרים
308,909	6.6%	77,062	82,153	6.7%	224,781	239,796	ענפי חבויות אחרים
2,956,138	4.4%	754,197	787,696	5.4%	2,193,141	2,311,890	סך תחום ביטוח כללי
1,862,605	0.4%	469,427	471,277	1.5%	1,387,599	1,408,474	פרמיות שוטפות בגין חוזי ביטוח חיים
223,478	91.3%	51,410	98,364	32.1%	184,133	243,276	פרמיות חד-פעמיות בגין חוזי ביטוח חיים
2,086,083	9.4%	520,837	569,641	5.1%	1,571,732	1,651,750	סך פרמיות בגין חוזי ביטוח חיים
1,629,958	(20.2%)	462,918	369,519	24.3%	1,140,682	1,417,402	פרמיות בגין חוזי השקעה (*)
3,716,041	(4.5%)	983,755	939,160	13.2%	2,712,414	3,069,152	תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
554,048	1.8%	140,680	143,181	2.0%	411,534	419,797	תחום בריאות
7,226,227	(0.5%)	1,878,632	1,870,037	9.1%	5,317,089	5,800,839	סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו
5,596,269	6.0%	1,415,714	1,500,518	5.0%	4,176,407	4,383,437	סה"כ פרמיות בדוח רווח או הפסד (*)

(*) פרמיות בגין חוזי השקעה נזקפות ישירות להתחייבויות הביטוחיות ואינן נרשמות כפרמיות בדוחות הכספיים.

ההכנסות מפרמיות שהורווחו ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 4,383 מיליוני ש"ח לעומת 4,176 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 5%. הפרמיות שהורווחו ברוטו ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בכ- 1,501 מיליוני ש"ח לעומת פרמיות שהורווחו ברוטו בסך של כ- 1,416 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 6%.

הפרמיות שהורווחו בביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 2,312 מיליוני ש"ח המהווים שיעור של כ- 53% מסך כל הפרמיות שהורווחו (זהה לשיעור בתקופה המקבילה אשתקד), סך של כ- 1,652 מיליוני ש"ח בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח המהווים שיעור של כ- 38% מסך כל הפרמיות שהורווחו (זהה לשיעור בתקופה המקבילה אשתקד) וסך של כ- 420 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות המהווים שיעור של כ- 9% מסך כל הפרמיות שהורווחו (בדומה לשיעור בתקופה המקבילה אשתקד).

הפרמיות שהורווחו בביטוח כללי ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בכ- 788 מיליוני ש"ח המהווים שיעור של כ- 52% מסך כל הפרמיות שהורווחו (לעומת שיעור של כ- 53% בתקופה המקבילה אשתקד), סך של 570 מיליוני ש"ח בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח המהווים שיעור של כ- 38% מסך כל הפרמיות שהורווחו (לעומת שיעור של כ- 37% בתקופה המקבילה אשתקד) וסך של 143 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות המהווים שיעור של כ- 10% מסך כל הפרמיות שהורווחו (זהה לשיעור בתקופה המקבילה אשתקד).

להסברים בדבר השינוי בפרמיות בתחומי הפעילות ראה סעיף 3.4 להלן.

3.3 תוצאות הפעילות בתקופת הדוח

רווח כולל מתחומי פעילות:

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
							רווח (הפסד) כולל מתחומי הפעילות לפני מס:
217,418		39,934	(13,090)	(61.9%)	203,826	77,585	רווח (הפסד) כולל מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
12,775	(23.6%)	11,388	8,696		19,416	(3,822)	רווח (הפסד) כולל מביטוח בריאות
165,823	(3.1%)	38,753	37,549	(17.3%)	154,035	127,312	רווח כולל מביטוח כללי
396,016	(63.2%)	90,075	33,155	(46.7%)	377,277	201,075	סך רווח כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*
18,676		8,362	(66,215)		39,913	(2,300)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס
414,692		98,437	(33,060)	(52.4%)	417,190	198,775	מיסים על הכנסה
171,521		41,248	(8,822)	(53.5%)	163,180	75,925	רווח כולל
243,171		57,189	(24,238)	(51.6%)	254,010	122,850	מיוחס ל:
241,086		56,647	(24,818)	(52.1%)	252,490	120,992	בעלי מניות בחברה
2,085	7.0%	542	580	22.2%	1,520	1,858	זכויות שאינן מקנות שליטה
243,171		57,189	(24,238)	(51.6%)	254,010	122,850	רווח (הפסד) כולל

(* כולל בעיקר הוצאות מימון, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כמגזר פעילות והכנסות מהשקעות, שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

הרווח הכולל בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 123 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 254 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 131 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל ברבעון השלישי, הסתכם בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 57 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ- 81 מיליוני ש"ח.

השינויים העיקריים שהשפיעו על התוצאות בתקופת הדוח:

א. **ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות:** הקבוצה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמית אי נזילות. בתקופת הדוח חלה ירידה בריבית חסרת סיכון. בהתאם, הקבוצה הפרישה בתקופת הדוח לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 10 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס), לעומת כ- 71 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 44 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי חלה עלייה בריבית חסרת הסיכון ובהתאם, הקבוצה הקטינה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 3 מיליוני ש"ח לאחר מס) לעומת הגדלת הפרשה בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח (כ- 14 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה המקבילה אשתקד. בשנת 2014 הקבוצה הפרישה סך של כ- 31 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 19 מיליוני ש"ח לאחר מס).

ב. **הפרשה לתביעות תלויות:** בתקופת הדוח, עדכנה הקבוצה את ההנחות בחישוב הפרשות לתביעות תלויות בגין תביעות חד פעמיות במגזרי ביטוח חיים ובריאות בענפי מוות, נכות ומחלות קשות, אשר חלקן לא נכללו במודל האקטוארי. העדכון נובע מהערכת אומדן תביעות תלויות שנסגרו ונפתחו מחדש בתקופות דיווח מאוחרות יותר. בהתאם, בוצעה הגדלה בהפרשה לתביעות תלויות בענפים אילו, בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח חיים ובסך של כ- 2 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח בריאות. ההשפעה של שינוי האומדן האמור בשני המגזרים הינה בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח לאחר מס.

ג. **בדיקת נאותות העתודות:** הקבוצה מחשבת את נאותות העתודות בביטוח חיים ובריאות בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. במסגרת בחינת נאותות העתודה בתקופת הדוח, ולאור הנחיות המפקחת בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות (ראה סעיף 1.3.14 לעיל), עדכנה הקבוצה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים, בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח (כ- 3 מיליוני ש"ח לאחר מס). בתקופה המקבילה אשתקד הקבוצה לא נדרשה להפריש לעתודות בביטוח חיים ובריאות כתוצאה משינויים בריבית חסרת הסיכון.

ד. **הכנסות מהשקעות, מדמי ניהול והוצאות מימון:** כתוצאה מירידות השערים בשוק ההון בתקופת הדוח, קטנו ההכנסות מהשקעות בסך של כ- 135 מיליוני ש"ח, וכן קטן המרווח הפיננסי בסך של כ- 105 מיליוני ש"ח, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח הושגה תשואה ריאלית נמוכה יותר באופן משמעותי ביחס לתשואה הריאלית שהושגה בתקופה המקבילה אשתקד. בהתאם, קטנו ההכנסות מדמי ניהול משתנים בפוליסות תלויות תשואה שהונפקו עד שנת 2003 לסך של כ- 16 מיליוני ש"ח לעומת כ- 106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של השנה קטנו ההכנסות מהשקעות בסך של כ- 120 מיליוני ש"ח וכן קטן המרווח הפיננסי בסך של כ- 50 מיליוני ש"ח, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. בנוסף, בתקופת הדוח הושגה תשואה ריאלית שלילית שזקקה למבוטחים, ובהתאם הקבוצה זיכתה בדמי ניהול משתנים את הפוליסות האמורות, בסך של כ- 42 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות מדמי ניהול משתנים בפוליסות אלה, בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד גדלו הנכסים המנוהלים בקופות הגמל וקרנות הפנסיה בקבוצה, ובהתאם גדלו דמי הניהול הנגבים בגינם. סך כל ההכנסות מדמי ניהול בקבוצה קטנו בתקופת הדוח בסך של כ- 41 מיליוני ש"ח, לפני מס, בעוד שברבעון השלישי, סך כל דמי הניהול קטנו בסך של כ- 71 מיליוני ש"ח, לפני מס, ביחס לתקופות המקבילות אשתקד.

במקביל, כתוצאה מהשפעת הירידה במדד המחירים לצרכן והחזר החוב השוטף, חלה ירידה בהוצאות המימון לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח (לפני מס).

ה. **הסכם עם המוסד לביטוח לאומי בענף רכב חובה:** בהמשך לחתימה על הסכם עם המוסד לביטוח לאומי כמפורט בסעיף 1.3.8 לעיל, הקטינה הקבוצה את ההתחייבויות הביטוחיות בענף רכב חובה שנרשמו בגין השנים הסגורות בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 14 מיליוני ש"ח לאחר מס).

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 78 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 204 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל ברבעון השלישי של השנה מעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בכ- 13 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.1 להלן.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 127 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 154 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה ברבעון השלישי של השנה מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בכ- 38 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 39 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.2 להלן.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 4 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל ברבעון השלישי של השנה מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בכ- 9 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל, לפני מיסים על הכנסה, בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.3 להלן.

ההפסד הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 2 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל כאמור בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מירידת ערך הנכסים הפיננסיים אשר גרמה לירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח ומנגד חלה ירידה בהוצאות מימון בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח, בפרט בשל ירידת המדד וירידה בהיקף החוב בתקופת הדוח ומירידה בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרים, ברבעון השלישי של השנה הסתכם בכ- 66 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל מפעילות אחרת שאינה

מיוחסת למגזרים בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת ברבעון השלישי, נובע בעיקר מירידת ערך הנכסים הפיננסיים אשר גרמה לירידה בהכנסות מהשקעות, ומנגד חלה ירידה בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

3.4 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

3.4.1 תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

עיקרי תוצאות תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:

	% שינוי		% שינוי				
1-12/2014	7-9/2014	7-9/2015	1-9/2014	1-9/2015			באלפי ש"ח
2,086,083	520,837	569,641	1,571,732	1,651,750			פרמיות שהורווחו ברוטו
							רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,605,942	668,499	(240,434)	1,596,628	554,477			הכנסות מדמי ניהול
754,579	208,536	140,294	589,193	548,142			הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
27,973	9,327	2,189	22,109	10,310			עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
							הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
3,318,470	1,101,902	234,707	2,849,710	1,894,481			רווח (הפסד) לפני מס
							רווח (הפסד) כולל לפני מס
444,705	112,724	119,719	343,090	358,716			
493,480	124,354	122,929	366,820	367,894			
184,625	51,527	(18,124)	177,124	117,104			
217,418	39,934	(13,090)	203,826	77,585			

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בתקופת הדוח, הסתכם בסך של כ- 78 מיליוני ש"ח לפני מס, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 204 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 126 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח הכולל נובעת בעיקר מירידה ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 137 מיליוני ש"ח, ומנגד מגידול ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, ומעלייה ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ברבעון השלישי של השנה, הסתכם בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח, לפני מס לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 53 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח הכולל ברבעון נובעת בעיקר מירידה ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 52 מיליוני ש"ח, מירידה ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח ומנגד מגידול ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כמיליון ש"ח.

לפרטים נוספים ראה פירוט להלן.

תוצאות פעילות ביטוח חיים

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
2,086,083	9.4%	520,837	569,641	5.1%	1,571,732	1,651,750	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,378,176		595,298	(310,924)	(72.5%)	1,409,973	387,264	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
245,278		77,718	(330)	(34.1%)	212,878	140,387	הכנסות מדמי ניהול
27,973	(76.5%)	9,327	2,189	(53.4%)	22,109	10,310	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
3,106,516	(83.9%)	1,033,884	166,275	(35.1%)	2,682,798	1,741,471	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
317,739	3.3%	78,538	81,126	1.0%	245,571	248,048	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
227,702	(7.7%)	59,652	55,029	(3.6%)	168,733	162,732	
53,747		14,366	(54,825)	(92.3%)	76,922	5,927	רווח (הפסד) לפני מס
86,510		2,712	(49,712)		103,720	(33,568)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

סך הכל פרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 1,652 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,572 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 5.1%. הפרמיות השוטפות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 1,409 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות שוטפות בסך של כ- 1,388 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 2.0%. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 243 מיליוני ש"ח למול פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 184 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של השנה הסתכמו הפרמיות השוטפות בביטוח חיים בסך של כ- 472 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 470 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו ברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 98 מיליוני ש"ח לעומת פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 51 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 92.0%. בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 1,417 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 1,141 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 24.0%. ברבעון השלישי של השנה התקבלו תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 370 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 463 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 20.0%.

הפוליסות שנפדו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 385 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 401 מיליוני ש"ח, בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הינו כ- 2.44% לעומת שיעור של כ- 2.70% בתקופה המקבילה אשתקד. הפדיונות ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בסך של כ- 114 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 143 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת ברבעון השלישי הינו כ- 2.12% לעומת כ- 2.83%, בתקופה המקבילה אשתקד.

פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 504 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 262 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 176 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 105 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים, לפני מס, בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 34 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 104 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הכולל מפעילות ביטוח חיים בתקופת הדוח נובע בעיקרו מירידה במרווח הפיננסי בסך של כ- 102 מיליוני ש"ח, מירידה בדמי הניהול נטו (המשתנים בניכוי הקבועים) בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח, מעדכון הפרשות לתביעות תלויות בגין תשלומים חד פעמיים בעיקר במוות ונכות, בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח, מבדיקת נאותות העתודה לאור הנחיות המפקחת בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, מהגדלת העתודה לתביעות בתשלום באי כושר עבודה בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח ומנגד מהשפעה חיובית של ריבית חסרת

הסיכון ופרמיית אי נזילות בסך של כ- 61 מיליוני ש"ח, וכן משינוי אומדנים אקטואריים שונים (הכוללים בין היתר עדכון שינויים בהתחייבויות לקצבה אשר בוצעו בתקופה המקבילה אשתקד) בסך של כ- 39 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הסתכם בכ- 50 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי ברווח הכולל מפעילות ביטוח חיים ברבעון השלישי של השנה נובע בעיקרו מירידה במרווח הפיננסי בסך של כ- 49 מיליוני ש"ח, ומירידה בדמי הניהול נטו (המשתנים בניכוי הקבועים) בסך של כ- 78 מיליוני ש"ח, ומנגד משינויי אומדנים אקטואריים שונים (הכוללים עדכון שינויים בהתחייבויות לקצבה אשר בוצעו בתקופה המקבילה אשתקד) בסך של כ- 39 מיליוני ש"ח ומהשפעת ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 30 בספטמבר, 2015 הסתכמו בסך של כ- 20,553 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 18,513 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2014, עלייה של כ- 2,040 מיליוני ש"ח המהווה גידול של כ- 11%. הגידול נובע מהתשואה על הנכסים שהושגה בתקופת הדוח ומהכנסות מפרמיות בניכוי פדיונות ופירעונות של אותן פוליסות.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')

1-12/2014	7-9/2014	7-9/2015	1-9/2014	1-9/2015	
7.01%	2.83%	(2.16%)	7.25%	1.59%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.42%	2.29%	(1.97%)	5.75%	0.96%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
6.91%	3.13%	(1.86%)	7.36%	1.38%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
5.32%	2.59%	(1.67%)	5.86%	0.76%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קרן י' החדשה)

1-12/2014	7-9/2014	7-9/2015	1-9/2014	1-9/2015	
7.01%	2.83%	(2.16%)	7.25%	1.59%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.76%	2.32%	(2.41%)	6.30%	0.75%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
6.91%	3.13%	(1.86%)	7.36%	1.38%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
5.65%	2.83%	(2.12%)	6.41%	0.54%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח)

1-12/2014	7-9/2014	7-9/2015	1-9/2014	1-9/2015	
826.5	415.2	(354.9)	915.9	29.3	רווחי ההשקעה הנומינליים שנזקפו למבוטחים לאחר דמי הניהול
145.7	37.3	41.8	106.5	124.7	דמי ניהול קבועים
99.6	40.3	(42.1)	106.3	15.7	דמי ניהול משתנים
245.3	77.6	(0.3)	212.8	140.4	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנגזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית, המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים או לרווחים הריאליים מהשקעות אין השלכה ישירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 140 מיליוני ש"ח לעומת כ- 213 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 73 מיליוני ש"ח. הירידה בדמי הניהול בתקופת הדוח נובעת מקיטון בדמי הניהול המשתנים וזאת לאור תשואה ריאלית נמוכה יותר שנזקפה למבוטחים בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד ומנגד מגידול בדמי הניהול הקבועים הנובע מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים.

ברבעון השלישי של השנה הושגה תשואה ריאלית שלילית ובהתאם בוצע זיכוי של המבוטחים בדמי ניהול משתנים בסך של כ- 42 מיליוני ש"ח. במקביל, נגבו דמי ניהול קבועים בסך של כ- 42 מיליוני ש"ח. ההשפעה הכוללת ברבעון השלישי הינה החזר של דמי ניהול נטו בסך של כ- 0.3 מיליוני ש"ח, לעומת גביית דמי ניהול (קבועים ומשתנים) בסך של כ- 78 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות הפנסיה

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
417,970	7.7%	107,750	116,050	8.4%	308,648	334,450	הכנסות מדמי ניהול
658	257.8%	161	576	113.9%	468	1,001	הכנסות אחרות (רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,467		1,241	(687)	(96.6%)	2,398	82	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
108,667	8.6%	30,441	33,051	9.8%	85,464	93,873	רווח לפני מס
203,705	6.0%	48,567	51,495	5.3%	148,796	156,720	רווח כולל לפני מס
107,723	4.1%	30,144	31,393	9.9%	77,254	84,940	
107,735	3.9%	30,156	31,334	10.0%	77,170	84,920	

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת עבור עמיתי קרנות הפנסיה החדשות, נכסים בסך של כ- 73,360 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 65,224 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר, 2014, גידול של כ- 12%. בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 6,049 מיליוני ש"ח לעומת גבייה בסך של כ- 5,477 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10%. ברבעון השלישי נגבו דמי גמולים בסך של כ- 2,177 מיליוני ש"ח לעומת גבייה של כ- 1,961 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 11%.

בתקופת הדוח, נרשם רווח כולל לפני מס בפעילות הפנסיה בסך של כ- 85 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 77 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 8 מיליוני ש"ח. ברבעון השלישי של השנה, נרשם רווח כולל לפני מס בפעילות הפנסיה בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 30 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כמיליון ש"ח. הגידול ברווח נובע מגידול בדמי הניהול, נטו, הנובעים מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ומגידול בגבייה, בניכוי הנחות לעמיתים, ומנגד מעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות והוצאות שיווק.

תוצאות פעילות קופות הגמל

באלפי ש"ח	1-9/2015	1-9/2014	% שינוי	7-9/2015	7-9/2014	% שינוי	1-12/2014
הכנסות מדמי ניהול	73,305	67,667	8.3%	24,574	23,068	6.5%	91,331
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	167,131	184,257	(9.3%)	71,177	71,960	(1.1%)	226,299
הכנסות אחרות	4,554	-	-	-	-	-	-
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	153,010	166,912	(8.3%)	68,432	68,018	0.6%	211,954
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	16,795	12,055	39.3%	5,542	3,745	48.0%	18,299
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	48,784	49,655	(1.8%)	16,422	16,217	1.3%	62,660
הוצאות מימון	164	354	(53.6%)	47	31	51.9%	1,562
רווח לפני מס	26,237	22,948	14.3%	5,308	7,017	(24.4%)	23,155
רווח כולל לפני מס	26,233	22,936	14.4%	5,288	7,066	(25.2%)	23,173

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת עבור עמיתי קופות הגמל, נכסים בסך של כ- 19,615 מיליוני ש"ח, מתוכם סך של כ- 4,719 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה, לעומת נכסים בסך של כ- 16,485 מיליוני ש"ח, מתוכם כ- 4,720 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה נכון ליום 30 בספטמבר, 2014. בתקופת הדוח השלימה מנורה מבטחים פנסיה וגמל את רכישת רשף. כתוצאה מכך גדלו הנכסים המנוהלים בכ- 2,094 מיליוני ש"ח (לפרטים נוספים ראה סעיף 1.3.10 לעיל). בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 934 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 739 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 26%. ברבעון השלישי של השנה נגבו דמי גמולים בסך של כ- 330 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 249 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 33%.

בתקופת הדוח נרשם רווח כולל לפני מס בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 3 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת בעיקרה מגידול בדמי הניהול, נטו, הנובעים מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ומגידול בגבייה, בניכוי הנחות לעמיתים ומרישום הכנסה של מוניטין שלילי כתוצאה מרכישת רשף. מנגד חלה ירידה במרווח בין ההכנסות מהשקעות לבין ההתחייבות לעמיתים בקופות גמל מבטיחות תשואה ועלייה בהוצאות שיווק. ברבעון השלישי של השנה, נרשם רווח כולל לפני מס בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 7 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 2 מיליוני ש"ח. הירידה נובעת מהירידה במרווח בין ההכנסות מהשקעות לבין ההתחייבות לעמיתים בקופות גמל מבטיחות תשואה ועלייה בהוצאות שיווק ומנגד חל גידול בדמי הניהול, נטו, הנובעים מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ומגידול בגבייה, בניכוי הנחות לעמיתים.

3.4.2 תוצאות פעילות מגזר ביטוח כללי

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
3,077,729	4.6%	768,742	804,339	4.4%	2,380,058	2,485,643	פרמיות ברוטו רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
172,527	(6.7%)	57,566	53,704	(22.2%)	138,971	108,143	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
102,760	14.1%	19,097	21,792	(7.3%)	78,594	72,826	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
2,265,845	(4.7%)	577,646	550,264	(3.1%)	1,714,013	1,660,412	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
604,425	5.4%	149,656	157,683	4.2%	443,375	462,140	רווח לפני מס
119,484	1.1%	29,843	30,185	7.8%	87,336	94,123	רווח כולל לפני מס
181,851	97.4%	35,400	69,876	6.0%	141,072	149,501	
165,823	(3.1%)	38,753	37,549	(17.3%)	154,035	127,312	

עסקי הביטוח הכללי מחולקים לשלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 2,486 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות מפרמיה ברוטו בסך של כ- 2,380 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 4%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 96 מיליוני ש"ח, מעליה בפרמיות בתחום ביטוח הכללי אחר בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח (בענפי חבויות אחרים) ומנגד מירידה בפרמיה בתחום רכב חובה בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח.

הכנסות מפרמיה ברוטו ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בכ- 804 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ- 769 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 5%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח, ומעלייה בפרמיות בתחום ביטוח הכללי אחר בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח (עלייה של כ- 10 מיליוני ש"ח בענפי חבויות אחרים ועלייה של כ- 9 מיליוני ש"ח בענפי רכוש ואחרים) ומנגד מירידה בפרמיה בתחום רכב חובה בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח.

לעניין פירוט השינוי בפרמיה ברוטו ראה להלן.

הרווח הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 127 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 154 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה ברווח הכולל בתחום פעילות רכב רכוש בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח, ומנגד מעלייה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב חובה בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח ומעלייה ברווח בתחום ביטוח כללי אחר בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח (קיטון בהפסד הכולל בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח ומירידה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח).

הרווח הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי ברבעון השלישי של השנה הסתכם בכ- 38 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 39 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה ברווח הכולל בתחום פעילות רכב רכוש בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח, ומנגד מעלייה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב חובה בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ומעלייה ברווח בתחום כללי אחר בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח (קיטון בהפסד הכולל בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח ומירידה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כמיליון ש"ח).

לעניין פירוט השינוי ברווח הכולל מענפי הביטוח הכללי ראה להלן.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום רכב חובה

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
820,341	(6.0%)	205,219	192,988	(2.0%)	637,555	624,654	פרמיות ברוטו
92,852	(16.9%)	33,260	27,635	(32.6%)	77,964	52,532	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
641,076	(22.7%)	174,889	135,140	(11.3%)	497,439	441,346	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
75,713	1.5%	18,823	19,097	2.2%	55,393	56,610	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
32,490	(1.7%)	8,070	7,929	5.6%	23,680	25,003	
133,527	106.4%	32,811	67,733	54.4%	90,065	139,034	רווח לפני מס
123,255	26.6%	36,555	46,288	22.5%	101,512	124,359	רווח כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 625 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 638 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות מפרמיות ברוטו ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בסך של כ- 193 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 205 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות מפרמיה נובעת בעיקרה מירידת תעריפים עקב התחרות.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 124 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 102 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי ברווח הכולל בתקופת הדוח, נובע בעיקר מהתפתחות הערכת התביעות בשנים הסגורות בפרט בשל חתימה על ההסכם מול המוסד לביטוח לאומי (ראה גם סעיף 3.3 לעיל) בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח, מגידול בשחרור הצבירה בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה בהכנסות מהשקעות אשר השפיעו על הרווח בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כ- 46 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 37 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח הכולל לפני מס ברבעון, נובעת מהתפתחות הערכת התביעות, מרביתן בשנים הסגורות, בפרט בשל חתימה על ההסכם מול המוסד לביטוח לאומי (ראה גם סעיף 3.3 לעיל) בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח, מגידול בשחרור הצבירה בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה בהכנסות מהשקעות אשר השפיעו על הרווח בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום רכב רכוש

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
1,288,673	9.1%	317,570	346,532	9.6%	998,019	1,093,932	פרמיות ברוטו רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
30,402	7.8%	8,907	9,601	(8.1%)	23,870	21,948	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
17,418	(74.1%)	4,013	1,040	(82.2%)	15,314	2,722	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
876,284	19.2%	222,839	265,549	20.1%	637,900	766,045	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
294,472	7.4%	75,896	81,486	8.5%	215,770	234,049	
47,018	4.2%	11,794	12,284	10.2%	34,436	37,964	
46,855		13,334	(4,883)		43,561	(17,052)	רווח (הפסד) לפני מס
45,869		13,729	(10,097)		44,761	(20,313)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 1,094 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 998 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10%. הפרמיות ברוטו הסתכמו ברבעון השלישי של השנה בכ- 347 מיליוני ש"ח לעומת כ- 318 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 9%. הגידול בפרמיות נובע מגידול בהיקף תיק הלקוחות של הקבוצה בעיקר כתוצאה מגידול בכמות כלי הרכב המבוטחים.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 20 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת ברובה מהרעה בתשלומי התביעות לרבות הפרשה לפרמיה בחסר בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, ומעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות בסך של כ- 18 מיליוני ש"ח הנובעת מהגידול במכירות וכן מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 14 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת ברובה מהרעה בתשלומי התביעות לרבות הפרשה לפרמיה בחסר בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח ומעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח וכן מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום ביטוח כללי אחר

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
968,715	7.7%	245,953	264,819	3.0%	744,484	767,057	פרמיות ברוטו
49,273	6.9%	15,399	16,468	(9.4%)	37,137	33,663	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
85,342	37.6%	15,084	20,752	10.8%	63,280	70,104	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
748,485	(16.9%)	179,918	149,575	(21.7%)	578,674	453,021	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
234,240	3.9%	54,937	57,100	(0.4%)	172,212	171,481	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
39,976	(0.1%)	9,979	9,972	6.6%	29,220	31,156	
1,469		(10,745)	7,026	269.6%	7,446	27,519	רווח (הפסד) לפני מס
(3,301)		(11,531)	1,358	199.7%	7,762	23,266	רווח (הפסד) כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 767 מיליוני ש"ח לעומת כ- 744 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 3%. הפרמיות ברוטו הסתכמו ברבעון השלישי של השנה בכ- 265 מיליוני ש"ח לעומת כ- 246 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 8%. העלייה בפרמיות בענפי חבויות נובעת בעיקר מהפרשי עיתוי בהפקת הפוליסות ומעסקה גדולה ומנגד ירידה בפרמיות בענפי רכוש אחרים נובעת מירידה בתעריפים ומהפרשי עיתוי בהפקת הפוליסות.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח הכולל נובעת מקיטון בהפסד הכולל בענפי חבויות אחרים, בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח. הקיטון בהפסד בענפי החבויות נובע מהתפתחות חיובית של הערכת התביעות בגין שנים סגורות ביחס להתפתחות בתקופה המקבילה אשתקד ובשחרור צבירה, בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח, מהשפעה בגין שנים פתוחות (אומדן תביעות תלויות והוצאות הנהלה וכלליות) בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח בענפי רכוש אחרים נובעת ברובה מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח ומהרעה בתשלומי התביעות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח, מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח ומנגד מגידול בהכנסות מעמלת מבטחי משנה בניכוי הוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כמיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של 12 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח ברבעון השלישי נובעת בקיטון בהפסד בענפי החבויות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח ומנגד חלה ירידה ברווח בענפי הרכוש האחרים בסך של כמיליון ש"ח. הקיטון בהפסד בענפי החבויות נובע מהתפתחות חיובית של הערכת התביעות בגין שנים סגורות ומשחרור צבירה, בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח, מהשפעה בגין שנים פתוחות (אומדן תביעות תלויות והוצאות הנהלה וכלליות) בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח בענפי הרכוש האחרים נובעת מגידול בהכנסות מעמלת מבטחי משנה בניכוי הוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח ומנגד מהרעה בתוצאות החיתומיות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח.

3.4.3 תוצאות פעילות תחום ביטוח בריאות

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
554,048	1.8%	140,680	143,181	2.0%	411,534	419,797	פרמיות שהורווחו ברוטו
35,900	(69.8%)	17,372	5,249	(7.6%)	29,181	26,972	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
10,973	175.1%	2,457	6,759	(43.9%)	8,737	4,898	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
512,973	(5.5%)	144,871	136,942	(57.0%)	407,628	175,432	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
168,242	6.4%	42,484	45,186	6.3%	127,329	135,288	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
50,307	5.1%	12,782	13,431	6.4%	37,411	39,804	
5,588	(35.1%)	12,101	7,854	(67.0%)	14,510	4,794	רווח לפני מס
12,775	(23.6%)	11,388	8,696		19,416	(3,822)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 420 מיליוני ש"ח (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, בסך של כ- 395 מיליוני ש"ח) לעומת כ- 412 מיליוני ש"ח (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, בסך של כ- 361 מיליוני ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 2% (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, גידול של כ- 9%). ההכנסות מפרמיה שהורווחה ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בכ- 143 מיליוני ש"ח (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, בסך של כ- 136 מיליוני ש"ח) לעומת כ- 141 מיליוני ש"ח (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, בסך של כ- 124 מיליוני ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 2% (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, גידול של כ- 10%). העלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח בתקופת הדוח נובעת בעיקר מירידה במרווח הפיננסי שבין ההכנסות מהשקעות לבין הגידול בעתודות הביטוח בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח, מהתחשבנות עם מבטחי המשנה, אשר כתוצאה ממנה הוקטנה עמלת הרווח בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח (לפני מס), מעדכון ההנחות בחישוב הפרשות לתביעות תלויות בגין תשלומים חד פעמיים בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח כאמור בסעיף 3.3 לעיל, ומהגידול בהוצאות עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ומנגד משיפור בפעילות החיתומית בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה במרווח הפיננסי שבין הכנסות מהשקעות לבין הגידול בעתודות הביטוח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ומנגד מגידול ברווח החיתומי ועדכון הערכות בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח.

3.4.4 תוצאות תחום פעילות שירותים ומוצרים פיננסיים

תוצאות תחום פעילות זה מתייחסות לחברה בת - מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן: "מנורה פיננסיים"), אשר פועלת באמצעות חברות בנות, ואינן כוללות את תוצאות מנורה מבטחים מהנדסים (חברה בת של מנורה פיננסיים), שתוצאותיה מוצגות במסגרת תוצאות תחום פעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח. תוצאות תחום פעילות זה נכללות במגזר שלא מיוחס למגזרי הפעילות בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

1-12/2014	% שינוי	7-9/2014	7-9/2015	% שינוי	1-9/2014	1-9/2015	באלפי ש"ח
87,888	(17.3%)	22,429	18,558	(6.9%)	66,130	61,545	הכנסות מדמי ניהול ומעמלות חיתום הפסדים מהשקעות, נטו
(3,212)		(1,310)	701		(1,602)	549	
84,676	(8.8%)	21,119	19,259	(3.8%)	64,528	62,094	סה"כ הכנסות
82,223	9.0%	19,825	21,614	(1.1%)	62,278	61,581	סה"כ הוצאות
2,453		1,294	(2,355)	(77.2%)	2,250	513	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(843)	413.7%	(395)	(2,029)		200	(1,152)	רווח (הפסד) נקי
(581)	375.6%	(427)	(2,031)		107	(1,150)	רווח (הפסד) כולל

נכון לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פיננסיים, נכסי קרנות נאמנות וניהול תיקים בסך של כ- 11,028 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 13,883 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר, 2014, ירידה של כ- 21%. הירידה בהיקף הנכסים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובעת בעיקר מפדיונות בקרנות הנאמנות, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל בתקופת הדוח הסתכם בכמיליון ש"ח לעומת רווח זניח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל ברבעון השלישי של השנה הסתכם בכ- 2 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ- 0.4 מיליוני ש"ח אשתקד. ההפסד נובע מהפחתת ערך מוניטין בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

4. תזרימי מזומנים

תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח עמדו על סך של כ- 213 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 110 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 39 מיליוני ש"ח. לאחר השפעת שער החליפין על יתרות המזומנים שגרמה לירידה בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, תזרימי המזומנים גדלו בסך של כ- 133 מיליוני ש"ח. יתרת המזומנים ושווי המזומנים לתאריך הדוח הסתכמה בכ- 1,895 מיליוני ש"ח. יתרת המזומנים ושווי מזומנים לתקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של כ- 1,647 מיליוני ש"ח.

5. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,613 מיליוני ש"ח לעומת 1,573 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,593 מיליוני ש"ח. לחברה (בסולו) התחייבויות פיננסיות המסתכמות, נכון לתאריך הדוח, לסך של כ- 622 מיליוני ש"ח שמקורן בהנפקת שתי סדרות אג"ח ואשר פירעונן פרוס על פי לוחות הסילוקין על פני 7 שנים. החברה רואה חשיבות לשמירה על נכסים פיננסיים זמינים בהיקף הנדרש לצורך פירעון תשלומי האג"ח וכן לצורך מתן מענה לצרכיה השוטפים ולפעילות החברות המוחזקות. לעניין זה יצוין, כי לחברה נכסים

פיננסיים שוטפים, נכון לתאריך הדוח, בהיקף של כ- 235 מיליוני ש"ח וכן קווי אשראי בלתי מנוצלים בבנקים בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, העומדים לרשותה לצרכי פעילותה השוטפת.

במסגרת דירוג אגרות החוב שגייסה, הצהירה החברה על כוונתה לשמור על נכסים נזילים וקווי אשראי בשיעור של 100% מהחזרי החוב (קרן וריבית) שנה מראש, בהתאם ללוח הסילוקין של אגרות החוב.

ביום 14 ביולי 2015 שילמה החברה קרן של אגרות חוב סדרה א' בסך 71,527,725 ש"ח ע.ג. (סך של כ- 86 מיליוני ש"ח). לפרטים בדבר תשלום זה ותשלומים קודמים ראה דיווח החברה מיום 15 ביולי 2015 אסמכתא: 2015-01-073194.

יצוין, כי החברה התחייבה שלא לשעבד נכסים (Negative Pledge) למעט שעבוד נכס להבטחת הלוואה שנתקבלה לרכישת אותו נכס.

ביום 30 ביוני 2015, חילקו מנורה מבטחים פנסיה וגמל ושומרה דיבידנדים לחברה בסך של 30 מיליוני ש"ח ובסך של 20 מיליוני ש"ח, בהתאמה. בנוסף, ביום 22 בנובמבר 2015, החליט דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח, אשר ישולם ביום 1 בדצמבר 2015.

חלק ב'- דיווח בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

6. חשיפה לסיכונים שוק

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, הדיווח על סיכונים שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט חברות ביטוח. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 לא חל שינוי מהותי בחשיפות החברה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2014.

חלק ג'- היבטי ממשל תאגידי

7. שינויים בגמול נושאי משרה ביחס לדוח התקופתי

לפרטים בדבר מתן כתבי פטור, שיפוי וביטוח לנושאי משרה בחברה ראה סעיף 1.3.7 לעיל.

8. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

זהות האורגנים המופקדים על בקרת-על בתאגידי:

האורגנים המופקדים על בקרת העל בתאגידי הינם המנכ"ל ומנהל הכספים, ברמת ההנהלה, וכן הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה, כהגדרתה בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010, שהינה ועדת המאזן שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה, בין היתר, לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה ההערכות והאומדנים אשר נעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של התאגידי (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן איננה ועדת הביקורת של החברה.

חברי הוועדה

נכון למועד פרסום הדוח, בוועדת המאזן מכהנים שלושה חברים, אשר כולם משמשים כדירקטורים בחברה, כלהלן: ה"ה חזי צאיג (דח"צ ויו"ר ועדת מאזן), אורלי ירקוני (דירקטורית בלתי תלויה), שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וחיים אהרון (דח"צ), שהינו בעל כשירות מקצועית. לכל חברי הוועדה יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפרטים בדבר כישוריהם וניסיונם של הדירקטורים אשר בהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שיש בידם את היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ראו פרק ה' לדוח התקופתי (דוח פרטים נוספים) לשנת 2014. כל חברי ועדת המאזן חתמו על הצהרות, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010. יצוין, כי ה"ה

צאיג וירקוני הינם חברים במקביל בוועדת המאזן של מנורה מבטחים ביטוח. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואי החשבון המבקרים של החברה.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של החברה נדונו בישיבת ועדת המאזן אשר התקיימה ביום 19 בנובמבר 2015. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבה הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבה נושאי משרה ומנהלים בקבוצה, כמפורט להלן: ה"ה ארי קלמן, מנכ"ל; ערן גריפל, יו"ר הדירקטוריון; שי קומפל, מנהל הכספים; שמעון עיר-שי, היועץ המשפטי ואתי הירשמן, מבקרת הפנים. כמו כן, נכחו רואי החשבון המבקרים ונושאי משרה בחברה הבת - מנורה מבטחים ביטוח, כלהלן - ה"ה מוטי רוזן, מנכ"ל; אילן שגב, מנהל הכספים; מנחם הרפז, מנהל אגף ביטוח כללי; משה מורגנשטרן, מנהל אגף ביטוח חיים, רותי יהודיף כהן, מנהלת הסיכונים; אברהם לוונגליק, האקטואר הראשי, נעמה חשמונאי אקטוארית ממונה (ביטוח כללי) ורגינה אדין-חייקין, אקטוארית ממונה (ביטוח חיים).

טיוטת הדוח הכספי הביניים של החברה ליום 30 בספטמבר 2015, לרבות דוח הדירקטוריון, והדוחות הכספיים, נמסרו לחברי ועדת המאזן ולחברי הדירקטוריון בעוד מועד, מספר ימים לפני מועד אישורם.

ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, ובכלל זה, הוצגו ונבחנו הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הליכי הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, הוצגו נתונים הנכללים בדוחות הכספיים לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה.

במסגרת הדיונים הנ"ל נבחנה אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

חברי הוועדה בחנו את שיקול דעת ההנהלה שהופעל בסוגיות השונות ולאחר שמיעת עמדת רואה החשבון המבקר של החברה, הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים. הוועדה גיבשה את המלצותיה בנושאים השונים שנדונו והמליצה לדירקטוריון לאשר את דוח הביניים לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015.

חלק ד' - גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

9. פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד

לפרטים בדבר פירעונות קרן וריבית של החברה ראה סעיף 5, מקורות מימון, לעיל.

חלק ה' - הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

10. דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לא חלו שינויים מהותיים באומדנים חשבונאיים קריטיים, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2014 למעט האמור בבאור 2(ב) בדוחות הכספיים המצורפים.

11. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הגופים המוסדיים בקבוצה מקיימים את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", הכל בהתאם להנחיות הממונה. בהקשר זה, מיסדו הגופים המוסדיים בקבוצה תהליכי עבודה הכוללים, בין היתר, תהליכי גילוי ודיון באירועים המשפיעים על הגילוי בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בהתאם ובהמשך לאמור, הנהלות הגופים המוסדיים, בשיתוף עם המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים שלהם, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע

בהוראות אלו. בנוסף, במהלך הרבעון, המסתיים ביום 30 בספטמבר 2015, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

12. אירועים לאחר תאריך המאזן

12.1 שינוי שיעור מס ערך מוסף

בחודש אוקטובר 2015, הופחת שיעור המע"מ באחוז אחד (1%) וכפועל יוצא מכך נקבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך. כמו כן, נקבע כי שיעור מס רווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק בחודש אוקטובר 2015 ואילך, ואולם, לצורך יישום פרקטי של השינוי האמור, נקבע כי השינוי במס הרווח יוחל על החלק היחסי מהרווח השנתי בשנה זו. לפרטים נוספים ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

12.2 שינוי שיעור מס חברות

בחודש נובמבר 2015, פורסם תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' __) (שיעור מס חברות), התשע"ו-2015, בו נקבע כי החל מיום 1 בינואר 2016 שיעור מס החברות יפחת ל- 25%.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת הקבוצה והחברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם להישגי הקבוצה.

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
י"ר הדירקטוריון

תל אביב, 23 בנובמבר, 2015

פרק ב':
דוח בדבר אפקטיביות
הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי
ועל הגילוי

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ארי קלמן, מנהל כללי;

2. שאר חברי ההנהלה:

שי קומפל, מנהל כספים

יוני טל, מנהל השקעות ראשי

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקרות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקרות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ ומנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, חברות בנות של התאגיד, הינן גופים מוסדיים, שחלות עליהן הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחכונות במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברות הבנות האמורות, מיישם התאגיד את הוראות הממונה שלהלן: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" וחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", לרבות התיקונים לחוזרים האמורים.

בדוח הרבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח הרבעוני לתקופה שנסתיימה ביום 30.6.15 (להלן - "הדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), נמצאה הבקרה הפנימית כאפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שנמצאה בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון;

למועד הדוח, בהתבסס על האמור בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל, הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי

אני, ארי קלמן, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוח הרבעוני של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון השלישי של שנת 2015 (להלן - "הדוחות");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון, ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכת העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח הרבעוני האחרון לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 23 בנובמבר, 2015

ארי קלמן, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, שי קומפל, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון השלישי של שנת 2015 (להלן - "הדוחות" או "הדוחות לתקופת הביניים");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון, ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח הרבעוני האחרון לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 23 בנובמבר, 2015

שי קומפל, מנהל כספים

פרק ג': דוחות כספיים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2015

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2015

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 11	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
12 - 15	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
16 - 86	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
87 - 91	נספח - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2015 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלה לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות ביניים של חברה מאוחדת אשר נכסיה הכלולים באיחוד אינם מהותיים ביחס לכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2015 והכנסותיה הכלולות באיחוד אינן מהותיות ביחס לכלל ההכנסות המאוחדות לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. וכן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות ביניים אלה של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר עודף ההפסדים על ההשקעות בהן הסתכם לסך של 12,289 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר, 2015, ואשר חלקה של הקבוצה ברווחי החברות הנ"ל הסתכם לסך של 1,445 אלפי ש"ח ולסך של 980 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של אותן החברות נסקר על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום	ליום 30 בספטמבר		
	31 בדצמבר	2014	
2014	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
1,118,187	1,119,587	1,087,119	נכסים בלתי מוחשיים
1,188	1,218	1,145	נכסי מסים נדחים
1,270,816	1,256,526	1,355,071	הוצאות רכישה נדחות
527,603	515,196	568,333	רכוש קבוע
276,508	232,955	271,990	השקעות בחברות כלולות
72,152	72,809	74,534	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
280,404	241,155	285,106	נדל"ן להשקעה אחר
1,705,747	1,714,529	1,630,079	נכסי ביטוח משנה
127,226	105,330	115,099	נכסי מסים שוטפים
207,821	176,127	206,538	חייבים ויתרות חובה
686,152	736,248	820,288	פרמיות לגבייה
17,843,825	17,612,214	19,446,585	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
4,315,491	4,344,608	4,343,892	נכסי חוב סחירים
10,693,140	10,618,223	10,710,948	נכסי חוב שאינם סחירים
258,896	277,661	240,861	מניות
1,232,175	1,179,219	1,256,205	אחרות
16,499,702	16,419,711	16,551,906	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
1,288,445	1,055,457	1,361,541	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
473,575	591,873	533,856	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
42,379,351	41,850,935	44,309,190	סך כל הנכסים
19,355,151	18,872,697	21,016,882	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום 30 בספטמבר		
	31 בדצמבר 2014	2014	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
249,239	283,712	189,497	קרנות הון
2,384,306	2,461,237	2,565,040	יתרת עודפים
3,065,959	3,177,363	3,186,951	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
8,785	9,775	7,957	זכויות שאינן מקנות שליטה
3,074,744	3,187,138	3,194,908	סך כל ההון
			<u>התחייבויות</u>
16,508,787	16,504,415	16,877,802	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
19,061,142	18,575,385	20,605,163	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
251,472	249,735	239,824	התחייבויות בגין מסים נדחים
140,822	162,494	142,845	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
5,073	4,536	2,044	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,562,561	1,418,797	1,531,042	זכאים ויתרות זכות
1,774,750	1,748,435	1,715,562	התחייבויות פיננסיות
39,304,607	38,663,797	41,114,282	סך כל ההתחייבויות
42,379,351	41,850,935	44,309,190	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

23 בנובמבר, 2015			
שי קומפל	ארי קלמן	ערן גריפל	תאריך אישור הדוחות הכספיים
מנהל כספים	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי למניה]
	2014	2015	2014	2015	
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	מבוקר		מבוקר		
5,596,269	1,415,714	1,500,518	4,176,407	4,383,437	פרמיות שהורווחו ברוטו
816,262	203,404	193,875	624,849	575,326	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
4,780,007	1,212,310	1,306,643	3,551,558	3,808,111	פרמיות שהורווחו בשייר
1,875,371	745,767	(193,399)	1,815,297	740,340	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
831,298	228,386	157,267	645,494	604,397	הכנסות מדמי ניהול
166,529	36,287	36,882	129,303	106,142	הכנסות מעמלות
2,177	815	1,518	1,738	14,112	הכנסות אחרות
7,655,382	2,223,565	1,308,911	6,143,390	5,273,102	סך כל ההכנסות
6,097,288	1,824,419	921,913	4,971,351	3,730,325	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(833,717)	(202,900)	(178,037)	(695,493)	(323,977)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
5,263,571	1,621,519	743,876	4,275,858	3,406,348	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,247,511	311,850	327,554	936,379	974,148	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
710,048	181,167	176,769	528,046	533,872	הוצאות הנהלה וכלליות
22,936	5,714	8,568	17,141	19,451	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
82,525	24,818	24,062	63,857	53,551	הוצאות מימון
7,326,591	2,145,068	1,280,829	5,821,281	4,987,370	סך כל ההוצאות
29,611	1,201	(808)	8,640	6,219	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
358,402	79,698	27,274	330,749	291,951	רווח לפני מסים על ההכנסה
144,745	32,211	11,730	127,809	110,185	מסים על ההכנסה
213,657	47,487	15,544	202,940	181,766	רווח נקי
					מיוחס ל:
211,572	46,945	14,964	201,420	179,908	בעלי המניות של החברה
2,085	542	580	1,520	1,858	זכויות שאינן מקנות שליטה
213,657	47,487	15,544	202,940	181,766	רווח נקי
3.34	0.74	0.24	3.18	2.84	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה בסיסי ומדולל (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		רווח נקי
	2014	2015	2014	2015	
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
213,657	47,487	15,544	202,940	181,766	
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד</u>
					התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
21,894	13,031	9,502	11,175	242	
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
(117,214)	(54,735)	(10,909)	(98,777)	(90,400)	
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
10,363	1,039	2,321	4,805	4,941	
					חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
(16,188)	(5,340)	(4,782)	(8,419)	(2,325)	
					מסים על ההכנסה (הטבת מס) סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
47,251	22,898	(58,314)	97,822	(95,989)	
23,503	10,596	(19,799)	39,601	(35,148)	
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד</u>
23,748	12,302	(38,515)	58,221	(60,841)	
					הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה
-	-	-	-	1,495	
					רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
9,039	(4,159)	(2,020)	(11,381)	1,318	
					סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד
9,039	(4,159)	(2,020)	(11,381)	2,813	
3,273	(1,559)	(753)	(4,230)	888	
					מסים על ההכנסה (הטבת מס) פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו שלא יועברו לרווח והפסד
5,766	(2,600)	(1,267)	(7,151)	1,925	
					רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
29,514	9,702	(39,782)	51,070	(58,916)	
243,171	57,189	(24,238)	254,010	122,850	סך-הכל רווח (הפסד) כולל
					מיוחס ל:
241,086	56,647	(24,818)	252,490	120,992	בעלי המניות של החברה
2,085	542	580	1,520	1,858	זכויות שאינן מקנות שליטה
243,171	57,189	(24,238)	254,010	122,850	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קצוץ הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קצוץ הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	40,161	204,094	(5,406)	10,390	2,384,306	3,065,959	8,785	3,074,744
-	-	-	-	-	-	179,908	179,908	1,858	181,766
-	-	-	-	242	-	-	242	-	242
-	-	-	(8,447)	-	-	-	(8,447)	-	(8,447)
-	-	-	(90,400)	-	-	-	(90,400)	-	(90,400)
-	-	-	4,941	-	-	-	4,941	-	4,941
-	-	-	-	-	1,495	-	1,495	-	1,495
-	-	-	-	-	-	1,318	1,318	-	1,318
-	-	-	-	(5,828)	3,503	-	(2,325)	-	(2,325)
-	-	-	35,414	357	(1,019)	(492)	34,260	-	34,260
-	-	-	(58,492)	(5,229)	3,979	826	(58,916)	-	(58,916)
-	-	-	(58,492)	(5,229)	3,979	180,734	120,992	1,858	122,850
-	-	-	-	-	-	-	-	(2,686)	(2,686)
99,429	332,985	40,161	145,602	(10,635)	14,369	2,565,040	3,186,951	7,957	3,194,908

יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

חלק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קצוץ הון בגין עסקת תשלום	קצוץ הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	40,161	178,215	(5,961)	13,076	2,266,968	2,924,873	9,755	2,934,628
-	-	-	-	-	-	201,420	201,420	1,520	202,940
-	-	-	-	11,175	-	-	11,175	-	11,175
-	-	-	189,038	-	-	-	189,038	-	189,038
-	-	-	(98,777)	-	-	-	(98,777)	-	(98,777)
-	-	-	4,805	-	-	-	4,805	-	4,805
-	-	-	-	-	-	(11,381)	(11,381)	-	(11,381)
-	-	-	-	(5,477)	(2,942)	-	(8,419)	-	(8,419)
-	-	-	(35,849)	(4,210)	458	4,230	(35,371)	-	(35,371)
-	-	-	59,217	1,488	(2,484)	(7,151)	51,070	-	51,070
-	-	-	59,217	1,488	(2,484)	194,269	252,490	1,520	254,010
-	-	-	-	-	-	-	-	(1,500)	(1,500)
99,429	332,985	40,161	237,432	(4,473)	10,592	2,461,237	3,177,363	9,775	3,187,138

יתרה ליום 1 בינואר, 2014 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2014

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
99,429	332,985	40,161	184,865	(11,383)	14,369	2,551,343	3,211,769	7,938	3,219,707	יתרה ליום 1 ביולי, 2015
-	-	-	-	-	-	14,964	14,964	580	15,544	רווח נקי
-	-	-	-	9,502	-	-	9,502	-	9,502	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנוקף לקרנות הון
-	-	-	(54,446)	-	-	-	(54,446)	-	(54,446)	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
-	-	-	(10,909)	-	-	-	(10,909)	-	(10,909)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
-	-	-	2,321	-	-	-	2,321	-	2,321	הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	-	-	-	-	-	(2,020)	(2,020)	-	(2,020)	חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות
-	-	-	-	(4,782)	-	-	(4,782)	-	(4,782)	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	-	23,771	(3,972)	-	753	20,552	-	20,552	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	-	(39,263)	748	-	(1,267)	(39,782)	-	(39,782)	סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל
-	-	-	(39,263)	748	-	13,697	(24,818)	580	(24,238)	דיבידנד שחולק
-	-	-	-	-	-	-	-	(561)	(561)	
99,429	332,985	40,161	145,602	(10,635)	14,369	2,565,040	3,186,951	7,957	3,194,908	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	40,161	227,961	(7,892)	11,180	2,416,892	3,120,716	9,733	3,130,449
-	-	-	-	-	-	46,945	46,945	542	47,487
-	-	-	-	13,031	-	-	13,031	-	13,031
-	-	-	68,903	-	-	-	68,903	-	68,903
-	-	-	(54,735)	-	-	-	(54,735)	-	(54,735)
-	-	-	1,039	-	-	-	1,039	-	1,039
-	-	-	-	-	-	(4,159)	(4,159)	-	(4,159)
-	-	-	-	(4,646)	(694)	-	(5,340)	-	(5,340)
-	-	-	(5,736)	(4,966)	106	1,559	(9,037)	-	(9,037)
-	-	-	9,471	3,419	(588)	(2,600)	9,702	-	9,702
-	-	-	9,471	3,419	(588)	44,345	56,647	542	57,189
-	-	-	-	-	-	-	-	(500)	(500)
99,429	332,985	40,161	237,432	(4,473)	10,592	2,461,237	3,177,363	9,775	3,187,138

יתרה ליום 1 ביולי, 2014

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות

כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים

פיננסיים המסווגים כזמינים

למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש

של נכסים פיננסיים המסווגים

כזמינים למכירה שהועברו לדוחות

רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים

פיננסיים המסווגים כזמינים

למכירה שהועבר לדוחות רווח

והפסד

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות

להטבה מוגדרת

חלק בהפסד כולל אחר של חברות

כלולות

הטבת מס (מסים על ההכנסה)

המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד)

כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2014

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר אלפי ש"ח									
99,429	332,985	40,161	178,215	(5,961)	13,076	2,266,968	2,924,873	9,755	2,934,628
-	-	-	-	-	-	211,572	211,572	2,085	213,657
-	-	-	-	21,894	-	-	21,894	-	21,894
-	-	-	148,396	-	-	-	148,396	-	148,396
-	-	-	(117,214)	-	-	-	(117,214)	-	(117,214)
-	-	-	10,363	-	-	-	10,363	-	10,363
-	-	-	-	-	-	9,039	9,039	-	9,039
-	-	-	-	(12,995)	(3,193)	-	(16,188)	-	(16,188)
-	-	-	(15,666)	(8,344)	507	(3,273)	(26,776)	-	(26,776)
-	-	-	25,879	555	(2,686)	5,766	29,514	-	29,514
-	-	-	25,879	555	(2,686)	217,338	241,086	2,085	243,171
-	-	-	-	-	-	(100,000)	(100,000)	(3,055)	(103,055)
99,429	332,985	40,161	204,094	(5,406)	10,390	2,384,306	3,065,959	8,785	3,074,744

יתרה ליום 1 בינואר, 2014

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) כולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		נספח	
	2014	2015	2014	2015		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח					
755,498	338,154	(240,693)	417,180	212,985	(א)	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
						תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
						החזר השקעות (השקעות) מחברות כלולות
(9,131)	5,714	-	(4,512)	3,696		השקעה ברכוש קבוע
(107,961)	(38,911)	(25,260)	(85,134)	(73,874)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(130,613)	(29,249)	(29,715)	(90,082)	(88,240)		צירוף עסקים - רכישת חברה לניהול קופות גמל (ראה ביאור 7.ג. להלן)
-	-	-	-	671		תמורות ממימוש (השקעות פיננסיות) על ידי חברות הקבוצה שאינן חברות ביטוח, נטו
(2,874)	107,912	15,506	56,483	23,256		החזר הלוואות שניתנו לחברות כלולות
4,551	1,586	1,004	3,213	12,553		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות
4,439	2,965	8,308	3,967	10,368		תמורה ממימוש רכוש קבוע
3,689	743	441	2,278	1,620		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימוש לפעילות) השקעה
(237,900)	50,760	(29,716)	(113,787)	(109,950)		תזרימי מזומנים מפעילות מימון
						קבלת התחייבויות פיננסיות (בניכוי הוצאות הנפקה)
202,172	23,193	(328)	225,365	249,169		פירעון התחייבויות פיננסיות
(210,368)	(162,204)	(137,896)	(229,522)	(207,732)		דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה
(100,000)	-	-	-	-		דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3,055)	(500)	(561)	(1,500)	(2,686)		מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות מימון
(111,251)	(139,511)	(138,785)	(5,657)	38,751		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
674	(3,754)	(419)	(5,405)	(8,409)		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
407,021	245,649	(409,613)	292,331	133,377		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
1,354,999	1,401,681	2,305,010	1,354,999	1,762,020	(ב)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
1,762,020	1,647,330	1,895,397	1,647,330	1,895,397	(ג)	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו	
	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
	2014	2015	2014	2015
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח				

					(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
213,657	47,487	15,544	202,940	181,766	רווח נקי לתקופה
					התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(29,611)	(1,201)	808	(8,640)	(6,219)	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(1,090,589)	(448,100)	367,802	(1,187,790)	(193,536)	נכסי חוב סחירים
(217,458)	(117,855)	(49,626)	(198,361)	(107,704)	נכסי חוב שאינם סחירים
(540,155)	(162,718)	(157,352)	(369,241)	(319,639)	מניות
(17,655)	(6,663)	(3,028)	(23,994)	(34,758)	אחרות
77,149	39,471	47,195	17,777	(21,181)	
(698,119)	(247,765)	(162,811)	(573,819)	(483,282)	
72,155	22,037	21,285	56,403	46,108	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות
(177)	(28)	(71)	(57)	(303)	רווח ממימוש רכוש קבוע
966	-	33	-	33	ירידה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(39,397)	-	61	-	(420)	ירידה (עליה) בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
-	-	-	-	(4,554)	צירוף עסקים - רכישת חברה לניהול קופות גמל (ראה ביאור 7.ג. להלן)
-	-	3,000	-	3,000	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים (ראה ביאור 5.ב.2 להלן)
					פחת והפחתות:
39,917	9,942	9,972	30,230	29,709	רכוש קבוע
165,965	41,157	40,884	124,036	122,229	נכסים בלתי מוחשיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו	
	ביום 31 בדצמבר		ביום 30 בספטמבר	
	2014	2015	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			
2,880,535	937,646	72,375	2,394,778	1,544,021
883,845	282,032	213,224	879,473	369,015
(3,696)	(359)	-	(2,863)	77
(178,595)	(19,263)	(92,781)	(187,377)	75,668
(78,811)	(14,906)	(18,655)	(64,521)	(84,255)
144,745	32,211	11,730	127,809	110,185
(2,156)	(662)	(578)	(1,847)	(2,415)
(1,816,491)	(437,710)	(484,747)	(1,348,294)	(1,903,445)
(3,915)	(339)	(289)	(4,063)	(1,208)
-	-	(44)	-	897
(626,920)	43,744	(262,319)	(443,098)	(176,767)
(65,308)	16,023	(37,977)	(115,404)	(134,136)
(88,469)	(35,680)	(20,346)	(56,356)	(21)
76,858	(10,718)	(70,099)	(64,717)	(24,872)
5,713	4,090	1,233	6,965	3,151
(451,555)	172,151	(408,310)	(439,152)	(711,340)
(81,589)	(45,973)	(33,676)	(67,419)	(55,905)
1,004,129	162,195	180,668	675,214	712,724
(209,585)	(52,404)	(35,886)	(182,310)	(112,261)
82,500	7,158	751	82,416	35,549
197,941	47,540	40,216	145,491	162,452
993,396	118,516	152,073	653,392	742,559
755,498	338,154	(240,693)	417,180	212,985

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
עסקאות תשלום מבוסס מניות
שינוי בנכסי ביטוח משנה
שינוי בהוצאות רכישה נדחות
מסים על ההכנסה
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה
תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
פרמיות לגבייה
חייבים ויתרות חובה
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות בשל הטבות לעובדים
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:

ריבית ששולמה
ריבית שהתקבלה
מסים ששולמו
מסים שהתקבלו
דיבידנד שהתקבל

סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
	2014	2015	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			
753,834	882,391	1,456,438	753,834	1,288,445
601,165	519,290	848,572	601,165	473,575
<u>1,354,999</u>	<u>1,401,681</u>	<u>2,305,010</u>	<u>1,354,999</u>	<u>1,762,020</u>
1,288,445	1,055,457	1,361,541	1,055,457	1,361,541
473,575	591,873	533,856	591,873	533,856
<u>1,762,020</u>	<u>1,647,330</u>	<u>1,895,397</u>	<u>1,647,330</u>	<u>1,895,397</u>

(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

תיאור החברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם ניידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, והמחזיקים (ביחד) בכ- 61.86% ממניות החברה. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, פנסיה וגמל), ביטוח בריאות וביטוח כללי. בנוסף עוסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם השקעות בנדל"ן בחו"ל באמצעות חברה בשליטתה המלאה.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל אביב-יפו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

דוחות כספיים ביניים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר, 2015 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור להלן:

(1) בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 עדכנה מנורה ביטוח את ההנחות בחישוב הפרשות לתביעות תלויות בגין תביעות חד פעמיות במגזרי ביטוח חיים ובריאות בענפי מוות, נכות ומחלות קשות, אשר חלקן לא נכללו במודל האקטוארי. העדכון נובע מהערכת אומדן תביעות תלויות שנסגרו ונפתחו מחדש בתקופות דיווח מאוחרות יותר. בהתאם, בוצעה הגדלה בהפרשה לתביעות תלויות בענפים אלו, בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח חיים ובסך של כ- 2 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח בריאות. ההשפעה של שינוי האומדן האמור בשני המגזרים הינה בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח לאחר מס. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 לא היה צורך בעדכון ההפרשה האמורה.

(2) מנורה ביטוח מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 חלה ירידה בריבית חסרת סיכון ומנורה ביטוח הגדילה הפרשות לעתודות תשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם) בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס), לעומת כ- 71 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 44 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך)

(2) (המשך)

בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 חלה עלייה בריבית חסרת הסיכון ומנורה ביטוח הקטינה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 3 מיליוני ש"ח לאחר מס) לעומת הגדלת הפרשה בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח (כ- 14 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2014. בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014 מנורה ביטוח הגדילה הפרשות בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 19 מיליוני ש"ח לאחר מס).

(3) בחודש אוגוסט 2015 פורסם חוזר ביטוח שעניינו אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות (LAT) בביטוח חיים ובריאות ("חוזר ה-LAT"). החוזר מתייחס לנושאים הבאים:

- הנחיות מדידה לגבי שני מאפיינים של תזרימי המזומנים העתידיים: חוסר נזילות (באמצעות פרמיית אי נזילות) וסיכונים ביטוחיים אשר אינם ניתנים לפיזור (Cost of non-hedgeable risks", CNHR).
- קביעה כי בחירת הנחות דמוגרפיות לצורך חישוב האומדנים השוטפים תעשה ברמה של "Best Estimate" תוך הפעלת שיקול דעת.
- קביעה כי הנחת הריבית והתשואה המתאימה תהיה על פי עקום הריביות חסר סיכון לתאריך הדיווח.
- שימוש בשווי העדכני של נכסים שאינם נמדדים בדוחות הכספיים בשווי הוגן (למעט אג"ח מיועדות).
- קביעה כי שיטת פרמיית אי הנזילות תהיה, עד לסיום בחינת הממונה, על פי שיטת QIS5, ללא קטימה בטווח הארוך.

כתוצאה מיישום חוזר ה-LAT הגדילה החברה את ההפרשות בגין התחייבויות ביטוחיות בברוטו ובשייר במגזר ביטוח חיים בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 3 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015. השינויים בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 היו לא מהותיים.

(4) בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015, עדכנה מנורה ביטוח את ההנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין מרכיב הפרמיה בחסר בענפי בריאות. שינוי האומדן נובע מהניסיון המצטבר שרכשה מנורה ביטוח לאורך השנים בטיפול בתביעות במגזר הבריאות. ההשפעה של שינוי האומדן לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015 הינה הגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות בברוטו בסך של כ- 70 מיליון ש"ח ובשייר בסך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 0.4 מיליוני ש"ח לאחר מס).

(5) בשל התנודתיות הגבוהה בשוק ההון בתקופת הדוח, חל שינוי מהותי בתמהיל קרנות הנאמנות המנוהלות על ידי חברה נכדה מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ (להלן - מנורה קרנות נאמנות). בתקופת הדוח עמדו הפדיונות בקרנות הנאמנות המנוהלות על ידי מנורה קרנות נאמנות בסך של כשני מיליארד ש"ח וקצב ההכנסות מדמי הניהול פחת בהדרגה בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015. לאור האמור לעיל, פנתה מנורה קרנות נאמנות למעריך שווי חיצוני בלתי תלוי, לצורך בחינת הסכום בר ההשבה של המוניטין שנוצר בעת רכישת פעילות קרנות הנאמנות, תוך חישוב השווי ההוגן של פעילות היחידה ליום 30 בספטמבר, 2015.

הסכום בר ההשבה של המוניטין נקבע על בסיס שווי השימוש, המחושב לפי אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהנכס, אשר נקבע בהתאם לתקציב לחמש השנים הקרובות אשר אושר על ידי הנהלת מנורה קרנות נאמנות. בהתבסס על מודל WACC ופרמטרים נוספים כגון פרמיית השוק ושיעור ההון, שיעור ההיוון לאחר מס לפיו הוונו תזרימי המזומנים הינו 10.5% (בשנת 2014 - 11.0%). תחזיות תזרימי המזומנים לתקופה העולה על חמש שנים נאמדו תוך שימוש בשיעור צמיחה שנתי קבוע בשיעור של 2.5% (בשנת 2014 - 3.5%), המהווה את שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך.

בהתאם לממצאי הבחינה של מעריך השווי, השווי ההוגן המיוחס למוניטין של פעילות קרנות הנאמנות נמוך מערכה של פעילות זו ליום 30 בספטמבר, 2015 ולפיכך נרשמה הפחתה בגין ירידת ערך המוניטין בסך של שלושה מיליוני ש"ח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. שינויים מוצעים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי

בחודש פברואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013 (להלן - "התקנות החדשות") וחוזר שעודכן בחודש ינואר 2015 (להלן, ביחד - "התיקון") שעניינם עדכון הוראות הדין הקיימות בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי.

התיקון ביטל את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984, כאשר במקומן תבואנה התקנות החדשות. השינוי המרכזי שיחול עם כניסת התיקון לתוקף הינו ביטול, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2015, של עתודת עודף הכנסות על הוצאות (להלן - "העתודה"). העתודה מחושבת, כיום לתקופה של שלוש שנים, בענפי ביטוח כללי עם זנב תביעות ארוך (בעיקר רכב חובה וחבויות) אשר מחושבת לגביהם הערכה אקטוארית.

בנוסף, פורסמה בחודש ינואר 2015, עמדת הממונה לעניין נוהג מיטבי לאקטוארים בבואם לחשב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך הדוחות הכספיים כך שישקפו באופן נאות והולם את ההתחייבויות הביטוחיות. עמדת הממונה כוללת, בין היתר, את הקביעות הבאות:

1. "זהירות" משמעה כי, לגבי עתודה שחושבה על ידי אקטואר, "עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" פרושה כי קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות.

2. התייחסות לשיעור היוון תזרים מזומנים.

3. קיבוץ - לצורך עקרון הזהירות בענפים שאינם מקובצים (כהגדרתם בחוזר - ענפים סטטיסטיים), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק) בענף. בענפים מקובצים (שאינם סטטיסטיים), ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת.

4. קביעת גובה התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות שנמכרו בפרקי זמן הסמוכים לתאריך הדיווח ולסיכונים שטרם חלפו.

כצעד משלים לתיקון עודכנו, בחודש אוקטובר 2015, הוראות המדידה, הכלולות בחוזר המאוחד, לגבי חלקם של מבטחי משנה בהוצאות רכישה נדחות ובפרמיה שטרם הורווחה בענף ביטוח כללי וזאת החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2015.

חברות הביטוח המאוחדות בוחנות את ההשפעה הכוללת של התיקון על הדוחות הכספיים, יחד עם עמדת הממונה. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה, שכן היישום לראשונה של עמדת הממונה יחול בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2015.

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום:

0.9	(0.2)	(0.6)	30 בספטמבר, 2015
6.5	0.1	(0.3)	30 בספטמבר, 2014

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

4.1	0.3	(0.4)	30 בספטמבר, 2015
7.5	0.3	(0.3)	30 בספטמבר, 2014

12.0	(0.1)	(0.2)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014
------	-------	-------	------------------------------------

באור 3: - מגזרי פעילות

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

● ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים המחושבים בשיטת עודף הכנסות על הוצאות כגון כלי שייט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

4. הפעילות אשר אינה מיוחסת למגזרי פעילות, כוללת פעילות ייזום פרויקטים והשקעות בנדל"ן, שירותים ומוצרים פיננסיים (ניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות ומתן התחייבויות חיתומיות), פעילות של תיווך ביטוחי והכנסות מהשקעות והוצאות מימון שלא יוחסו למגזרי הפעילות האחרים.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שהפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה. במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015					
ס"ה כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,383,437	-	-	2,311,890	419,797	1,651,750
575,326	-	-	391,422	87,553	96,351
3,808,111	-	-	1,920,468	332,244	1,555,399
740,340	(15,746)	66,494	108,143	26,972	554,477
604,397	-	56,255	-	-	548,142
106,142	(30,018)	48,126	72,826	4,898	10,310
14,112	(216)	8,753	-	-	5,575
5,273,102	(45,980)	179,628	2,101,437	364,114	2,673,903
3,730,325	-	-	1,660,412	175,432	1,894,481
(323,977)	-	-	(264,265)	8,064	(67,776)
3,406,348	-	-	1,396,147	183,496	1,826,705
974,148	(30,220)	48,224	462,140	135,288	358,716
533,872	(15,329)	62,087	94,123	39,804	353,187
19,451	-	4,744	-	-	14,707
53,551	(431)	46,702	2,186	902	4,192
4,987,370	(45,980)	161,757	1,954,596	359,490	2,557,507
6,219	-	2,681	2,660	170	708
291,951	-	20,552	149,501	4,794	117,104
(93,176)	-	(22,852)	(22,189)	(8,616)	(39,519)
198,775	-	(2,300)	127,312	(3,822)	77,585

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 30 בספטמבר, 2015					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
16,877,802	-	-	5,888,389	993,809	9,995,604
20,605,163	-	-	-	52,541	20,552,622

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014					
ס"ה כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,176,407	-	-	2,193,141	411,534	1,571,732
624,849	-	-	448,694	85,450	90,705
3,551,558	-	-	1,744,447	326,084	1,481,027
1,815,297	(15,596)	66,113	138,971	29,181	1,596,628
645,494	-	56,301	-	-	589,193
129,303	(27,811)	47,674	78,594	8,737	22,109
1,738	(88)	1,358	-	-	468
6,143,390	(43,495)	171,446	1,962,012	364,002	3,689,425
4,971,351	-	-	1,714,013	407,628	2,849,710
(695,493)	-	-	(427,529)	(222,176)	(45,788)
4,275,858	-	-	1,286,484	185,452	2,803,922
936,379	(28,007)	50,592	443,375	127,329	343,090
528,046	(15,349)	67,146	87,336	37,411	351,502
17,141	-	1,823	-	-	15,318
63,857	(139)	56,976	3,574	91	3,355
5,821,281	(43,495)	176,537	1,820,769	350,283	3,517,187
8,640	-	3,134	(171)	791	4,886
330,749	-	(1,957)	141,072	14,510	177,124
86,441	-	41,870	12,963	4,906	26,702
417,190	-	39,913	154,035	19,416	203,826

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 30 ביוני, 2014					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
16,504,415	-	-	5,560,423	1,004,207	9,939,785
18,575,385	-	-	-	62,625	18,512,760

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,500,518	-	-	787,696	143,181	569,641
193,875	-	-	134,657	29,280	29,938
1,306,643	-	-	653,039	113,901	539,703
(193,399)	(5,295)	(6,623)	53,704	5,249	(240,434)
157,267	-	16,973	-	-	140,294
36,882	(10,181)	16,323	21,792	6,759	2,189
1,518	(82)	1,017	-	-	583
1,308,911	(15,558)	27,690	728,535	125,909	442,335
921,913	-	-	550,264	136,942	234,707
(178,037)	-	-	(79,641)	(78,272)	(20,124)
743,876	-	-	470,623	58,670	214,583
327,554	(10,269)	15,235	157,683	45,186	119,719
176,769	(5,103)	20,313	30,185	13,431	117,943
8,568	-	3,582	-	-	4,986
24,062	(186)	21,706	681	394	1,467
1,280,829	(15,558)	60,836	659,172	117,681	458,698
(808)	-	814	513	(374)	(1,761)
27,274	-	(32,332)	69,876	7,854	(18,124)
(60,334)	-	(33,883)	(32,327)	842	5,034
(33,060)	-	(66,215)	37,549	8,696	(13,090)

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,415,714	-	-	754,197	140,680	520,837
203,404	-	-	146,290	28,392	28,722
1,212,310	-	-	607,907	112,288	492,115
745,767	(5,220)	7,550	57,566	17,372	668,499
228,386	-	19,850	-	-	208,536
36,287	(9,799)	15,205	19,097	2,457	9,327
815	(28)	682	-	-	161
2,223,565	(15,047)	43,287	684,570	132,117	1,378,638
1,824,419	-	-	577,646	144,871	1,101,902
(202,900)	-	-	(109,995)	(80,108)	(12,797)
1,621,519	-	-	467,651	64,763	1,089,105
311,850	(9,863)	16,849	149,656	42,484	112,724
181,167	(5,132)	24,425	29,843	12,782	119,249
5,714	-	609	-	-	5,105
24,818	(52)	22,446	1,017	58	1,349
2,145,068	(15,047)	64,329	648,167	120,087	1,327,532
1,201	-	1,712	(1,003)	71	421
79,698	-	(19,330)	35,400	12,101	51,527
18,739	-	27,692	3,353	(713)	(11,593)
98,437	-	8,362	38,753	11,388	39,934

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר					
אלפי ש"ח					
5,596,269	-	-	2,956,138	554,048	2,086,083
816,262	-	-	585,124	113,045	118,093
4,780,007	-	-	2,371,014	441,003	1,967,990
1,875,371	(21,233)	82,235	172,527	35,900	1,605,942
831,298	-	76,719	-	-	754,579
166,529	(36,307)	61,130	102,760	10,973	27,973
2,177	(339)	1,849	-	-	667
7,655,382	(57,879)	221,933	2,646,301	487,876	4,357,151
6,097,288	-	-	2,265,845	512,973	3,318,470
(833,717)	-	-	(517,217)	(245,986)	(70,514)
5,263,571	-	-	1,748,628	266,987	3,247,956
1,247,511	(36,566)	66,705	604,425	168,242	444,705
710,048	(20,720)	88,003	119,484	50,307	472,974
22,936	-	2,430	-	-	20,506
82,525	(593)	73,198	4,011	862	5,047
7,326,591	(57,879)	230,336	2,476,548	486,398	4,191,188
29,611	-	(5,259)	12,098	4,110	18,662
358,402	-	(13,662)	181,851	5,588	184,625
56,290	-	32,338	(16,028)	7,187	32,793
414,692	-	18,676	165,823	12,775	217,418

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 בדצמבר, 2014

מבוקר					
אלפי ש"ח					
16,508,787	-	-	5,569,486	1,020,876	9,918,425
19,061,142	-	-	-	63,823	18,997,319

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
624,654	1,093,932	491,864	275,193	2,485,643
17,913	48,576	296,092	82,796	445,377
606,741	1,045,356	195,772	192,397	2,040,266
(15,689)	(77,150)	(5,767)	(21,192)	(119,798)
591,052	968,206	190,005	171,205	1,920,468
52,532	21,948	9,642	24,021	108,143
-	2,722	64,404	5,700	72,826
643,584	992,876	264,051	200,926	2,101,437
441,346	766,045	281,351	171,670	1,660,412
(17,458)	(28,109)	(183,960)	(34,738)	(264,265)
423,888	737,936	97,391	136,932	1,396,147
56,610	234,049	119,917	51,564	462,140
25,003	37,964	20,434	10,722	94,123
588	337	923	338	2,186
506,089	1,010,286	238,665	199,556	1,954,596
1,539	358	100	663	2,660
139,034	(17,052)	25,486	2,033	149,501
(14,675)	(3,261)	(523)	(3,730)	(22,189)
124,359	(20,313)	24,963	(1,697)	127,312
3,067,755	939,284	540,456	1,340,894	5,888,389
2,913,737	897,169	159,953	875,354	4,846,213

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 82% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש		סה"כ
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)	
אלפי ש"ח				
637,555	998,019	492,257	252,227	2,380,058
17,989	29,035	285,006	68,311	400,341
619,566	968,984	207,251	183,916	1,979,717
(38,069)	(146,303)	(20,990)	(29,908)	(235,270)
581,497	822,681	186,261	154,008	1,744,447
77,964	23,870	10,254	26,883	138,971
-	15,314	59,751	3,529	78,594
659,461	861,865	256,266	184,420	1,962,012
497,439	637,900	363,010	215,664	1,714,013
(8,361)	(70,699)	(286,854)	(61,615)	(427,529)
489,078	567,201	76,156	154,049	1,286,484
55,393	215,770	123,520	48,692	443,375
23,680	34,436	19,511	9,709	87,336
1,142	876	1,053	503	3,574
569,293	818,283	220,240	212,953	1,820,769
(103)	(21)	(7)	(40)	(171)
90,065	43,561	36,019	(28,573)	141,072
11,447	1,200	(804)	1,120	12,963
101,512	44,761	35,215	(27,453)	154,035
2,950,727	816,137	558,196	1,235,363	5,560,423
2,794,331	772,264	145,714	784,702	4,497,011

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 80% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ	
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)		
בלתי מבוקר אלפי ש"ח					
192,988	346,532	168,505	96,314	804,339	פרמיות ברוטו
5,945	12,190	106,420	37,267	161,822	פרמיות ביטוח משנה
187,043	334,342	62,085	59,047	642,517	פרמיות בשייר
11,240	(1,732)	1,327	(313)	10,522	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
198,283	332,610	63,412	58,734	653,039	פרמיות שהורווחו בשייר
27,635	9,601	4,054	12,414	53,704	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	1,040	18,700	2,052	21,792	הכנסות מעמלות
225,918	343,251	86,166	73,200	728,535	סך כל ההכנסות
135,140	265,549	78,784	70,791	550,264	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(3,878)	(11,213)	(54,069)	(10,481)	(79,641)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
131,262	254,336	24,715	60,310	470,623	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
19,097	81,486	39,866	17,234	157,683	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,929	12,284	6,543	3,429	30,185	הוצאות הנהלה וכלליות
188	101	281	111	681	הוצאות מימון
158,476	348,207	71,405	81,084	659,172	סך כל ההוצאות
291	73	20	129	513	חלק ברווחי חברות כלולות רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
67,733	(4,883)	14,781	(7,755)	69,876	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(21,445)	(5,214)	(1,039)	(4,629)	(32,327)	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
46,288	(10,097)	13,742	(12,384)	37,549	

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויים (אחרים **)	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
205,219	317,570	159,808	86,145	768,742
5,985	7,862	94,210	30,635	138,692
199,234	309,708	65,598	55,510	630,050
159	(16,127)	(2,281)	(3,894)	(22,143)
199,393	293,581	63,317	51,616	607,907
33,260	8,907	3,720	11,679	57,566
-	4,013	14,468	616	19,097
232,653	306,501	81,505	63,911	684,570
174,889	222,839	81,327	98,591	577,646
(2,850)	(17,700)	(61,159)	(28,286)	(109,995)
172,039	205,139	20,168	70,305	467,651
18,823	75,896	38,785	16,152	149,656
8,070	11,794	6,670	3,309	29,843
305	214	358	140	1,017
199,237	293,043	65,981	89,906	648,167
(605)	(124)	(39)	(235)	(1,003)
32,811	13,334	15,485	(26,230)	35,400
3,744	395	(390)	(396)	3,353
36,555	13,729	15,095	(26,626)	38,753

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 80% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי חבויים אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014					
ענפי רכב חובה	ענפי רכוש ואחרים (*)	ענפי רכוש ואחרים (**)	רכב רכוש	רכב חובה	
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	
אלפי ש"ח					
3,077,729	334,845	633,870	1,288,673	820,341	פרמיות ברוטו
536,377	104,898	371,086	36,241	24,152	פרמיות ביטוח משנה
2,541,352	229,947	262,784	1,252,432	796,189	פרמיות בשייר
(170,338)	(22,276)	(13,149)	(120,123)	(14,790)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
2,371,014	207,671	249,635	1,132,309	781,399	פרמיות שהורווחו בשייר
172,527	35,925	13,348	30,402	92,852	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
102,760	5,447	79,895	17,418	-	הכנסות מעמלות
2,646,301	249,043	342,878	1,180,129	874,251	סך כל ההכנסות
2,265,845	294,158	454,327	876,284	641,076	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(517,217)	(87,092)	(343,907)	(83,990)	(2,228)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,748,628	207,066	110,420	792,294	638,848	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
604,425	66,878	167,362	294,472	75,713	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
119,484	13,255	26,721	47,018	32,490	הוצאות הנהלה וכלליות
4,011	612	1,426	962	1,011	הוצאות מימון
2,476,548	287,811	305,929	1,134,746	748,062	סך כל ההוצאות
12,098	2,832	456	1,472	7,338	חלק ברווחי חברות כלולות
181,851	(35,936)	37,405	46,855	133,527	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(16,028)	(4,859)	89	(986)	(10,272)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
165,823	(40,795)	37,494	45,869	123,255	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
5,569,486	1,278,830	534,368	789,289	2,966,999	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2014 (מבוקר)
4,520,866	800,815	144,950	756,221	2,818,880	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2014 (מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 85% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	1,651,750	1,651,750	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	96,351	96,351	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	1,555,399	1,555,399	פרמיות שהורווחו בשייר
167,131	82	387,264	554,477	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
73,305	334,450	140,387	548,142	הכנסות מדמי ניהול
-	-	10,310	10,310	הכנסות מעמלות
4,554	1,001	20	5,575	הכנסות אחרות
244,990	335,533	2,093,380	2,673,903	סך כל ההכנסות
153,010	-	1,741,471	1,894,481	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(67,776)	(67,776)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
153,010	-	1,673,695	1,826,705	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
16,795	93,873	248,048	358,716	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
41,427	149,028	162,732	353,187	הוצאות הנהלה וכלליות
7,357	7,350	-	14,707	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
164	342	3,686	4,192	הוצאות מימון
218,753	250,593	2,088,161	2,557,507	סך כל ההוצאות
-	-	708	708	חלק ברווחי חברות כלולות
26,237	84,940	5,927	117,104	רווח לפני מסים על ההכנסה
(4)	(20)	(39,495)	(39,519)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
26,233	84,920	(33,568)	77,585	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	1,571,732	1,571,732	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	90,705	90,705	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	1,481,027	1,481,027	פרמיות שהורווחו בשייר
184,257	2,398	1,409,973	1,596,628	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
67,667	308,648	212,878	589,193	הכנסות מדמי ניהול
-	-	22,109	22,109	הכנסות מעמלות
-	468	-	468	הכנסות אחרות
251,924	311,514	3,125,987	3,689,425	סך כל ההכנסות
166,912	-	2,682,798	2,849,710	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(45,788)	(45,788)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
166,912	-	2,637,010	2,803,922	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
12,055	85,464	245,571	343,090	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
41,687	141,082	168,733	351,502	הוצאות הנהלה וכלליות
7,968	7,350	-	15,318	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
354	364	2,637	3,355	הוצאות מימון
228,976	234,260	3,053,951	3,517,187	סך כל ההוצאות
-	-	4,886	4,886	חלק ברווחי חברות כלולות
22,948	77,254	76,922	177,124	רווח לפני מסים על ההכנסה
(12)	(84)	26,798	26,702	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
22,936	77,170	103,720	203,826	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	569,641	569,641
-	-	29,938	29,938
-	-	539,703	539,703
71,177	(687)	(310,924)	(240,434)
24,574	116,050	(330)	140,294
-	-	2,189	2,189
-	576	7	583
95,751	115,939	230,645	442,335
68,432	-	166,275	234,707
-	-	(20,124)	(20,124)
68,432	-	146,151	214,583
5,542	33,051	81,126	119,719
13,886	49,028	55,029	117,943
2,536	2,450	-	4,986
47	17	1,403	1,467
90,443	84,546	283,709	458,698
-	-	(1,761)	(1,761)
5,308	31,393	(54,825)	(18,124)
(20)	(59)	5,113	5,034
5,288	31,334	(49,712)	(13,090)

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק בהפסדי חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	520,837	520,837	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	28,722	28,722	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	492,115	492,115	פרמיות שהורווחו בשייר
71,960	1,241	595,298	668,499	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
23,068	107,750	77,718	208,536	הכנסות מדמי ניהול
-	-	9,327	9,327	הכנסות מעמלות
-	161	-	161	הכנסות אחרות
95,028	109,152	1,174,458	1,378,638	סך כל ההכנסות
68,018	-	1,033,884	1,101,902	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(12,797)	(12,797)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
68,018	-	1,021,087	1,089,105	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
3,745	30,441	78,538	112,724	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
13,562	46,035	59,652	119,249	הוצאות הנהלה וכלליות
2,655	2,450	-	5,105	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
31	82	1,236	1,349	הוצאות מימון
88,011	79,008	1,160,513	1,327,532	סך כל ההוצאות
-	-	421	421	חלק ברווחי חברות כלולות
7,017	30,144	14,366	51,527	רווח לפני מסים על ההכנסה
49	12	(11,654)	(11,593)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
7,066	30,156	2,712	39,934	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	2,086,083	2,086,083	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	118,093	118,093	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	1,967,990	1,967,990	פרמיות שהורווחו בשייר
226,299	1,467	1,378,176	1,605,942	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
91,331	417,970	245,278	754,579	הכנסות מדמי ניהול
-	-	27,973	27,973	הכנסות מעמלות
-	658	9	667	הכנסות אחרות
317,630	420,095	3,619,426	4,357,151	סך כל ההכנסות
211,954	-	3,106,516	3,318,470	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(70,514)	(70,514)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
211,954	-	3,036,002	3,247,956	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
18,299	108,667	317,739	444,705	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
51,954	193,318	227,702	472,974	הוצאות הנהלה וכלליות
10,706	9,800	-	20,506	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
1,562	587	2,898	5,047	הוצאות מימון
294,475	312,372	3,584,341	4,191,188	סך כל ההוצאות
-	-	18,662	18,662	חלק ברווחי חברות כלולות
23,155	107,723	53,747	184,625	רווח לפני מסים על ההכנסה
18	12	32,763	32,793	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
23,173	107,735	86,510	217,418	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4: - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום	ליום 30 בספטמבר		
31 בדצמבר	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
72,152	72,809	74,534	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות:
6,399,325	6,399,007	7,087,117	נכסי חוב סחירים
3,880,914	3,866,838	4,056,345	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
3,684,180	4,015,096	4,109,433	מניות
3,879,406	3,331,273	4,193,690	השקעות פיננסיות אחרות (**)
17,843,825	17,612,214	19,446,585	סך הכל השקעות פיננסיות
1,288,445	1,055,457	1,361,541	מזומנים ושווי מזומנים
150,729	132,217	134,222	אחר
<u>19,355,151</u>	<u>18,872,697</u>	<u>21,016,882</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
<u>487,203</u>	<u>487,082</u>	<u>471,538</u>	(*) כולל נכסים שנמדדו לפי עלות מופחתת בהתאם להוראת שעה שפרסם המפקח
<u>561,229</u>	<u>565,547</u>	<u>530,605</u>	השווי ההוגן של הנכסים כאמור

(**) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,087,117	75	96,747	6,990,295
3,584,807	6,467	3,578,340	-
4,109,433	27,891	9,872	4,071,670
4,193,690	1,099,903	589,162	2,504,625
18,975,047	1,134,336	4,274,121	13,566,590

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

ליום 30 בספטמבר, 2014			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
6,399,007	-	2,539	6,396,468
3,379,756	13,219	3,366,537	-
4,015,096	40,180	152,139	3,822,777
3,331,273	996,797	337,549	1,996,927
17,125,132	1,050,196	3,858,764	12,216,172

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2014			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
6,399,325	-	198,360	6,200,965
3,393,711	14,014	3,379,697	-
3,684,180	38,671	133,588	3,511,921
3,879,406	1,078,686	402,885	2,397,835
17,356,622	1,131,371	4,114,530	12,110,721

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים		
	סה"כ	מניות	נכסי חוב סחירים	נכסי חוב סחירים	
1,131,371	1,078,686	38,671	14,014	-	יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)
(5,239)	(3,655)	(3,212)	2,261	(633)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
105,341	105,341	-	-	-	רכישות
(88,037)	(80,469)	(7,568)	-	-	מכירות
(2,703)	-	-	(2,703)	-	פדיונות
849	-	-	141	708	העברות אל רמה 3
(7,246)	-	-	(7,246)	-	העברות מתוך רמה 3
<u>1,134,336</u>	<u>1,099,903</u>	<u>27,891</u>	<u>6,467</u>	<u>75</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015
<u>3,461</u>	<u>9,975</u>	<u>(5,377)</u>	<u>(504)</u>	<u>(633)</u>	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2015

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
	השקעות פיננסיות	נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	
סה"כ	אחרות			
1,078,540	986,921	82,583	9,036	יתרה ליום 1 בינואר, 2014 (מבוקר)
131,391	72,120	53,416	5,855	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
99,812	99,812	-	-	רכישות
(165,828)	(145,062)	(20,766)	-	מכירות
(1,024)	-	-	(1,024)	פדיונות
7,954	-	59	7,895	העברות אל רמה 3
(100,649)	(16,994)	(75,112)	(8,543)	העברות מתוך רמה 3
<u>1,050,196</u>	<u>996,797</u>	<u>40,180</u>	<u>13,219</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2014
				סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2014
<u>87,198</u>	<u>92,192</u>	<u>(6,402)</u>	<u>1,408</u>	

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
סה"כ					
1,120,969	1,069,222	41,192	10,480	75	יתרה ליום 1 ביולי, 2015
25,405	31,431	(5,733)	(293)	-	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
24,596	24,596	-	-	-	רכישות
(32,914)	(25,346)	(7,568)	-	-	מכירות
(1,689)	-	-	(1,689)	-	פדיונות
80	-	-	80	-	העברות אל רמה 3
(2,111)	-	-	(2,111)	-	העברות מתוך רמה 3
<u>1,134,336</u>	<u>1,099,903</u>	<u>27,891</u>	<u>6,467</u>	<u>75</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015
					סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2015
<u>19,322</u>	<u>29,316</u>	<u>(7,898)</u>	<u>(2,096)</u>	<u>-</u>	

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
	השקעות פיננסיות	נכסי חוב שאינם סחירים		
סה"כ	אחרות	מניות		
1,128,524	994,285	119,084	15,155	יתרה ליום 1 ביולי, 2014
68,278	53,418	16,915	(2,055)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
36,984	36,984	-	-	רכישות
(108,656)	(87,890)	(20,766)	-	מכירות
(37)	-	-	(37)	פדיונות
7,224	-	59	7,165	העברות אל רמה 3
(82,121)	-	(75,112)	(7,009)	העברות מתוך רמה 3
<u>1,050,196</u>	<u>996,797</u>	<u>40,180</u>	<u>13,219</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2014
				סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2014
<u>16,798</u>	<u>65,435</u>	<u>(42,903)</u>	<u>(5,734)</u>	

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
מבוקר				
אלפי ש"ח				
	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
סה"כ				
1,078,540	986,921	82,583	9,036	יתרה ליום 1 בינואר, 2014
180,359	129,011	51,907	(559)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
125,002	125,002	-	-	רכישות
(167,760)	(146,994)	(20,766)	-	מכירות
(3,141)	-	-	(3,141)	פדיונות
18,189	1,740	59	16,390	העברות אל רמה 3
(99,818)	(16,994)	(75,112)	(7,712)	העברות מתוך רמה 3
<u>1,131,371</u>	<u>1,078,686</u>	<u>38,671</u>	<u>14,014</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014
<u>139,044</u>	<u>152,358</u>	<u>(7,912)</u>	<u>(5,402)</u>	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2014

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ההרכב:

ליום 30 בספטמבר, 2015

ערך בספרים שווי הוגן

בלתי מבוקר

אלפי ש"ח

8,501,108 6,650,485

4,437,210 4,060,463

12,938,318 10,710,948

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2014

ערך בספרים שווי הוגן

בלתי מבוקר

אלפי ש"ח

8,497,017 6,546,507

4,574,145 4,071,716

13,071,162 10,618,223

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2014

ערך בספרים שווי הוגן

מבוקר

אלפי ש"ח

8,492,362 6,618,478

4,490,096 4,074,662

12,982,458 10,693,140

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

ליום 30 בספטמבר, 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,343,892	1,252	44,720	4,297,920	נכסי חוב סחירים
240,861	3,723	-	237,138	מניות
1,256,205	200,558	194,803	860,844	השקעות פיננסיות אחרות
<u>5,840,958</u>	<u>205,533</u>	<u>239,523</u>	<u>5,395,902</u>	סה"כ

ליום 30 בספטמבר, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,344,608	-	10,644	4,333,964	נכסי חוב סחירים
277,661	5,604	-	272,057	מניות
1,179,219	186,234	118,737	874,248	השקעות פיננסיות אחרות
<u>5,801,488</u>	<u>191,838</u>	<u>129,381</u>	<u>5,480,269</u>	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,315,491	-	83,813	4,231,678	נכסי חוב סחירים
258,896	8,948	-	249,948	מניות
1,232,175	194,584	164,282	873,309	אחרות
<u>5,806,562</u>	<u>203,532</u>	<u>248,095</u>	<u>5,354,935</u>	סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב				
סה"כ	אחרות	מניות	סחירים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
203,532	194,584	8,948	-	יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)
1,821	3,089	(169)	(1,099)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
(3,130)	(1,284)	(1,846)	-	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
21,988	21,988	-	-	רכישות
(21,029)	(17,819)	(3,210)	-	מכירות
2,351	-	-	2,351	העברות אל רמה 3
<u>205,533</u>	<u>200,558</u>	<u>3,723</u>	<u>1,252</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015
<u>4,519</u>	<u>7,248</u>	<u>(1,630)</u>	<u>(1,099)</u>	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2015

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	
	בלתי מבוקר		
224,286	210,856	13,430	יתרה ליום 1 בינואר, 2014 (מבוקר)
14,300	10,805	3,495	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
72	1,889	(1,817)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח כולל אחר
5,135	5,135	-	רכישות
(45,167)	(35,641)	(9,526)	מכירות
(12)	(12)	-	פדיונות
22	-	22	העברות אל רמה 3
(6,798)	(6,798)	-	העברות מתוך רמה 3
<u>191,838</u>	<u>186,234</u>	<u>5,604</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2014
<u>550</u>	<u>2,366</u>	<u>(1,816)</u>	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2014

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ
סחירים			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,252	8,504	191,599	201,355
-	(219)	2,070	1,851
-	(1,352)	4,527	3,175
-	-	4,887	4,887
-	(3,210)	(2,525)	(5,735)
1,252	3,723	200,558	205,533
יתרה ליום 1 ביולי, 2015			
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד			
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח כולל אחר			
רכישות			
מכירות			
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015			
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2015			
-	(1,680)	2,657	977

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
מניות	אחרות	סה"כ	
בלתי מבוקר			
13,202	201,708	214,910	יתרה ליום 1 ביולי, 2014
3,643	6,273	9,916	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
(1,737)	(274)	(2,011)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	1,945	1,945	רכישות
(9,526)	(23,412)	(32,938)	מכירות
-	(6)	(6)	פדיונות
22	-	22	העברות אל רמה 3
5,604	186,234	191,838	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2014
(1,668)	(1,883)	(3,551)	סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2014

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	
	מבוקר		
224,286	210,856	13,430	יתרה ליום 1 בינואר, 2014
			סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
			ברווח והפסד
5,185	1,149	4,036	ברווח כולל אחר
13,563	14,189	(626)	רכישות
17,358	15,742	1,616	מכירות
(49,575)	(40,049)	(9,526)	פדיונות
(6)	(6)	-	העברות אל רמה 3
18	-	18	העברות מתוך רמה 3
(7,297)	(7,297)	-	
<u>203,532</u>	<u>194,584</u>	<u>8,948</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014
			סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח
			והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון
<u>(9,217)</u>	<u>(7,941)</u>	<u>(1,276)</u>	ליום 31 בדצמבר, 2014

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר	
	2014	2015		2014	2015
	שווי הוגן		ערך בספרים		
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					
9,820	13,126	6,522	9,375	12,500	6,250
778,214	771,005	667,922	718,172	711,984	621,851
927,452	947,554	1,076,146	839,386	845,220	980,861
11,705	16,904	9,304	5,231	7,408	4,194
418	397	-	420	397	-
1,727,609	1,748,986	1,759,894	1,572,584	1,577,509	1,613,156
202,166	170,926	102,406	202,166	170,926	102,406
1,929,775	1,919,912	1,862,300	1,774,750	1,748,435	1,715,562
756,762	776,775	979,273	669,731	670,879	874,163

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואה מתאגיד בנקאי
אגרות חוב
כתבי התחייבויות נדחים (*)
פיקדון צובר ריבית
הלוואה מחברה כלולה

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים
סך התחייבויות פיננסיות
(*) מזה כתבי התחייבות נדחים
המהווים הון משני והון שלישוני

לפרטים בדבר הנפקת הון שלישוני מורכב בתקופת הדוח, ראה ביאור 7.ב. להלן.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור התחייבויות פיננסיות אשר מוכרות בשווי ההוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

30 בספטמבר, 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
102,406	-	98,203	4,203	נגזרים

30 בספטמבר, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
170,926	-	127,107	43,819	נגזרים

31 בדצמבר, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
202,166	-	192,737	9,429	נגזרים

באור 5: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח) ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - שומרה ביטוח) כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).

כחלק מתהליך יישומה של הדירקטיבה Solvency II, נדרשות חברות הביטוח המאוחדות לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להן הן חשופות ולקבוע הון אשר לדעתן יהווה כרית ביטחון לסיכונים אלו. מנורה ביטוח הגדירה כהון עצמי נדרש (הון יעד) את דרישת ההון כפי שנדרשה על ידי הדירקטיבה, ובלבד שלא יפחת מתקנות ההון. שומרה ביטוח הגדירה כהון עצמי נדרש (הון יעד) כ-105% מדרישות ההון כפי שהוגדרו על ידי המפקח בתקנות ההון. מובהר כי אין מדובר בהון מחייב, אלא בהון יעד שחברות הביטוח המאוחדות תשאפנה לשמור עליו, וכי אין ודאות כי חברות הביטוח המאוחדות תעמודנה בהון יעד זה בכל נקודת זמן. נכון לתאריך הדיווח, חברות הביטוח המאוחדות עומדות בהון היעד שנקבע.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה וגמל) ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - מנורה מהנדסים) מחויבות לעמוד בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 2), התשע"ב-2012.

מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995.

מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), (תיקון), התש"ס-2000.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

מנורה ביטוח		
ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2015	
בלתי		
מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,111,081	2,207,503	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
1,546,456	1,557,737	הון ראשוני בסיסי
271,187	270,477	הון ראשוני מורכב
1,817,643	1,828,214	סך הכל הון ראשוני
408,928	408,233	הון משני מורכב
260,803	217,010	הון משני נחות
669,731	625,243	סך הכל הון משני
-	248,920	הון שלישוני מורכב - ראה סעיף 7 להלן
2,487,374	2,702,377	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
376,293	494,874	עודף לתאריך הדוח (*)
7,904	-	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידן כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווה עודפים שאינם ניתנים לחלוקה
		(א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
320,809	334,456	פעילות בביטוח כללי
8,683	8,846	פעילות בביטוח סיעודי
141,358	141,358	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
814,272	857,324	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואישפוז
3,789	3,758	דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה
34,061	57,372	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
465,288	453,190	נכסי השקעה ונכסים אחרים
127,412	137,985	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
153,561	156,177	סיכונים תפעוליים
41,848	57,037	ערבויות
2,111,081	2,207,503	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח. (המשך)

שומרה ביטוח		
ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2015	
	בלתי	
מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח		
290,002	309,138	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (2א)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
318,082	338,874	הון ראשוני בסיסי
36,144	36,366	הון משני נחות
354,226	375,240	סך הכל ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
64,224	66,102	עודף לתאריך הדוח (*)
26,269	31,133	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידן כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווה עודפים שאינם ניתנים לחלוקה
		(2א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
166,174	176,585	פעילות בביטוח כללי
1,705	1,782	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
70,132	76,218	נכסי השקעה ונכסים אחרים
20,158	20,304	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
31,833	34,249	סיכונים תפעוליים
290,002	309,138	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

Solvency II 3.

בחודש נובמבר 2014 פרסם הפיקוח מכתב למנהלי חברות הביטוח ("המכתב") בעניין מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II. במכתב מצויין כי הפרלמנט האירופי החליט כי יישום הדירקטיבה באירופה יהיה בתחילת שנת 2016 ונקבעו לוחות זמנים ליישום ההנחיות הסופיות.

חברות ביטוח בישראל ידרשו לעמוד בהנחיות ההון החדשות החל מהדוחות הכספיים לשנת 2016. שינוי דרישות ההון כפוף בין היתר לשינוי תקנות ההון והנחיות המפקח.

במהלך שנת 2016 טרם כניסת המשטר החדש לתוקף, יש בכוונת האוצר להחיל דיווח רבעוני לממונה על אינדיקציות ליחס כושר הפירעון החדש, במקביל לדיווח דרישות ההון על פי התקנות הקיימות.

בחודש יולי 2015 פרסם הפיקוח מכתב למנהלי חברות הביטוח בדבר הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

- מבטח שאינו עומד בדרישות ההון בשנה הראשונה ליישום הדירקטיבה, יידרש לנקוט באמצעים הנדרשים על מנת לכסות את החוסר בהון או להקטין את פרופיל הסיכון על מנת להבטיח עמידה בדרישות ההון עד ליום 31 בדצמבר, 2018.

- דרישת הון מוקטנת על חלק מהמניות המוחזקות ע"י החברה ביום 31 בדצמבר, 2016, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך שבע שנים עד שתגיע לשיעורה המלא.

בדעת הפיקוח לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל החברות יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך להערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע, והוגש לפיקוח על ידי חברות הביטוח המאוחדות בחודש אוגוסט 2015, התייחס לשנת 2014 (להלן IQIS4) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסם הפיקוח בחודש אפריל 2015. על פי תוצאות התרגיל, לחברות הביטוח המאוחדות יש עודפי הון. תרגיל IQIS נוסף אמור להיערך בגין שנת 2015.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך דרישות ההון המשתקפות ממנו עשויות להיות גבוהות יותר ביחס להון הקיים וכן להשפיע על שיקולי ההשקעה בנכסים הנובעים מחוזים שאינם תלויי תשואה (כספי הנוסטרו).

יצויין כי, טרם גובשו כללים לגבי מתכונת התאמת ההון אם וככל שיידרש.

לא ניתן בשלב זה להעריך את ההתאמות במודל שייערכו על ידי האוצר לשם התאמתו לשוק הישראלי, ואת הדרישות שייגזרו מסביבת הריבית ושוק ההון שיחולו בעת יישום המודל.

חברות הביטוח המאוחדות עוקבות אחר ההתפתחויות על מנת להיערך למסגרת החדשה ככל שתקבע.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

4. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מבטחים פנסיה וגמל:

ליום 31 בדצמבר, 2014	ליום 30 בספטמבר, 2015	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
135,653	145,514	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון של חברות מנהלות הון עצמי קיים
303,450	344,329	
167,797	198,815	עודף לתאריך הדוח
-	(20,000)	פעולה הונית לאחר תאריך הדוח: דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
167,797	178,815	עודף בהתחשב בפעולה הונית לאחר תאריך הדוח
48,499	53,075	הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
87,864	93,147	היקף נכסים מנוהלים
(710)	(708)	הוצאות שנתיות
135,653	145,514	הקלות בהתאם לחוזר הממונה

בתקופת הדיווח עומדת מבטחים פנסיה וגמל בדרישת הנכסים הנזילים כמפורט בתקנות ההון.

5. דרישת ההון במנורה מהנדסים עומדת על סך של 10 מיליוני ש"ח. ליום 30 בספטמבר, 2015, ההון העצמי של מנורה מהנדסים מסתכם בכ- 12 מיליוני ש"ח ועודף ההון מסתכם בסך של כ- 2 מיליון ש"ח. לאחר תאריך הדיווח, ביום 17 בנובמבר, 2015 הכריז דירקטוריון מנורה מהנדסים על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך של כמיליון ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 19 בנובמבר, 2015.

6. ביום 30 ביוני, 2015 השלימה מנורה ביטוח, באמצעות חברה בת מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ, גיוס חוב בסך של כ- 252 מיליוני ש"ח, בדרך של הנפקה לציבור של כתבי התחייבות נדחים (סדרה ד'). תמורת ההנפקה הוכרה על ידי המפקח כהון שלישוני מורכב של מנורה ביטוח. ראה גם ביאור ב.7.

7. ביום 30 ביוני, 2015, חילקה מבטחים פנסיה וגמל דיבידנד לחברה בסך של 30 מיליוני ש"ח.

8. ביום 30 ביוני 2015, חילקה שומרה ביטוח דיבידנד לחברה בסך של 20 מיליוני ש"ח.

9. ביום 22 בנובמבר, 2015, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 20 מיליוני ש"ח. הדיבידנד ישולם ביום 1 בדצמבר, 2015.

10. ביום 4 באוגוסט, 2015, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה את הגדלת ההון הרשום מ- 88 מיליוני מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת ל- 440 מיליוני מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד הקבוצה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של הקבוצה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ("חוק תובענות ייצוגיות"). מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של הקבוצה להפסדים במקרה של אישור תביעה כייצוגית כנגדה.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית ניתן להגיש בתביעה מהסוג כמפורט בחוק האמור או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת אחרת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין, כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שבגינה ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה הכוללת כל עניין שבין חברת ללקוח, בין אם הצדדים התקשרו בעסקה ובין אם לאו. על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תאושר על התובע הייצוגי להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של עילת תביעה אישית (2) כי העילה מבוססת דיה כדי כך שמתקיים סיכוי לכאורה לזכיית התובע בתביעתו (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלה מהותית של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת וקיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה (4) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לבירור המחלוקת (5) התאמת התובע ובא כוחו לייצג את הקבוצה המיוצגת.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור" ו- "שלב האישור", בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה ("שלב התובענה כייצוגית"). על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור.

במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, גם הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה וההליך ידחה (לגופו או, במקרה של תובענה ייצוגית, ידחה בית המשפט את אישורה כייצוגית), לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בהליכים אשר בהם, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות, כולן או חלקן ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות. בהליכים אשר מצויים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים (ראה סעיף ב' ס"ק 2, 4, 6-7, 9-10, 12-30, סעיף ג' ס"ק 4-1 וסעיף ד' ס"ק 1-2 להלן). במקרה בו, במי מההליכים יש לחברה ו/או לחברות מאוחדות נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה או שההליך מצוי בשלב ראשוני שבו לא ניתן להעריך את סיכויי ההליך.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיף ב' ס"ק 1, 3, 5, 8 ו-11 להלן, אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט המחוזי, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אלא אם להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות בתביעה לגופה תתקבלנה והתובענה, אף אם תנוהל כתובענה ייצוגית, תידחה.

יצוין, כי לעניין באור זה, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית תיחשב כמהותית אם הסכום הנתבע בה, עולה על סך של 15 מיליוני ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות:

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	11/2005 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	פרשנות נספח. פוליסות ביטוח חיים, המתייחסות לכיסוי ביטוחי בגין "נכות תאונתית". הטענה המרכזית הינה: מנורה ביטוח מסייגת את חבותה בכל הקשור לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית הכלול בנספח נכות תאונתית, וזאת דרך חישוב תגמולי הביטוח שלא בהתאם להוראות הנספח. עילות התביעה: הפרת הסכם הביטוח וחובת הגילוי הקבועה בחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו, פעולה שהינה, לפי הטענה, גם בבחינת הטעיה. סעדים מבוקשים: השלמת תגמולי הביטוח ששולמו לסכום שטוען לו התובע; תקופת ההתיישנות; שלילת סעד של ריבית מיוחדת ושיעור הגמול.	כל המבוטחים בפוליסה נכות תאונתית שנרכשה מהנתבעות, אשר במועד הגשת הבקשה לאישור טרם חלפו שלוש שנים ממועד קרות להם מקרה הביטוח, אך למעט מבוטחים כאמור אשר חתמו על הסכם פשרה ו/או כתב ויתור המתייחס במפורש לתובענה זו או ניהלו הליך משפטי וניתן בעניינם פסק דין.	התובענה אושרה כייצוגית. ביום 27 בפברואר, 2014, החליט ביהמ"ש המחוזי כי על הנתבעות לשלם הפרשי תגמולי ביטוח בהתאם למכפלת סכום הביטוח המלא הנקוב בפוליסה בשיעור הנכות החלקית והצמיתה שנקבעה לכל מבוטח שאירע לו מקרה ביטוח, כאמור. ביום 1 במאי, 2014, הגישו התובעים ערעור לבית משפט העליון בנושאים העיקריים הבאים: תקופת ההתיישנות; שלילת סעד של ריבית מיוחדת ושיעור הגמול ושכר הטרחה שנקבע לתובעים הייצוגיים ולבאי כוחם. טרם ניתן פסק דין בערעור.	---
2.	01/2008 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה הינה גבייה ביתר ושללא כדין לכאורה של מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". עילות תביעה: הפרת הוראות הדין הרלבנטיות, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מבוטח אשר נגבה ממנו בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות", בנסיבות ובסכום החורגים מהוראות הדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 1 בינואר, 2014 הגיש המפקח את עמדתו התומכת בעיקרה בעמדת המשיבות. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	2.3 כ- מיליארד בגין ש"ח, תקופה של 7 השנים האחרונות. מתוכם יוחסו למנורה ביטוח כ- 229 מיליון ש"ח.

(1) תאריך הגשת התובענות והבקשות הינו התאריך המקורי בו הוגשו. הערכאה המצוינת הינה הערכאה בה הוגש ההליך במקור.

(2) מבוסס על הקבוצה אותה ביקש התובע לייצג לפי כתב התביעה, המהווה בסיס לאומדן סכום התובענה.

(3) סכום התביעה המפורט לעיל הינו הסכום שהוערך ע"י התובע בעת הגשת התובענה. הסכומים הנקובים בתובענות מוערכים ע"י התובע בהתאם לאומדנים של הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ישנן תובענות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה, ועל כן לא צוין. ככל וצוין על ידי התובע סכום שיוחס לחברה, קיימת התייחסות מפורשת.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
3.	04/2008 ב"ד לעבודה י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הפליה לרעה לכאורה של נשים במסגרת פוליסות "ביטוחי מנהלים" וזאת על ידי הענקת גמלא חודשית נמוכה לנשים מבוטחות, בהגיען לגיל פרישה, מזו שמקבל מבוטח זכר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר אך גביית פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שנגבה מהגברים, על אף ששיעורי התמותה הנמוכים יותר של נשים. עילות תביעה: הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה. סעדים מבוקשים: קביעה כי: (א) ההפליה בה נוהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; (ב) 1) השוואת מקדמי הגמלא למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל. או 2) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של חברי הקבוצה המיוצגת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה.	כלל הנשים העובדות שיש להן פוליסות ביטוח אצל הנתבעת, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים.	ביום 17 באוגוסט, 2014, החליט ביה"ד האזורי לעבודה לאשר את התובענה כייצוגית ואת הקבוצה, תוך החלטה גם על נשים שאינן עובדות אך ברשותן פוליסת ביטוח בתקופה הרלוונטית. ביום 3 בדצמבר 2014, הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר קבע כי הערעור מצריך תשובה מצד המשיבות, ובתוך כך הורה לתובעת להגיש תשובה. ביום 1 באפריל 2015, הגישו המשיבות תגובה לבקשת רשות הערעור. ביום 16 באפריל 2015, קבע בית הדין הארצי, כי יש מקום ליתן רשות ערעור ולקיים דיון בפני מותב.	מאות מיליוני ש"ח.
4.	08/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח ואח'.	אי תשלום שיפוי למבוטחי המשיבה בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה, תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: השבת תגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	כל מבוטח אשר קיבל ממנורה ביטוח החל מיום 1 באפריל, 2004, תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה ולא קיבלו את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 2 ביולי, 2012 נחתם והוגש לאישור בית המשפט, הסדר פשרה בין התובע הייצוגי לבין המשיבות. ביום 22 בדצמבר, 2014 החליט ביהמ"ש לאשר את הסדר הפשרה, אם וככל שהצדדים יסכימו למספר תיקונים, וזאת בהודעה שיגישו לבית המשפט. בדיון שהתקיים בחודש פברואר 2014, העלו המשיבות טענות שונות לגבי התיקונים שהציע בית המשפט בהחלטה האמורה. ביום 20 באפריל 2015, התקבלה עמדת המפקחת על הביטוח בקשר עם טענות הנתבעות. הצדדים התבקשו להודיע האם לאור האמור בעמדת היועמ"ש, ניתן להעביר לבודק את המשך בדיקת הפשרה.	כ-23 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
4.	(המשך)				ביום 3 במאי, 2015, הודיעו הצדדים לבית המשפט כי אינם מתנגדים להמשך הבדיקה בידי הבודק. בית המשפט קיבל את ההודעה וקבע כי על הצדדים לעדכנו בדבר התקדמות הבדיקה ו/או תוצאותיה.	
5.	04/2009 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	הטענה בתובענה היא שבפוליסות ביטוח בריאות בהן המבוטח בחר שלא לתבוע את הפוליסה ולקבל את מחצית ערכו של "טופס 17" הנתבעת עורכת חישוב של תגמולי הביטוח, באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה. עילות התביעה: הטעיה והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. סעדים מבוקשים: השבת תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה וצו המחייב את הנתבעת לפעול מעתה ואילך בהתאם לפרשנות התובעת את הפוליסה.	כלל המבוטחים בביטוח בריאות שעברו ניתוח אלקטיבי שבעלויותיו נשאה קופת החולים בה הם חברים, ולא הנתבעת.	ביום 16 באוגוסט, 2012 אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בעילה של הפרת חוזה. ביום 4 בפברואר, 2013 החליט ביהמ"ש העליון לדחות את בקשת רשות הערעור שהגישה. למנורה ביטוח שמורות כל טענותיה, היה ויוגש ערעור על פסק הדין הסופי. ביום 4 באפריל, 2013, הוגש כתב תביעה מתוקן ע"י התובעת, בהמשך לכך, הגישה מנורה ביטוח כתב הגנה. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	סכום העולה על 10 מיליון ש"ח.
6.	01/2010 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	אי תשלום שיפוי למבוטחים בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתם תוך הפרת הוראות הדין כמפורט בסעיף 4 לעיל. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: השבת תגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	כל מבוטח אשר קיבל משומרה ביטוח, החל מיום 1 באפריל, 2004, תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה ולא קיבלו את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. לפרטים נוספים ראה סעיף 4 לעיל.	כ- 29 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
7.	04/2010 מחוזי - מרכז	המועצה הישראלית לצרכנות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה כלפי הנתבעות הינה הפרה לכאורה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), אי איתור בעלי זכויות, אי העברת כספים, בהגיע המועד לכך לידי האפוטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: מתן צווים מתאימים שיחייבו את המשיבות לקיים את הוראות המפקח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל בעלי הזכויות בנכסים המצויים בידי המשיבות, באחריותן או בשליטתן, ואשר המשיבות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית, ומצויה בהליך גישור.	לא כומת.
8.	04/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים ובריאות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה העיקרית בתובענה הינה שבעת ביטול הביטוח, מכל סיבה שהיא, המשיבות גובות פרמיות עודפות שלא כדין ממבוטחים. כמו כן, לפי הטענה בעת ביצוע החזר פרמיה של החלק היחסי שנגבה ביתר, ההחזר מבוצע בערכים נומינליים. עילות תביעה: הפרות חוק הפיקוח וחוק חוזה הביטוח, חוסר תום לב, הטעיה, מצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין המשיבות בפוליסת כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח.	ביום 23 ביוני, 2015, אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית לגבי חלק מהעילות והסעדים שנתבקשו.	כ- 225 מיליון ש"ח לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
9.	08/2010 מחוזי - ת"א	מבוטחת בפוליסת ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח והחברה.	טענת המבקשת הינה הפחתה, שלא כדין של כספים מפוליסת ביטוח מנהלים של המשיבה, בדרך של השמטת הפקדות שהועברו למנורה ביטוח. עילות התביעה: הפרת הסכם התקשרות, הפרת חובת נאמנות, עוולת הגזל, עוולת הרשלנות וחוסר תום לב	כלל המבוטחים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים אותן מנהלת ו/או מפעילה מנורה ביטוח, אשר לפי הטענה, הופחתו, שלא כדין, מיתרתם בפוליסה כספים שהופקדו במנורה ביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 20 ביוני, 2012 החליט בית המשפט המחוזי להעביר את הדיון בתביעה ובבקשה לאישורה כייצוגית לבית הדין האזורי לעבודה (ת"א). ביום 9 ביוני, 2015, דחה ביהמ"ש את הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. בפסק הדין נקבע, כי לא הונחה כל תשתית ראייתית לפעולה שיטתית ולפרקטיקה של "העלמת" הפקדות, כפי שנטען ע"י התובעת. ביום 1 ביולי 2015, הגישה התובעת ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה.	כ- 110 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
10.	04/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית כספים, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהווים לטענת התובעים שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". עילות תביעה: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח על הביטוח והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; תנאי מקפח בחוזה אחיד. סעדים מבוקשים: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה; מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה".	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של המשיבות או של מי מהן ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים".	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 19 בנובמבר, 2012, הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בתיק תוך פירוט עמדתו בנוגע לגביית "גורם פוליסה". בחודש מאי 2014 הגיש המפקח באמצעות היועץ המשפטי לממשלה עמדה נוספת מטעמו לבית המשפט ובהמשך לדיון שהתקיים בחודש ספטמבר 2014, בו נדונה, בין היתר, שאלת השפעה אפשרית של אישור התובענה על יציבות המשיבות. התובענה מצויה בהליך גישור. ביום 22 במרס 2015, התקיים דיון במהלכו התבקשו היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הביטוח להביע עמדתם בקשר להצעת המגשרים להסכם גישור. ביום 10 ביוני 2015, הוגש הסדר פשרה על ידי הצדדים, לאישור בית המשפט. ביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסדר הפשרה ועל קבלת התייחסות היועץ המשפטי לממשלה להסדר. ביום 18 באוקטובר, 2015, ובהמשך להגשת חוות דעת הבודק והתנגדות שהוגשה להסדר הפשרה, התקיים דיון בו הביע בית המשפט עמדתו הראשונית לפיה נטייתו הברורה הינה שלא לאשר את ההסדר כפי שהוגש ותוך שהוא ממליץ לצדדים לשפר את תנאי ההסדר באופן משמעותי, בית המשפט ציין כי לאחר קבלת עמדת הנתבעות ועמדת בא כח היועץ המשפטי לממשלה, תינתן החלטה ביחס להסדר הפשרה וככל שיידחה ביחס לבקשות האישור. לפרטים נוספים ראה דיווחים מיידיים של החברה מיום 24 באוגוסט, 2015 ומיום 18 באוקטובר, 2015 (אסמכתאות: 2015-01-103572 ו- 2015-01-137070).	סך של כ- 253 מיליוני ש"ח מתוך סך כולל של כ-2.3 מיליארד המיוחס לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
11.	06/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מנורה ביטוח ו חברות ביטוח נוספות.	עייכוב תשלום תגמולי ביטוח, בשל עיקול או צווי כינוס או זכויות אחרות כלשהן של צדדים שלישיים, בערכים נומינליים ללא שיערוך וללא שהן משיבות למבוטחים הזכאים לתגמולי ביטוח את הפירות שנצמחו על אותם כספים. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: תשלום הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העייכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה הנ"ל לאחר עייכוב מחמת עיקול ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העייכוב.	ביום 12 בדצמבר, 2012, אישר בית המשפט את הבקשה כתובענה ייצוגית, תוך שהוא קובע כי יש להגביל את הקבוצה הרלבנטית לתובענה כך שתתייחס רק לזכאים שעילת תביעתם קמה שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה כנ"ל. עילות התביעה בגינן אושרה התובענה היא זכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית המייצגים את טובת ההנאה שהפיקו הנתבעות בתקופת העייכוב בשל העיקול. בהמשך להודעת ב"כ התובע הייצוגי הופסקו הליכי הגישור ובית המשפט הורה על הגשת כתב הגנה וכתב תשובה על ידי הצדדים. התובענה מצויה בשלב ההוכחות.	כ- 43 מיליון ש"ח מתוך סך כולל של כ- 350 מיליון ש"ח, המיוחס לכלל הנתבעות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
12.	12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענה להפליה בשל כך שהמשיבות מסוגות, לכאורה בניגוד להוראות הדין, כלי רכב מסוג הפנאי-שטח והמיני-וואנים אשר יוצרו עד שנת 2007 ("כלי הרכב"), מועד כניסתה לתוקף של הרפורמה בענף רישוי הרכב, כרכבים מסחריים מסוג N-1 ולא כרכבים פרטיים מסוג M-1. בנוסף נטען, כי ביחס לרכבים שייצרו לאחר כניסת הרפורמה לתוקף, כלומר החל משנת 2008 ואילך, שינו המשיבות את התנהלותן וכלי רכב אלו מבוטחים על ידן ככלי רכב פרטיים. עילות תביעה: עילת ההשבה; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות חקוקות לפי חוק הפיקוח על הביטוח וחוזר ביטוח בעניין נושא התובענה דנן; חוסר תום לב ואי גילוי נאות; הטעיה; דוקטרינת הציפיות הסבירות; עוולת הרשלנות הכללית; התנהלות קרטליסטית. סעדים מבוקשים: להצהיר כי הסכומים שנגבו מחברי הקבוצה בגין פוליסות ביטוח בהן סווגו רכבים פרטיים כרכבים מסחריים נגבו שלא כדין ולהורות לנתבעות להשיבם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; מתן כל סעד אחר כפי שנראה לבית המשפט לנכון לעשות בנסיבות העניין; ותשלום גמול למבקשים בשיעור של 5% מסכום ההשבה ושכר טרחה לבאי כוחם בשיעור של 15% מהסכום האמור.	מבוטחים אשר התקשרו בחוזה לביטוח רכב בביטוח חובה ו/או רכוש, מיום 9 בינואר, 2007, אשר ברישיון הרכב שברשותם ו/או היה ברשותם במועד הרלוונטי, מופיע הסיווג M-1, ואשר נגבתה מהם פרמיית ביטוח בהתאם לסיווג רכבם ככלי רכב מסחרי.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תשובתה לבקשה. ש"ח. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ-72 מיליון
13.	02/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	התובענה דומה בעיקרה, מבחינת עילות וסעדים, לתובענה שהוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמפורט בסעיף 12 לעיל.	ראה פירוט בסעיף 12 לעיל.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה תשובתה לבקשה. ש"ח. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ-33 מיליון

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
14.	09/2013 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענה לגבייה עודפת של דמי ביטוח חובה לרכב ע"י המשיבות, לאור חישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח, כך שהחל מיום הולדתו של הנהג הצעיר, ייגבה תעריף יחסי מופחת. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה, חוסר תום לב ורשלנות. סעדים מבוקשים: השבת סכומים שנגבו לפי הטענה ביתר ושלא כדין בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, צו המורה על הפסקת התנהלות זו וצו המורה על תיקון מערכות המחשב של המשיבות כך שדמי הביטוח יחושבו אוטומטית יחסית לגילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע.	כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח חובה לרכב, ושילם דמי ביטוח ביתר כתוצאה מחישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ש"ח. התובענה מצויה בשלב ההוכחות.	כ- 28 מיליון ש"ח.
15.	10/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענה בדבר עדכון פרמיות הביטוח במהלך חיי הפוליסה עקב שינוי גיל המבוטח במועד מוקדם מדי וכן בדבר קביעה בפוליסה של מדד בסיס בהתאם ליום הראשון בחודש בו ביקש המבוטח להתקבל לתכנית ביטוח ולא במועד בו התקבל לתכנית בפועל. עילות תביעה: הפרה של הוראות הדין ובכלל זה הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א-1981, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ותקנותיו וכן חוזרי המפקח; חוסר תום לב; הפרת ההסכמים עם המבוטחים; התעשרות שלא כדין על חשבונם. סעדים מבוקשים: החזר סכומי הפרמיות העודפים שנגבו, לטענת המבקשים שלא כדין, וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שצורף על ידי המשיבות או מי מהן לתכניות ביטוח אשר בה מועד עדכון הפרמיה הינו מועד מוקדם מן המועד בו הייתה אמורה הפרמיה להתעדכן ו/או שבה נקבע מדד בסיס נמוך מזה שהיה אמור להיות מדד הבסיס.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ש"ח מתוך סך של כ- 399 מיליון ש"ח המיוחס לכלל המשיבות.	כ- 35 מיליון ש"ח מתוך סך של כ- 399 מיליון ש"ח המיוחס לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
16.	12/2013 מחוזי - ים	מבוטחים בביטוח בריאות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הפלייה ופגיעה בכבוד ובזכות לשוויון לאור סירוב המשיבות לבטח לקוחות בעלי מוגבלויות בביטוחי פרט, בניגוד, לכאורה, להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ("חוק השוויון"). עילות תביעה: הפרת חוק השוויון, חוק החוזים (חלק כללי), התשמ"א-1981, חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, חוסר תום לב, אפליה ופגיעה בזכות לשוויון. סעדים מבוקשים: פיצוי של חברי הקבוצה הרלוונטיים בסכום הנזק; לקבוע ולהצהיר כי - המשיבות פעלו בניגוד לסימן ח' לחוק השוויון, פגעו בכבודם של המבקשים וחברי הקבוצה בניגוד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, והפרו את חובת תום הלב במו"מ; לחייב את המשיבות להציג נוהל בכל הנוגע לסירוב הענקת ביטוח לבעלי מוגבלויות; להעניק כיסוי רטרואקטיבי לחברי הקבוצה, לאחר הליך חיתומי.	כל תושבי מדינת ישראל, במגבלה כלשהי, על פי ההגדרה בחוק השוויון, בין אם פיזית ובין אם נפשית, ובין אם פנו למשיבות בבקשה לבטחם ונדחו, ובין אם לאו, משום שידעו כי אין סיכוי שהמשיבות יסכימו לצרפם לביטוחים אלו עקב מוגבלותם, וזאת החל מכניסתו לתוקף של סימן ח' לחוק השוויון, בשנת 2005.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם השיבה לבקשה. התובענה מצויה בהליך גישור.	כ- 230 מיליון ש"ח, לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
17.	04/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח.	גביית דמי ביטוח ביתר ושלא כדין בגין הצמדה לא סימטרית של דמי הביטוח למדד, רק בעליית המדד ולא כאשר המדד יורד מתחת למדד הבסיס. עוד נטען, כי המשיבה נוקבת במדד בסיס נמוך ממדד הבסיס שאמור להיות וכי ערכי מדד הבסיס שבפירוט החיובים שונים מאלו שבהם נוקבת מנורה ביטוח בפוליסות. עילות תביעה: הפרת הסכם לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב לפי סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת הוראות המפקח, הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והפרת סעיף 58 לחוק זה, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (איסור גביית תוספת לדמי הביטוח), התשמ"ג-1983 והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (1) להורות לנתבעת להשיב לכל תובע הנמנה על הקבוצה המיוצגת, את הכספים שנגבו מהם ביתר, בתוספת הפרשי הצמדה למדד ובתוספת ריבית מיוחדת ולחילופין ריבית כדין; (2) לפסוק פיצוי לקבוצה או לציבור בגין הפירות שנצברו לטובת המשיבה על הכספים שנגבו ביתר שלא כדין; (3) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחיובי יתר בגין הצמדת דמי הביטוח למדד וליישם את הוראות הדין המורות על הצמדה סימטרית של דמי הביטוח; (4) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחישוב הפרשי הצמדה על פי מדד בסיס שאיננו המדד הידוע במועד תחילת תקופת הביטוח ו/או תחילת תקופת השינוי שגרר תשלום של דמי ביטוח נוספים.	כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבוחו על ידי מנורה ביטוח בפוליסות ביטוח ו/או תוספות לפוליסות, בענפי הביטוח הכללי, אשר שילמו למנורה ביטוח בשבע השנים שקדמו לתובענה, הפרשי הצמדה בגין דמי ביטוח, מבלי שמנורה ביטוח הפחיתה את תשלום דמי הביטוח עקב מדדים שליליים, כאשר המדד היה נמוך ממדד הבסיס בפוליסה.	כ- 31 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
18.	06/2014 מחוזי - ים	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית תשלומי פרמיה עודפים, כביכול, בפוליסות לביטוח חיים המונפקות לצורך ביטוח משכנתא, באמצעות קביעת סכומי ביטוח שהינם גבוהים מסכום ההלוואה בבנק המלווה וזאת תוך התעלמות, בין היתר, ממסלולי המשכנתא השונים בעלי הריביות השונות. עילות תביעה: רשלנות והפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968; הפרת סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981; הפרת חובת תום הלב וכן התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: (א) השבה של הפרשי הפרמיות (לפי הטענה) בין הפרמיות אותן היו אמורים לשלם, בהתאם ליתרת הלוואה בבנק המלווה, לפרמיות ששולמו בפועל, בתוספת פיצוי בגין עוגמת נפש; (ב) להורות למשיבות לשנות את אופן פעולתן, כך שתחשיב סכום הביטוח, וכנגזרת - סכום הפרמיה, יתבסס על נתונים מדויקים של הלווים, ויעודכן באופן יזום על ידי המשיבות מידי חצי שנה, לפחות; (ג) להורות לנתבעות למסור למבוטחים מידע מפורט בדבר אופן חישוב סכום הביטוח והפרמיה, לרבות אפשרות עדכון אודות גובה יתרת הלוואה על ידי הלווים.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של אחת או יותר מן המשיבות, בפוליסת ביטוח חיים לצורך ביטוח הלוואת משכנתא אותה נטלו באחד הבנקים למשכנתאות בישראל, ואשר כתוצאה מההתנהלות המתוארת לעיל, סכום הביטוח ממנו נגזרות פרמיות הביטוח שנדרשו לשלם, בשבע השנים האחרונות, עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	כ-114 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
19.	07/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור אוכלוסיית הפנסיונרים נ' מבטחים פנסיה וגמל וחברות מנהלות נוספות.	העלאת דמי הניהול שמשלמים הפנסיונרים לדמי הניהול המרביים המותרים על פי הדין (0.5% מהיתרה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבוי" שמנוע מלנייד את צבירתו לקרנות פנסיה אחרות, וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית (כ-0.3% מהיתרה הצבורה וכ-2% מההפקדות השוטפות שלהם). עוד נטען, כי המשיבות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים. עילות תביעה: שימוש לרעה ובחוסר תום הלב בזכות חוזית, התנהלות קרטליסטית של המשיבות, הפרת חובות נאמנות וזהירות כלפי עמיתי המשיבות, הפרת חובת הגילוי כלפי העמיתים, תנאי מקפח בחוזה אחיד, עשיית עושר ולא במשפט והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (א) השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין בצירוף ריבית והצמדה (ב) לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה (ג) לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל עמית בסמוך לפני יציאתו לפנסיה.	כל מי שהינם עמיתים בקרן פנסיה חדשה מקיפה, זכאים לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאים לקבל בעתיד פנסיית זקנה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. יצוין, כי במסגרת תשובה לתגובה, הוסיפו התובעים לראשונה טענה כי הנתבעות לא שלחו לעמיתים, ערב יציאתם לפנסיה, הודעה על העלאת דמי ניהול וזאת, לפי הטענה, בניגוד לדין.	כ- 48 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
20.	10/2014 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן פנסיה נ' מבטחים פנסיה וגמל.	העלאת דמי הניהול לדמי הניהול מרביים עקב סיום עבודה אצל מעסיק, ללא מתן הודעה מוקדמת בכתב למבקשת. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה (תקנה 53ב(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964); הפרת חובת הנאמנות והשליחות; הפרת חובת הגילוי הרחבה המוטלת על המשיבה מכוח חובת תום הלב; עשיית עושר שלא במשפט; רשלנות; הפרת חוזה; הפרת חובת תום הלב והטעיה. סעדים מבוקשים: (א) השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין; (ב) פיצוי חברי הקבוצה בסכום הפסד התשואה בגין דמי הניהול שנגבו ביתר; (ג) פיצוי של כל אחד מחברי הקבוצה בגין פגיעה באוטונומיה בסך של 100 ש"ח; (ד) פיצוי מיוחד לתובעת ושכר טרחה לעורכי הדין המייצגים.	כל מי שהמשיבה העלתה לו את דמי הניהול ללא משלוח הודעה מוקדמת בדבר אותה העלאה, וזאת החל ממועד הצטרפותו כעמית ועד למועד מתן פסק דין סופי בתובענה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת.
21.	12/2014 ב"ד אזורי לעבודה- ב"ש	עמיתה בקרן פנסיה נ' מבטחים פנסיה וגמל.	השבת כספי פיצויים למעסיק לאחר מתן הודעה למבקשת, אשר לא הגישה תביעה לבית הדין לעבודה, שכן סברה שהיא זכאית לכספי הפיצויים לאור היותה כפופה, לטענתה, לצו הרחבה פנסיית חובה, אשר בהתאם לסעיף 8 בו, כספי רכיב הפיצויים לא ניתנים להחזר למעביד למעט במקרים חריגים, שלא התקיימו לטענתה בעניינה. עילות תביעה: הפרת צו הרחבה פנסיה חובה והפרת חוזר גמל 2003/5 (ויוזכר שעסקינן בעמיתה בקרן פנסיה). סעדים מבוקשים: (א) תשלום מלוא רכיב סכום הפיצויים שהושב על ידי המשיבה למעסיקים, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית; (ב) להורות על פסיקת שכר טרחה למבקשת ולעורכי הדין המייצגים.	כל מי שהיו מבטחים בקרן הפנסיה שבניהול המשיבה בהתאם לצו הרחבה פנסיה חובה, בתקופה שמיום 1 בינואר, 2008 ואילך, שלא חל עליהם הסכם קיבוצי, שסיימו את עבודתם במועד כלשהו בשבע השנים האחרונות ושעונום על התנאים המצטברים הבאים: מעסיקם דרש להחזיר לו את רכיב הפיצויים; מעסיקם לא הציג בפני המשיבה פסק דין השולל את זכאותם לפיצויים; המשיבה דרשה מהם להמציא פסק דין על זכאותם או הוכחה על הגשת התביעה על ידם בתוך 60 ימים מיום פנייתה אליהם; הם לא המציאו כתב תביעה שכזה או פסק דין; המשיבה השיבה למעסיק את רכיב הפיצויים.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. תובענה דומה הוגשה כמפורט בסעיף 24 להלן. מבטחים פנסיה וגמל טרם הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
22.	01/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת תאונות אישיות וביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	אי תשלום תגמולי ביטוח למבוטחים, בפוליסות תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים הכוללות נספח "נכות מתאונה", מקום בו נגרמה למבוטחים נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, לרבות ובמיוחד מסוג צלקת אסתטית ואשר המשיבה מוצאת אותה כנכות בלתי תפקודית. עילות תביעה: הפרת חוזי הביטוח והפוליסות, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והטעיה. סעדים מבוקשים: קביעה כי יש לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח, בהתאם לאחוז הנכות שנקבע להם על ידי המוסד לביטוח לאומי, גם בגין פגיעות אסתטית כאמור.	מבוטחים בפוליסת תאונות אישיות וביטוח חיים: נספח נכות מתאונה, אצל מנורה ביטוח, שנפגעו בתאונה ואשר נקבעה להם בגינה נכות לצמיתות בעטיה של פגיעה, אשר מנורה ביטוח מגדירה כבלתי תפקודית.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת. מוערך במיליוני ש"ח.
23.	01/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	תשלום תגמולי ביטוח נמוכים מהסכום שלכאורה נדרש לשלם בפוליסות מסוג "עלומים" ו-"עלומים פלוס" ע"י המשיבה, וזאת מאחר ולכאורה, יש לפרש את פסקת המענק באופן שהמבוטח זכאי לקבל את המענק בהגיעו לגיל 21, ללא קשר לערכי הפדיון המגיעים לו, על פי תנאי הפוליסה. עילות תביעה: הטעיה, הצגת מצגי שווא, חוסר תום לב, עשיית עושר, הפרת הוראות הפוליסה, קיומו של תנאי מקפח בחוזה אחיד והפרת חובה חקוקה, לרבות הפרה של הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. סעדים מבוקשים: תשלום פיצוי/השבה לחברי הקבוצה, בשווי המענקים שלא הוענקו על ידי המשיבה למבוטחים, שלא כדיון, לכאורה; מתן פס"ד הצהרתי בדבר פרשנותה של "פסקת המענק" וכן צו עשה המורה לנתבעת לשנות את הדרך בה היא נוהגת בכל הקשור לאי הענקת המענק, לכאורה.	כל מי שהוא ו/או מבוטח בפוליסות ביטוח חיים מסוג "עלומים" או "עלומים פלוס" או כל פוליסה הכוללת פסקת מענק הפוליסות האמורות, בין אם הגיע לגיל 21 ובין אם לאו.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	כ-130 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
24.	01/2015 ב"ד אזורי לעבודה- ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' מבטחים פנסיה וגמל.	עילת התובענה דומה לעילה שבתובענה המפורטת בסעיף 21 לעיל. יצוין כי המבקש אינו אומד את הנזק הצפוי לקבוצה המיוצגת ו/או את גודלה של הקבוצה.	כל מי שהיו מבוטחים הפנסיה המשיבה השנים שלפני מועד הגשת התובענה, אשר החזירה פיצויים הפנסיה למעסיקים, בניגוד לדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. המבקש הגיש בקשה למחיקת בקשת אישור התובענה שבסעיף 21 לעיל, לאור החפיפה בין ההליך דנא להליך האמור. טרם התקבלה הכרעת ב"ד בשאלה זו. מבטחים פנסיה וגמל טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ-3 מיליון ש"ח בגין חברי הקבוצה שהועסקו על ידי המעסיק של המבקש; ביחס ליתרת חברי הקבוצה, לא הוערך.
25.	03/2015 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה "מבטחים החדשה" נ' מבטחים פנסיה וגמל.	העלאת דמי הניהול לדמי ניהול מרביים מבלי שנוהל עמו מו"מ ו/או הוצע לו לנהל מו"מ ביחס לגובה דמי הניהול שייגבו ממנו. זאת, בשעה שבתקנון קרן הפנסיה נקבע רק שיעור דמי הניהול המרביים ולא נקבעו בו קריטריונים לעניין דמי הניהול שייגבו בפועל, מתי יגבו דמי ניהול נמוכים יותר מהמוצע או דמי ניהול מרביים. עילות תביעה: הפרת חובת הנאמנות והזהירות שחבה המשיבה כלפי חברי הקבוצה מכוח חוק הפיקוח על מוצרים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קביעת דמי ניהול שרירותיים ללא הסמכה בתקנון הקרן, הפרת תקנון הקרן, הפרת חוזר הממונה, עשיית עושר שלא במשפט, רשלנות וגזל לפי פקודת הנזיקין, הפרת סעיף 46 לחוק החוזים, הפרת חובת תום הלב המוגברת. סעדים המבוקשים: להורות על שינוי דמי הניהול בכל הקופות המנוהלות על ידי המשיבה לדמי הניהול הממוצעים הנגבים על ידי המשיבה, השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה לפי השיעור הממוצע שגבתה הקופה, חיוב המשיבה לקבוע בתקנון את גובה דמי הניהול בהם יחויבו העמיתים בהתקיים אחד מהמקרים המתוארים בחוזר הממונה או בהיעדר מו"מ, חיוב המשיבה להודיע מראש לעמיתים מה יהיו דמי הניהול במצב של היעדר מו"מ.	עמית קופות הגמל המנוהלות על ידי המשיבה, שנגבו מהם דמי ניהול הגבוהים מן הממוצע, בהתקיים אחד מהתנאים המופיעים בחוזר גופים מוסדיים 2012-9-22 "דמי ניהול במכשירי הפנסיוני" או במצב שבו שונו דמי הניהול בלא לקיים עמם מו"מ טרם ההעלאה.	כ-20 מיליון ש"ח. לבקשה.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
26.	07/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	תשלום מופחת, לכאורה, של תגמולי ביטוח בפוליסות מסוג "נכות מתאונה" על בסיס נכות פחותה מזו שנקבעה לתובעים והוסכם עליה בפוליסה, וזאת, כפי הנטען על ידי ביצוע חישוב המושתת על אחוז נכות מותאם, השווה לשיעור הנכות כשהוא מוכפל בשיעור הנכות המוחלטת המופיעה בפוליסה ומחולק באחוז הנכות שנקבע לפי תקנות המוסד לביטוח לאומי, ביחס לאיברים שלפי הטענה, לא ניתן היה לבצע לגביהם התאמה, כאמור. עילות התביעה: התנהלות בניגוד לחוק החוזים, (חלק כללי), התשל"ג-1973, לרבות הפרת החובה לנהוג בתום לב במו"מ לקראת חוזה ובעת קיום חוזה, הטעיה והפרת חובת הגילוי. הפרה של חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, הפרת חובות האמון של מבטח כלפי מבוטחיו. הפרה חובה חקוקה וכן עשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: תשלום של מלוא תגמולי ביטוח בהתאם למכפלת הנכות החלקית והצמיתה בסכום הביטוח ובניכוי תגמולי הביטוח ששולמו לחברי הקבוצה. חיוב מנורה ביטוח בשכר טרחת עורך דין, ומתן כל סעד נוסף כפי שבית המשפט ימצא לנכון, בנסיבות העניין.	כל מי שהיה או הינו מבוטח, בפוליסת נכות מתאונה הכוללת את הגדרת הנכות המפורטת בבקשה, ואשר כתוצאה מההתנהלות קיבל ו/או יקבל תגמולי ביטוח מופחתים בתקופה של שלוש השנים האחרונות ועד למועד פסק הדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ-50 מיליוני ש"ח לכל הפחות

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
27.	09/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסות ביטוח נ' מנורה ביטוח	התעלמותה (לפי הטענה) של הנתבעת במודע ובמכוון, כמדיניות, מחובתה על פי דין ומכוח ההלכה הפסוקה, כאשר היא משלמת תגמולי ביטוח ללא ריבית כדין. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוזה, קיפוח, הפרת הוראות המפקח על הביטוח והפרת חובה חקוקה. הסעדים מבוקשים: להצהיר ולקבוע כי הנתבעת מפרת את חובתה לצרף ריבית והצמדה כדין לתגמולי ביטוח המשולמים על ידה ולהורות לה לתקן את מדיניותה באופן מיידי מכאן ואילך; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה ריבית צמודה כדין כהגדרתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 או בהתאם לשיעור הריבית ההסכמית שנקבעה בפוליסה (הגבוה מביניהם), בגין התקופה שתחילתה במועד קרות מקרה הביטוח ועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל, או לחילופין, בגין התקופה שתחילתה 30 יום מיום מסירת תביעת הביטוח לנתבעת ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום חסר שבוצע על ידה, ממועד תשלום תגמולי הביטוח בחסר ועד למועד בו תשלם הנתבעת לחברי הקבוצה את הריבית הצמודה; בנוסף ו/או לחילופין, היה ובית המשפט יקבע כי פיצוי לחברי הקבוצה אינו מעשי, להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מן המשיבה, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה. יצוין, כי על פי הנטען ש"ח לכל הפחות. בבקשה, תובענות בגין אותה עילה וכן בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות הוגשו כנגד חברות ביטוח נוספות ואושרו לאחרונה כייצוגיות.	כ-50 מיליוני ש"ח לכל הפחות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2) פרטים	סכום התביעה (3)
28.	09/2015 מחוזי - ת"א	עמית בקרן הפנסיה נ' מבטחים פנסיה וגמל וכנגד 4 חברות מנהלות נוספות	גביית דמי ניהול גבוהים בהרבה מן הראוי, בשל כך שהנתבעות חולקות את דמי הניהול עם הסוכנים וכשהן משלמות לסוכנים שיעור מדמי הניהול הנגבים על ידן, ובכך לפי הטענה, הן גורמות לסוכנים להימצא בניגוד עניינים, תוך הפרת חובת הנאמנות שלהן כלפי חברי הקבוצה. עילות התביעה: הפרת חובת הנאמנות שהן חבות מכוח חוק הגמל; פעולה בניגוד אינטרסים מול הסוכנים; הפרת תקנון הקרן; רשלנות וגזל לפי פקודת הנזיקין; עשיית עושר ולא במשפט וחוסר תום לב בקיום חוזה. סעדים מבוקשים: סעד הצהרתי לפיו הנתבעות חייבות לשנות את הסדר התגמול עם הסוכנים ולהתאימו לחוק; קביעת דמי הניהול הנכונים ואת העמלה הראויה שיש לשלם לסוכנים וחייב הנתבעות בהחזרת דמי הניהול שנגבו על ידן ביתר.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מבטחים פנסיה וגמל טרם הגישה תגובתה לבקשה. עמית קופות הגמל המנהלות על ידי הנתבעות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	לפי הערכה כ- 2 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעות מתוכם סך של כ- 300 מיליון ש"ח למבטחים פנסיה וגמל.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
29.	09/2015 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח רכב (מקיף) נ' החברה ואח'	גביית דמי הביטוח ביתר בגין ביטוח רכב מקיף, המחושבים לפי שווי רכב גבוה משווי הרכב בפועל כפי שהוא משוקלל על ידי הנתבעת בעת מקרה ביטוח של אובדן גמור, במצבים שונים בהם מופחת שווי הרכב בגין "משתנים מיוחדים", ובפרט כאשר הרכב נרכש מחברת השכרה או חברת ליסינג. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוק חוזה הביטוח, היות החוזה פסול ולא חוקי ונוגד את תקנות הציבור, חוסר תום לב, גזל לפי דיני הנזיקין ועוד. סעדים מבוקשים: לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שנגבו ביתר בניגוד לדין מהמבוטחים, בצירוף ריבית כדין; להצהיר כי המשיבות אינן רשאיות לגבות פרמיה לפי ערך רכב שאינו כולל את הפחתת ה"רכיב המיוחד" מערך הרכב; ליתן צו מניעה האוסר על המשיבות להמשיך בפרקטיקה של הגבייה ביתר כאמור וכן כל סעד הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין	כל בעלי הפוליסות אשר רכשו, בשבע השנים האחרונות, ביטוח מקיף מאת המשיבות בעבור רכב אשר לגביו מתקיימים משתנים מיוחדים לפי הפוליסה, שבפוליסת הביטוח נכתב כי בעת מקרה ביטוח מסוג אובדן גמור או אובדן גמור להלכה יופחת מערך הרכב שיעור מסוים, בלא להפחית את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 550 מיליון ש"ח לכל הנתבעות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
.30	10/2015 מחוזי - ת"א	מבוטחים בפוליסות ביטוח נ' שומרה ביטוח	תובענה שעניינה, עילתיה והסעדים המבוקשים בגינה דומים לאלה המפורטים בסעיף 27 לעיל.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או למצער במהלך 3 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק דין בתובענה, תגמולי ביטוח מן הנתבעת, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.		כ- 20 מיליוני ש"ח לכל הפחות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בנוסף לתובענות המהותיות ולבקשות לאישורן כייצוגיות, המתוארות לעיל, שאושרו או שטרם אושרו, קיימות תובענות ובקשות לאישורן כייצוגיות כאמור, אשר סכום התביעה בכל אחת מהן אינו מהותי ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
1.	4/2006 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גבייה ביתר של דמי ביטוח בפוליסות אבדן כושר עבודה בגין שלושת החודשים האחרונים לתקופת הביטוח ("תקופת ההמתנה" האחרונה בפוליסה) אשר בגינה, לכאורה לא ניתן כיסוי ביטוחי.	התובענה אושרה כייצוגית. בית המשפט התיר לנתבעות להגיש תצהיר משלים נוסף. התובענה מצויה בשלב ההוכחות.	5.4 מיליון ש"ח.
2.	03/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גבייה ביתר של פרמיית ביטוח חובה לרכב לתקופה של שנה שלמה, גם כאשר תעודת הביטוח משולמת על ידי המבוטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח, ונכנסת לתוקף רק במועד התשלום.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. בחודש ינואר 2015, הוגשה לבית המשפט עמדת הפיקוח התומכת בעיקרה בעמדת המשיבות. התובענה מצויה בשלב הסיכומים	4.35 מיליון ש"ח.
3.	12/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	גבייה ביתר של דמי אשראי בעת רכישת פוליסת ביטוח בתשלומים.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	9 מיליון ש"ח.
4.	12/2014 מחוזי - ת"א	מחזיק יחידות בקרנות מנוהלות נ' מנורה קרנות נאמנות וחברות נוספות.	הפרת חובת הנאמנות וחובות נוספות כלפי מחזיקי יחידות בקרנות מנוהלות, בכך שלא ננקטו מאמצים כלשהם להוזיל עמלות ברוקראז' ששולמו מנכסי הקרנות.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה קרנות נאמנות הגישה תגובתה לבקשה.	9.72 מיליון ש"ח.
5.	06/2015	מבוטחים בפוליסת ביטוח רכב רכוש נ' שומרה ביטוח	הפחתת סכום מס הערך המוסף הכלול בערך הנזק באופן גורף לכל הניזוקים אשר אינם מתקנים את הנזק אשר נגרם לרכבם בפועל.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	4.5 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	02/2014 08/04/2014 מחוזי - ת"א	חברי קופ"ח כללית ומכבי נ' קופות החולים, מנורה ביטוח, חברות ביטוח נוספות.	אי מימוש זכות ההשתתפות העומדת לקופות החולים, לכאורה, מכוח הדין כלפי חברות הביטוח לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות שירותי הבריאות הנוספים (השב"ן) ביחס למקרים בהם קיימת חפיפה בחבות בינן לבין חברות הביטוח במסגרת פוליסות ביטוח בריאות הנמכרות על ידן. עיקר החפיפה הנטענת הינה בתחום הניתוחים (בחירת מנתח ועלויות נלוות) ובתחום הייעוץ הרפואי. עוד נטען כי חברות הביטוח מתמרצות, לכאורה, את המבוטחים להפעיל את תוכניות השב"ן בקופות החולים באמצעות גמול כספי על מנת להימנע כביכול מלספוג את התממשות הסיכון של האירוע הביטוחי תוך גלגול הסיכון לכאורה לקופות החולים ובראשן הכללית. עילת התביעה: התעשרות שלא כדין. הסעד המבוקש: מימוש זכות ההשתתפות של קופות החולים כלפי חברות הביטוח על ידי חיוב כל אחת מחברות הביטוח לשלם להן לפחות מחצית מהתשלומים שנשאה בהן לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות השב"ן ברכיב הניתוחים ובחירת מנתח בישראל והן ברכיב הייעוץ הרפואי בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה, וזאת במקרים בהם למבוטחי הקופות קיים ביטוח בריאות מסחרי בגין רכיבים אלה.	מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. 3.5 מיליארד ש"ח, המבקשים הגישו את תשובתם לתשובות המשיבות לבקשה לגילוי מסמכים. ביום 19 באפריל, 2015 הגישו המבקשים את תגובתם לתשובת החברה לבקשת האישור. ביום 14 במאי 2015 נערך דיון בטענתן המקדמית של קופות החולים וחברות הביטוח באשר לשאלת מעמדם של המבקשים בהגשת בקשת האישור. ביום 11 ביוני, 2015, קבע בית המשפט כי חבר באגודה עותמנית רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה נגזרת בשם האגודה. על החלטה זו הגישו קופות החולים בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אליה הצטרפו המבטחות.	כ- 22 מיליון ש"ח.
2.	11/2012 המוסד הישראלי לבוררות עסקית 11/2014 מחוזי - ת"א	סוכן נ' מנורה ביטוח.	שינוי שיטת עבודה ע"י הנתבעת בשנת 2005 במה שכונה לטענת התובע כ"מיזם משותף" לו ולמנורה ביטוח. לטענת התובע השינוי בשיטת העבודה היווה פגיעה משמעותית בבסיס ההסכמה להפעלת המיזם. שינוי שיטת העבודה גרמה, לכאורה, לקריסתו של המיזם וכתוצאה מכך נגרמו לטענת התובע, נזקים.	בחדש אוגוסט 2014, התקבל פסק הבורר אשר קיבל חלק מטענות הסוכן, ולאחר קיזוז חלק מתביעת מנורה ביטוח בגינה החלה בהליכי גבייה, קבע כי עליה לשלם לסוכן סך של כ- 7 מיליון ש"ח בתוספת הוצאות משפט. בחדש נובמבר 2014, הגישה מנורה ביטוח בקשה לבית המשפט המחוזי בת"א, לביטול פסק הבורר. ביום 11 ביוני, 2015, ניתן פסק דין אשר קיבל את בקשת מנורה ביטוח לביטול פסק הבוררות. ביום 12 ביולי, 2015 הגישו המשיבים לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק הדין האמור.	כ- 22 מיליון ש"ח.

ה. תובענות שהסתיימו:

מס'ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	08/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענת המבקש הינה גביית דמי ניהול עודפים בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחסכון, שהונפקו החל מתחילת שנת 2004 הן לעצמאיים ולשכירים והן לפרטיים. עילות תביעה: הפרה של הוראות הדין, בעיקר חוק הפיקוח על הביטוח ותקנותיו והוראות חוק חוזים אחידים; הטעייה; הפרת חובה חקוקה; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט; וכן הפרת הסכם. הסעדים המבוקשים: החזר דמי ניהול שנגבו שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	ביום 2 ביולי, 2015, אישר ביהמ"ש את בקשת ההסתלקות שהגישו הצדדים והורה על מחיקת התביעות האישיות, ובכך באה התובענה לידי סיום.	
2.	03/2015 השלום- ראשל"צ	מבוטח בפוליסת תאונות אישיות נ' מנורה ביטוח.	עניינה של התובענה, בין היתר, בטענות כי מנורה ביטוח דוחה תביעות לקוחותיה להחזר כספי בעבור הוצאותיהם הרפואיות, בטענה כי הינם מכוסים על ידי חוק בריאות ממלכתי, וזאת בניגוד לתקנות הספורט (ביטוח), התשנ"ה-1994, ובניגוד לפוליסה הכפופה להן, וכי היא מעניקה לפוליסה מטעמה, בכל הקשור להוצאות רפואיות, פרשנות מגמתית, לא הגיונית ו/או סבירה, מוטעית מיסודה ומקפחת.	ביום 5 באוגוסט, 2015, הוגשה לבית משפט השלום בראשון לציון בקשה בהסכמה להסתלקות מהתובענה ומבקשת האישור. ביום 1 בספטמבר, 2015 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות ובכך באה התובענה לידי סיום.	2.5 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד הקבוצה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי הקבוצה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהן הסכם פשרה.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		
58,400	3	תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:
225,000	1	צוין סכום המתייחס לקבוצה
-	2	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
		לא צוין סכום התביעה
		בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:
1,254,570	20	צוין סכום המתייחס לקבוצה
2,828,000	4	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	5	לא צוין סכום התביעה
5,222,000	2	תביעות מהותיות אחרות (*)

לתאריך הדיווח, סכום ההפרשה המצטבר בגין התביעות שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 30 מיליוני ש"ח.

(* ראה סעיף ד' לעיל.

בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד הקבוצה וההליכים המשפטיים ואחרים, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין המבוטחים ו/או צדדים שלישיים לחוזי הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. על כן בתחומים אלו בקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי לקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזי הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות המאופיינים כאמור באורך חיים ממושך וכפופים לשינויים רגולטוריים ואחרים, תכופים ומורכבים, לשינויים ותוספות לנוסח המוצרים ולשינויים רבים אחרים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי המבוטחים ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות למרכיב החיסכון. מורכבות ושינויים אילו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ושיעורן, לרכיבי המוצר השונים, לאופן שיוך הכספים למבוטחים ו/או למרכיבים השונים של המוצרים, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם. מורכבות זו מועצמת לאור ריבוי הגורמים המעורבים בניהול המוצרים ותפעולם ולעתים תוך מתן הנחיות סותרות מצדם או מטעמם.

הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור, ניטור וטיפול בסוגיות העולות עקב המורכבות האמורות, לרבות אגב פניות ציבור, מעסיקים ויועצים פנסיוניים, ישירות או באמצעות המפקח, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי מוצרים ו/או לקוחות. כמו-כן, ובהמשך להוראת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים שפרסם המפקח בחודש נובמבר 2012 (מס' 9-16-2012) ואשר עניינו חובת גוף מוסדי לבצע פעולות טיוב שונות ביחס לנתונים וזכויות הלקוחות, הגופים המוסדיים בקבוצה פועלים לביצוע הליך יסודי של בדיקה וטיוב של הנתונים במערכות התפעוליות והמיכונות בתחום החיסכון ארוך הטווח להשגת יעדי החוזר. בשלב זה, הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקף ועלות הליכי הטיפול והטיוב האמורים ואת ההשלכות האפשריות שלהן, לרבות בגין מוצרים שנמכרו בעבר. כמו-כן, לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

א. בחודש אפריל 2015, התקיימה פגישה בין הנהלת מנורה ביטוח, לבין חברי הוועד של ההתאגדות העצמאית של עובדי מנורה ביטוח ("הנציגות"), בה הוצג תקנון ההתאגדות ורשימה עדכנית של למעלה משליש מעובדי מנורה ביטוח שהצטרפו להתאגדות כארגון יציג כמשמעו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957. בהמשך לאמור, בחודש מאי 2015, הגישה הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") נגד מנורה ביטוח ונגד הנציגות, בקשה דחופה לביה"ד האזורי לעבודה בת"א (להלן: "בית הדין") על מנת למנוע את המשך הפגיעה (הנטענת על ידה) בזכות ההתארגנות של עובדי מנורה ביטוח ואת הפגיעה במהלכי ההתארגנות של העובדים במסגרת ההסתדרות, ושלא באמצעות הנציגות.

בחודש ספטמבר 2015 ניתן פסק דין בתיק האמור על ידי בית הדין. בפסק הדין קבע בית הדין כי לא היתה נקיטת עמדה של מנורה ביטוח בתהליך התארגנות העובדים וכי לא הוכחה פגיעה מטעם מנורה ביטוח בזכות ההתארגנות של עובדי מנורה ביטוח, ובכך דחה את כל טענות ההסתדרות בעניין זה. כמו כן דחה בית הדין את הסעדים המבוקשים על ידי ההסתדרות כנגד מנורה ביטוח. באשר לנציגות, קבע בית הדין כי נכון למועד פסק הדין, לא מתקיימים התנאים שבדין, על מנת להכיר בנציגות כארגון עובדים, ולכן הוא אינו יכול, בשלב זה, להיות ארגון יציג במנורה ביטוח. כן קבע בית הדין כי מאחר שמדובר בסכסוך אמיתי בין "שחקנים חדשים" בתחום יחסי העבודה הקיבוציים, אין צו להוצאות.

בחודש אוקטובר 2015, הודיעו ההסתדרות והנציגות, כל אחת באופן עצמאי, כי למעלה משליש מעובדי מנורה ביטוח בחרו בהן לייצג את עובדי מנורה ביטוח וכי כל אחת מהן, בנפרד, הינה ארגון העובדים היציג במנורה ביטוח, וכי ברצונה להיכנס למשא ומתן עם הנהלת מנורה ביטוח במטרה להגיע להסכם קיבוצי. בהמשך לאמור, ועל רקע המחלוקת בין הארגונים בשאלת הייצוגיות, הגישה מנורה ביטוח לבית הדין הארצי בקשת צד בסכסוך קיבוצי (טען ביניים) על מנת שבית הדין, בהתאם לסמכותו, יכריע במחלוקת האמורה ויקבע מי מבין הארגונים, אם בכלל, נחשב כארגון יציג במנורה ביטוח. במקביל, הגישה ההסתדרות הודעת ערעור לבית הדין הארצי על פסק הדין של בית הדין האזורי. בחודש נובמבר 2015 התקיים דיון בבית הדין הארצי בו הביע עמדתו כי נכון למצב הקיים על ההסתדרות ומנורה ביטוח לבדוק, בתוך עשרה ימים, ביחד ובשיתוף פעולה, את טפסי ההצטרפות שהוגשו על ידי ההסתדרות למנורה ביטוח ביום 2 באוקטובר, 2015 ולהגיע למסקנה האם ההסתדרות היא ארגון העובדים היציג. היה ותתעוררנה מחלוקות לעניין זה יובאו הדברים להכרעת בית הדין.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

ב. ביום 28 במאי, 2015, פרסמה מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ (להלן - מנורה גיוס הון), חברה נכדה של החברה, תשקיף מדף. פעילותה היחידה של מנורה גיוס הון, הינה גיוס מקורות מימון בישראל עבור מנורה ביטוח, שהינה מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, באמצעות הנפקות של כתבי התחייבות נדחים, כאשר כל תמורתם תופקד במנורה ביטוח, שערבה לפירעונם. אם וככל שיגויסו כתבי התחייבות כאמור, לרבות כתבי אופציה לכתבי התחייבות (להלן: "כתבי התחייבות") מכוח תשקיף המדף, כל תמורת כתבי התחייבות שיונפקו על ידי מנורה גיוס הון יופקדו כאמור בידי מנורה ביטוח לשימושה של מנורה ביטוח ועל אחריותה. זאת, בהתאם להוראות ההסכם בין מנורה גיוס הון לבין מנורה ביטוח ובכפוף לתנאים שנקבעו באישור הממונה שניתנו למנורה ביטוח.

בהמשך לפרסום תשקיף המדף כאמור לעיל, ביום 30 ביוני, 2015, השלימה מנורה גיוס הון גיוס בהיקף של 252,255,000 ש"ח, באמצעות הקצאה לציבור של 252,255,000 כתבי התחייבות נדחים (סדרה ד') של מנורה גיוס הון, בני 1 ש"ח ערך נקוב כל אחד.

כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ד') דורגו על ידי מידרוג בע"מ בדירוג Aa3 (באופק יציב) (ראה דיווח מיום 11 ביוני, 2015, אסמכתא: 2015-01-046371).

קרן כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ד') תיפרע בתשלום אחד בשנת 2027. היתרה הבלתי מסולקת של הקרן תישא ריבית שנתית קבועה בשיעור של 4.1%, אשר תשולם בשני תשלומים חצי שנתיים בימים 1 בינואר ו-1 ביולי של כל שנה קלנדרית, החל משנת 2016 ועד לשנת 2027 (כולל). למנורה גיוס הון אפשרות לפדיון מוקדם ביום 1 ביולי, 2024, בהתאם לתנאים המפורטים בשטר הנאמנות. ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית למחזיקי כתבי התחייבות הנדחים, על הריבית אותה נושאים כתבי התחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפרעון בפועל), שתהא בשיעור של 30% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית כאמור תעמוד על שיעור של 0.522%.

כמו כן, כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ד'), יידחו תשלומי קרן, אשר במועד הקובע לתשלומם יתקיימו "נסיבות משהות", כהגדרתן בחוזר המפקח על הביטוח לעניין "הרכב הון עצמי מוכר של מבטח" מחודש אוגוסט 2011 (להלן - חוזר המפקח).

תמורת הנפקת כתבי התחייבות הנדחים הופקדה במנורה ביטוח, כהון שלישוני מורכב, לשימושה, על פי שיקוליה ועל אחריותה. מנורה ביטוח התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפרעון כתבי התחייבות הנדחים למחזיקים בהם. התחייבות מנורה ביטוח לשאת בתשלום מלוא הסכומים כאמור הינה בעלת המאפיינים הבאים: (1) קודמת להתחייבויות מנורה ביטוח כלפי זכויותיהם של נושים על פי רכיבים ומכשירים הכלולים בהון הראשוני ובהון המשני שלה (הון משני מורכב וכן הון משני נחות) (כהגדרתם בחוזרי המפקח על הביטוח); (2) בעלת מעמד שווה להתחייבות מנורה ביטוח בקשר עם כתבי התחייבות נדחים שמנורה ביטוח הנפיקה ו/או תנפיק, ואשר יוכרו כהון שלישוני מורכב; ו- (3) נדחית ליתר התחייבויותיה של מנורה ביטוח כלפי נושיה. לפרטים נוספים בדבר תנאי ההנפקה ראה דיווח מידי מיום 2 ביולי, 2015 (אסמכתא: 2015-01-064068).

ג. ביום 7 במאי, 2015, השלימה מבטחים פנסיה וגמל את רכישת מלוא מניות "רשף חברה לניהול קופות גמל למורים על יסודיים בע"מ (להלן - רשף), שהינה החברה המנהלת של רשף קופת גמל לתגמולים והילה קופת גמל לתגמולים ולפיצויים (להלן - הקופות הנרכשות) מארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים בישראל, בהתאם להסכם שנחתם ביום 30 בספטמבר, 2014. יצוין כי בהתאם לחוזר גמל 1-2-2015 בעניין כללים למתן היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת, על רשף להעביר את ניהול הקופות הנרכשות למבטחים פנסיה וגמל לא יאוחר מ-90 יום ממועד השלמת רכישת המניות כאמור.

בגין רכישת מניות רשף לא שולמה תמורה, ובמקביל התחייבה מבטחים פנסיה וגמל, כי שיעור דמי הניהול שישלמו עמיתי הקופות הנרכשות במהלך התקופות הנקובות בהסכם, לא יעלה על השיעורים הקבועים בהסכם.

ביום 5 באוגוסט, 2015 הושלם הליך של שינוי מבני, אשר במסגרתו מוזגה רשף לתוך מבטחים פנסיה וגמל, באופן שמבטחים פנסיה וגמל הפכה להיות החברה המנהלת של הקופות הנרכשות, ורשף התחסלה ללא פירוק. יצוין כי מועד המיזוג לצרכי מס הינו ביום 30 ביוני, 2015.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

ד. ביום 20 ביולי, 2015 פרסמה החברה תשקיף מדף. מכח תשקיף המדף תוכל החברה להנפיק סוגי ניירות ערך בהתאם להוראות הדין. הצעת ניירות הערך על פי תשקיף המדף, תעשה בהתאם להוראות סעיף 32 א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "חוק ניירות ערך"), באמצעות דוחות הצעת מדף אשר בהם יושלמו כל הפרטים המיוחדים לאותה הצעה, לרבות פרטי ותנאי ניירות הערך והרכב היחידות המוצעות, בהתאם להוראות כל דין ובהתאם לתקנון ולהנחיות הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, כפי שיהיו באותה עת. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי של החברה מיום 20 ביולי, 2015 (אסמכתא: 2015-01-076959).

ה. ביום 4 באוגוסט, 2015, אישרה האסיפה הכללית של החברה לאחר קבלת אישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה מיום 21 ביוני, 2015 ומיום 29 ביוני, 2015 בהתאמה, את תיקון תקנון החברה. עיקרי השינויים בתקנון המוצע לעומת התקנון הקודם הינם בנושאים הבאים: א. הגדלת ההון הרשום של החברה (ראה באור 5 ס"ק 10 לעיל); ב. מספר כהונות דירקטורים חיצוניים; ג. פטור לנושאי משרה (ראה סעיף ו' להלן); ד. שיפוי לנושאי משרה (ראה סעיף ו' להלן); ה. תיקונים נוספים בהתאם לשינויי החקיקה שחלו ממועד אישור התקנון הקודם ועד למועד זה. לפרטים נוספים לעניין התקנון המתוקן, ראה דיווח מיידי מיום 4 באוגוסט, 2015 (אסמכתא: 2015-01-089310).

ו. בהמשך לבאור 37 ז' לדוח הכספי השנתי לשנת 2014, ובהמשך לתיקון התקנון כמפורט בסעיף ה' לעיל, אישרה האסיפה הכללית של החברה לאחר קבלת אישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה מיום 21 ביוני, 2015 ומיום 29 ביוני, 2015, בהתאמה:

(1) הענקת כתבי פטור לה"ה ערן גריפל, מבעלי השליטה בחברה, המכהן כיו"ר דירקטוריון החברה, ולמנכ"ל החברה (להלן: היו"ר והמנכ"ל), בנוסח זהה לזה שיוענק ליתר חברי הדירקטוריון ונושאי המשרה בחברה ובכפוף להוראות סעיפים 259 ו-263 לחוק החברות, במידה המרבית המותרת, למעט בשל הפרת חובת זהירות בחלוקה, כהגדרת המונח בחוק החברות. כמו כן, כתב הפטור אינו כולל פטור למר גריפל מאחריותו כלפי החברה על החלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא משרה בחברה יש בה עניין אישי, מגבלה אשר עוגנה גם במסגרת תיקון התקנון כאמור.

(2) מתן כתב שיפוי על ידי החברה, ליו"ר ולמנכ"ל החברה, בנוסח זהה לזה שיוענק ליתר חברי דירקטוריון ונושאי המשרה בחברה. בהתאם לכתב השיפוי ובכפוף להוראות הדין, מתחייבת החברה לשפות את מר גריפל בשל כל חבות או הוצאה, שתוטל עליו ו/או שיוציא עקב פעולות שעשה (לרבות פעולות שנעשו לפני תאריך מתן כתב השיפוי) כאמור לעיל ו/או שיעשה, בתוקף היותו נושא משרה בחברה, הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בכתב השיפוי או כל חלק מהם או כל הקשור בהם. יצוין כי, סכום השיפוי (נטו) הכולל שתשלם החברה לכל נושאי המשרה בחברה, במצטבר, על פי כל כתבי השיפוי שהוצאו ויוצאו לנושאי המשרה על ידי החברה לא יעלה, בכל מקרה, על 25% מההון העצמי של החברה לפי הדוח הכספי שלה ערב מתן השיפוי, תקרה אשר עוגנה במסגרת תיקון התקנון כאמור.

(3) אישור הענקת כתבי פטור ושיפוי בחברות הבנות של החברה בהן מכהנים ו/או יכהנו היו"ר והמנכ"ל, ככל ויוענקו, וככל וכתבי פטור ושיפוי אלו יהיו בנוסח דומה לכתבי הפטור והשיפוי אשר מוענקים בחברה, ובשינויים המחויבים הנוגעים לזהות החברה המעניקה (לרבות רשימת האירועים שתאושר בידי האורגנים המוסמכים של כל חברה כאמור), או בנושאים שאינם שונים מהותית מהם. מובהר, כי כתבי הפטור אשר יוענקו בחברות הבנות, אם וככל ויוענקו, יהיו בנוסח זהה לנוסח אליו יהיו זכאים יתר נושאי המשרה בחברות הבנות, לפי הענין, ואלה לא יכללו פטור ליו"ר ולמנכ"ל מאחריות כלפיהן בגין החלטה או עסקה שלבעל השליטה בהן או לנושא משרה בהן יש בה עניין אישי. לפרטים נוספים לעניין האמור בסעיף זה, ראה דוח זימון האסיפה מיום 29 ביולי, 2015 ודוח תוצאות האסיפה מיום 4 באוגוסט, 2015 (אסמכתא: 2015-01-084717 ואסמכתא: 2015-01-089265).

ז. בהמשך לאמור בבאור 37 ו' בדוח הכספי לשנת 2014, בחודש אוגוסט 2015, חידשה החברה את פוליסות ביטוח הדירקטורים ונושאי משרה לשנת 2015-2016, לרבות עבור בעל השליטה בחברה, בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), התש"ס-2000 ("תקנות ההקלות") ובהתאם למדיניות התגמול בחברה. תנאי הכיסוי וגבולות האחריות של הפוליסות האמורות תואמים את תנאי הפוליסות שהסתיימו.

באור 8 - מסים על ההכנסה

א. בחודש נובמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו - 2015, אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך ומס הרווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2015 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

ב. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הקבוצה שהינן מוסדות כספיים, בעקבות השינוי האמור:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2014	26.5	18.00	37.71
2015	26.5	17.75 (*)	37.58 (**)
2016 ואילך	26.5	17.00	37.18

(* שיעור מס משוקלל.
(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

ג. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מחושבות לפי שיעורי המס שחיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך הדיווח (הזהים לשיעורי המס שחלו בשנת 2014) ועל כן הן אינן כוללות את השינויים האמורים לעיל. להערכת הקבוצה, השינוי האמור בשיעור מס הרווח יביא להקטנת יתרות המסים הנדחים והוצאות המסים ולגידול ברווח הכולל בסך של כ- 4.5 מיליוני ש"ח.

ד. בחודש נובמבר 2015, פורסם תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' ___) (שיעור מס חברות), התשע"ו - 2015, בו נקבע כי החל מיום 1 בינואר, 2016 יפחת שיעור מס החברות ל- 25%.

באור 9 - אירוע מהותי לאחר תקופת הדיווח

החברה מנהלת משא ומתן עם אמפא השקעות בע"מ (להלן: "אמפא השקעות") להשקעה בחברת אמפא קפיטל בע"מ, חברה בת של אמפא השקעות, העוסקת במתן אשראי לעסקים (להלן: "אמפא קפיטל"). בכוונת החברה לרכוש 30% מאמפא קפיטל עם אופציה לרכישת 10% נוספים במהלך שלוש (3) שנים ממועד ההשקעה הראשונית. סכום ההשקעה הצפוי לרכישת 30% הראשונים מוערך בסך של כ- 63.5 מיליוני ש"ח. לחברה ניתנה התחייבות ל- No Shop לצורך השלמת בדיקת הנאותות (DD), לתקופה של 30 ימי עסקים אשר הוארכה לשבועיים נוספים. ביצוע ההשקעה כפוף להשלמת המו"מ וחתימה על הסכם מפורט וכן לקבלת אישורים שונים ובכלל זה אישור הדירקטוריונים של החברות המתקשרות ושל הממונה על ההגבלים העסקיים, ככל שנדרש. אין וודאות כי המו"מ יגיע לכדי גיבוש הסכם מחייב. ראה דיווח מידי מיום 24 בספטמבר, 2015 ומיום 18 בנובמבר, 2015 (אסמכתא: 2015-01-124410 ו- 2015-01-157488).

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות

א. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2015				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
3,960,473	-	3,923,531	36,942	ב	נכסי חוב סחירים
5,964,244	5,964,244	-	-	ג	נכסי חוב שאינם סחירים
202,707	-	187,589	15,118	ד	מניות
1,161,975	-	948,226	213,749	ה	אחרות
<u>11,289,399</u>	<u>5,964,244</u>	<u>5,059,346</u>	<u>265,809</u>		סה"כ
ליום 30 בספטמבר, 2014				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
3,976,666	-	3,870,873	105,793	ב	נכסי חוב סחירים
5,852,945	5,852,945	-	-	ג	נכסי חוב שאינם סחירים
240,480	-	223,551	16,929	ד	מניות
1,060,576	-	915,664	144,912	ה	אחרות
<u>11,130,667</u>	<u>5,852,945</u>	<u>5,010,088</u>	<u>267,634</u>		סה"כ
ליום 31 בדצמבר, 2014				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
	מבוקר				
	אלפי ש"ח				
3,956,440	-	3,912,883	43,557	ב	נכסי חוב סחירים
5,932,652	5,932,652	-	-	ג	נכסי חוב שאינם סחירים
226,036	-	210,706	15,330	ד	מניות
1,127,711	-	939,509	188,202	ה	אחרות
<u>11,242,839</u>	<u>5,932,652</u>	<u>5,063,098</u>	<u>247,089</u>		סה"כ

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2015		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,443,442	2,520,973	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,424,690	1,438,921	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
486	579	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,868,618</u>	<u>3,960,473</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>19,072</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 בספטמבר, 2014		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,216,294	2,371,627	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,513,690	1,603,915	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
1,313	1,124	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,731,297</u>	<u>3,976,666</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>25,567</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2014		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,331,110	2,456,228	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,465,461	1,499,623	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
704	589	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,797,275</u>	<u>3,956,440</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>33,724</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,256,070	2,529,833
3,752,943	3,434,411
7,009,013	5,964,244
	91,792

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר, 2014	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,201,844	2,434,854
3,842,788	3,418,091
7,044,632	5,852,945
	93,093

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2014	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,209,949	2,503,254
3,781,533	3,429,398
6,991,482	5,932,652
	94,205

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ד. מניות

ליום 30 בספטמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
201,198	181,967	מניות סחירות
1,509	5,814	מניות שאינן סחירות
202,707	187,781	סך הכל מניות
36,436		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר, 2014		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
235,185	200,170	מניות סחירות
5,295	7,292	מניות שאינן סחירות
240,480	207,462	סך הכל מניות
28,976		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2014		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
219,584	194,071	מניות סחירות
6,452	7,242	מניות שאינן סחירות
226,036	201,313	סך הכל מניות
30,283		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
804,586	768,693	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
357,389	336,506	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,161,975	1,105,199	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
31,769		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 בספטמבר, 2014		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
814,144	755,346	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
246,432	220,197	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,060,576	975,543	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
20,241		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2014		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
812,181	759,897	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
315,530	279,338	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,127,711	1,039,235	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
31,079		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות המסווגות לאחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

פרק ד': הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המיוחדים לחברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
המיוחסים לחברה

ליום 30 בספטמבר, 2015

בלתי מבוקרים

תקנה 38'ד

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים המיוחסים לחברה ליום 30 בספטמבר, 2015

בלתי מבוקרים

תקנה 'ד38

תוכן העניינים

דף

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 'ד38 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח או הפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל
6-7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8	מידע נוסף

לכבוד בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

**הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך
(דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) ליום 30 בספטמבר, 2015 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם האנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
23 בנובמבר, 2015

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
נכסים שוטפים			
15,819	19,675	10,055	מזומנים ושווי מזומנים
245,712	258,816	224,622	השקעות פיננסיות
1,436	1,232	2,762	חייבים ויתרות חובה
10,496	6,713	11,112	יתרות שוטפות עם חברות מוחזקות
273,463	286,436	248,551	סה"כ נכסים שוטפים
נכסים לא שוטפים			
18,037	19,640	19,900	הלוואות וחייבים
2,759,537	2,860,989	2,824,749	השקעות בחברות מוחזקות
716,737	706,117	697,349	הלוואות לחברות מוחזקות
8,742	8,019	9,003	נכסים בשל הטבות לעובדים
1,208	1,258	1,783	רכוש קבוע
72,881	43,981	72,421	נדל"ן להשקעה
3,577,142	3,640,004	3,625,205	סה"כ נכסים לא שוטפים
3,850,605	3,926,440	3,873,756	
התחייבויות שוטפות			
86,188	86,357	86,018	חלויות שוטפות של אגרות חוב
1,397	1,157	798	מסים שוטפים לשלם
-	2,072	1,954	חוזים עתידיים
23,017	14,937	14,613	זכאים ויתרות זכות
110,602	104,523	103,383	סה"כ התחייבויות שוטפות
התחייבויות לא שוטפות			
616,660	617,960	529,137	אגרות חוב
11,948	12,664	12,451	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
36,230	11,567	32,955	עודף הפסדים על השקעות בחברות מוחזקות
9,206	2,363	8,879	מסים נדחים
674,044	644,554	583,422	סה"כ התחייבויות לא שוטפות
הון המיוחס לבעלי מניות החברה			
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
249,239	283,712	189,497	קרנות הון
2,384,306	2,461,237	2,565,040	יתרת עודפים
3,065,959	3,177,363	3,186,951	סה"כ הון
3,850,605	3,926,440	3,873,756	

23 בנובמבר, 2015

תאריך אישור הדוחות הכספיים

שי קומפל
מנהל כספים

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
יו"ר הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2014	2015	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			

<u>הכנסות</u>					
193,418	43,307	14,650	195,840	177,156	רווח מחברות מוחזקות
3,272	4,042	(5,529)	17,639	19,457	הכנסות (הפסדים) מהשקעות ומימון
29,117	10,877	15,340	17,648	6,139	הכנסות מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות
28,900	-	(44)	-	437	עליית (ירידת) ערך נדל"ן להשקעה
1,054	279	280	770	839	הכנסות מהשכרת נכסים
7,682	2,832	3,163	5,813	8,472	הכנסות מדמי ניהול מחברות מוחזקות
<u>263,443</u>	<u>61,337</u>	<u>27,860</u>	<u>237,710</u>	<u>212,500</u>	סך-הכל הכנסות
<u>הוצאות</u>					
31,259	9,819	8,639	25,033	19,979	הוצאות מימון
11,985	3,225	4,091	8,671	11,211	הוצאות הנהלה וכלליות
<u>43,244</u>	<u>13,044</u>	<u>12,730</u>	<u>33,704</u>	<u>31,190</u>	סך-הכל הוצאות
220,199	48,293	15,130	204,006	181,310	רווח לפני מסים על ההכנסה
8,627	1,348	166	2,586	1,402	מסים על ההכנסה
<u>211,572</u>	<u>46,945</u>	<u>14,964</u>	<u>201,420</u>	<u>179,908</u>	רווח נקי

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו		
	ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר	
2014	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
211,572	46,945	14,964	201,420	179,908	רווח נקי המיוחס לחברה
					רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה
					במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח
					הפסד
					רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות
23,748	12,302	(38,515)	58,221	(60,841)	המוחזקות, נטו
					רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד
424	(92)	(76)	(349)	35	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה
112	(24)	(20)	(92)	9	מוגדרת
					מסים על ההכנסה (הטבת מס)
312	(68)	(56)	(257)	26	
5,454	(2,532)	(1,211)	(6,894)	1,899	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות
					המוחזקות, נטו
5,766	(2,600)	(1,267)	(7,151)	1,925	סך הכל רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח
					הפסד
29,514	9,702	(39,782)	51,070	(58,916)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
241,086	56,647	(24,818)	252,490	120,992	סה"כ רווח (הפסד) כולל המיוחס לחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2014	2015	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

211,572	46,945	14,964	201,420	179,908
27,609	5,983	15,507	7,261	1,825
240	60	90	179	230
(545)	-	-	-	16
(28,900)	-	44	-	(437)
(193,418)	(43,307)	(14,650)	(195,840)	(177,156)
8,627	1,348	166	2,586	1,402
(186,387)	(35,916)	1,157	(185,814)	(174,120)
(521)	28	106	145	277
850	(397)	(1,140)	1,055	(1,326)
295	1,064	1,548	(635)	100
624	695	514	565	(949)
(34,244)	(22,111)	(18,353)	(34,240)	(30,433)
9,917	2,260	862	8,143	5,919
(1,132)	(899)	(239)	(1,065)	(2,637)
1,784	-	-	1,784	455
100,161	38	31	150	50,147
76,486	(20,712)	(17,699)	(25,228)	23,451
102,295	(8,988)	(1,064)	(9,057)	28,290
(16,704)	(12,382)	(16,438)	(5,071)	3,939
85,591	(21,370)	(17,502)	(14,128)	32,229

רווח נקי

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

הפסדים מהשקעות ומימון, נטו

פחת

עלות תשלום מבוסס מניות

עליית (ירידת) ערך נדל"ן להשקעה

רווח מחברות מוחזקות

מסים על ההכנסה

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים

ירידה (עלייה) בחייבים ויתרות חובה

עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

דיבידנד שהתקבל

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו

לפעילות) שוטפת המיוחסים לחברה כחברה אם

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו

לפעילות) שוטפת בגין עסקאות

עם חברות מוחזקות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו

לפעילות) שוטפת

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו		
	ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר	
2014	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
-	-	(44)	-	897	<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(11)	-	(49)	-	(805)	תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה
10,889	79,961	(4,992)	15,142	36,018	רכישת רכוש קבוע
3,618	1,039	(5,639)	2,530	(2,558)	תמורה ממימוש (רכישת) ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נטו
14,496	81,000	(10,724)	17,672	33,552	פרעון הלוואות (מתן הלוואות) לזמן ארוך
25,504	7,781	7,427	25,806	14,395	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה המיוחסים לחברה כחברה אם
40,000	88,781	(3,297)	43,478	47,947	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
(86,104)	(86,104)	(85,759)	(86,104)	(85,759)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
(100,000)	-	-	-	-	<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(186,104)	(86,104)	(85,759)	(86,104)	(85,759)	פרעון אגרות חוב
283	401	581	380	(181)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה
(60,230)	(18,292)	(105,977)	(56,374)	(5,764)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
76,049	37,967	116,032	76,049	15,819	<u>הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים</u>
15,819	19,675	10,055	19,675	10,055	<u>ירידה במזומנים ושווי מזומנים</u>
					<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
					<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>

1. עיקרי המדיניות החשבונאית

מידע כספי נפרד זה ערוך במתכונת מתומצתת בהתאם להוראות תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ומיידים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970. יש לעיין במידע כספי נפרד זה בהקשר למידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

המדיניות החשבונאית שיושמה בעריכת מידע כספי נפרד זה עקבית לזו שיושמה בעריכת המידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר, 2014.

2. אירועים בתקופת הדיווח

א. ביום 30 ביוני, 2015, חילקה מבטחים פנסיה וגמל דיבידנד לחברה בסך של 30 מיליוני ש"ח.

ב. ביום 30 ביוני, 2015, חילקה שומרה ביטוח דיבידנד לחברה בסך של 20 מיליוני ש"ח.

3. אירוע לאחר תאריך הדיווח

ביום 22 בנובמבר, 2015, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 20 מיליוני ש"ח. הדיבידנד ישולם ביום 1 בדצמבר, 2015.
